

පෙරදිග සංගීතය

අතිරේක කියවීම් පොත

13 ශ්‍රේණිය

සෞන්දර්ය දෙපාර්තමේන්තුව
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය
ශ්‍රී ලංකාව

වෙබ් අඩවිය : www.nie.lk

විද්‍යුත් තැපෑල : info@nie.lk

පෙරදිග සංගීතය

13 ශ්‍රේණිය

අතිරේක කියවීමේ පොත

ප්‍රථම මුද්‍රණය 2017

© ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

ISBN

සෞන්දර්ය දෙපාර්තමේන්තුව
භාෂා, මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජවිද්‍යා පීඨය
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය
ශ්‍රී ලංකාව

වෙබ් අඩවිය : www.nie.lk
විද්‍යුත් තැපෑල : info@nie.lk

මුද්‍රණය : මුද්‍රණාලය
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්තුමියගේ පණිවුඩය

අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මක සංවර්ධනය සඳහා ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය විසින් කාලෝචිත ව විවිධ ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කරනු ලබන අතර ඒ ඒ විෂයයන්ට අදාළ ව අතිරේක කියවීම් පොත් සම්පාදනය එහි එක් ප්‍රතිඵලයකි.

ඒ අනුව 6 සිට 13 ශ්‍රේණි විෂය නිර්දේශ හා ගුරු මාර්ගෝපදේශ පන්ති කාමරය තුළ සාර්ථක ව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය විසින් අතිරේක කියවීම් පොත් සම්පාදනය කර ඇත.

අතිරේක කියවීම් පොත් මගින් විෂය නිර්දේශයට අදාළ උද්ධෘත ගුරු ශිෂ්‍ය දෙපාර්ශ්වය වෙත සැපයීමෙන් අදාළ විෂය ධාරාව පහසුවෙන් අධ්‍යයනය කිරීමට පහසුකම් සැලසෙනු ඇති බව අපගේ විශ්වාසය යි.

මෙම අතිරේක කියවීම් පොත් පරිශීලනය කොට ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය සාර්ථක කර ගන්නා ලෙස ගුරු භවතුන්ගෙන් ද, සිසු දරු දැරියන්ගෙන් ද ඉල්ලා සිටිමි.

මෙම අතිරේක කියවීම් පොත් ඔබ අතට පත් කිරීම සඳහා ශාස්ත්‍රීය දායකත්වය සැපයූ ආයතනික කාර්ය මණ්ඩලය සහ බාහිර විද්වතුන් වෙත මාගේ කෘතඥතාව හිමි වේ.

ආචාර්ය ජයන්ති ගුණසේකර
අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ගේ පණිවිඩය

ඉගෙනුම නිරතුරු ව ඇගයීම සමග සම්බන්ධ කළ හැකිය. ඉහළ ඇගයීම් සාධනයක් සඳහා අත්දැකීම පුළුල් විය යුතු ය. විහිද ගිය පුළුල් පරාසයක් සහිත ඉහළ ඇගයීමක හිමිකම සැමට ම උපරිම සතුටක් උරුම කරයි. ඒ සඳහා සේවනයට අදාළ පුද්ගල, ස්ථාන, වස්තු, සිද්ධි බහුල වීම අවශ්‍ය ය.

එසේ ඉගෙනුම් අත්දැකීම් පුළුල් කිරීම සඳහා අතිරේක සම්පත් පොත් සකස් කිරීමට හැකි වීම ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනයට සතුටකි. ඒ සඳහා කැප වී ක්‍රියා කළ සැමට අපගේ ස්තූතිය පිරිනැමේ.

ශිෂ්‍ය ප්‍රජාව මෙම අතිරේක සම්පත් පොත පරිහරණය කරමින් එමගින් ඉදිරිපත් කරන වෙනත් දැනුම් මූලයන් ද සමීප කර ගතහොත් ඉහළ සාධනයක් වෙත ළඟා වීමට හැකි වීම නිසැක ය. එබැවින් ශිෂ්‍ය, ගුරු දෙදෙනා, සැමගේ අවධානය යොමු විය යුතු ය. මෙම අතිරේක සම්පත් පොත් තවදුරටත් සංවර්ධනය කිරීමට උත්තර සැමගේ අවධානය යොමුවීම ද අප විසින් අපේක්ෂා කෙරේ. අදාළ යම් කරුණක් වෙතොත් අප දැනුවත් කරන ලෙස ඉල්ලා සිටින අතර දූ දරුවන්ගේ ඉගෙනුම් පරාසයන් පුළුල් වෙමින් අභිමානවත් දූයක් ගොඩ නැගෙවා' යි ප්‍රාර්ථනා කරමි.

ආචාර්ය පූජ්‍ය මාඹුල්ගොඩ සුමනරතන හිමි
නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
භාෂා මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජ විද්‍යා පීඨය
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

හැඳින්වීම

ශ්‍රී ලංකාවේ පාසල් පද්ධතිය තුළ හර හෙවත් ප්‍රධාන විෂයයන් ලෙස පිළිගත් මවිබස, ගණිතය, විද්‍යාව වැනි විෂයයන් සඳහා දීර්ඝ කාලයක සිට විෂයය නිර්දේශයට සමගාමී ව ගුරු අත්පොතට (Teachers' Guide) අමතර ව පෙළපොත් (Text book) භාවිතයේ පවතී. ඒ අනුව ගුරු අත්පොත ගුරුවරයාට ද, පෙළපොත සිසු පරිහරණයට ද ලබා දෙමින් සිසුන් තුළ නැණ පහන් ඉතා උස් ලෙස දල්වන්නට සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක වේ.

සෞන්දර්යය විෂයය, සුභාෂිත කතු කී ලෙස “ගුණ නැණ බෙලෙන් යුතු පුතු ම ය ඉතා ගරු” යන පෙදෙහි ‘ගුණ’ වඩනට දෙනු ලබනුයේ අද්විතීය දායකත්වයකි. නැණ වැඩෙනුයේ විෂයබද්ධ දැනුම හා හැකියා වැඩුම මුල්කොට ය. මිනිසා ගුණවත් නම් මානව යහපැවැත්මට, පරිසරයට සොබා දහමට සංවේදී පුරවැසියකු බව හේ වර්යාවෙන් ම පළ කරයි. ‘ගුණ’ පළමුකොට ද, ‘නැණ’ ඊට සරිලන පමණින් ද යුතු වූ පුරවැසියකු අද මෙදෙසට වඩා අවැසි ය. ඒ ගරු කටයුතු පුරවැසියා තැනුමට නම් සෞන්දර්ය විෂයයන් ප්‍රධාන විෂයයන් ලෙස සලකා කටයුතු කිරීම වටී. ඒ බැව් බොහෝ කලෙක සිට හඳුනා මෙම විෂය ක්ෂේත්‍රයේ නැගුම උදෙසා වෙහෙසෙන අපි, මෙතෙක් පිළිගැනුමට ලක් ව ඇති හර විෂයයන්ට සේ ම මීට ද සිසු කැළ සඳහා පෙළපොත් නිපදවීමෙහි අගය පෙන්වා දුන්නෙමු. අප තවමත් “හර” නොවන බැවින් ඊට ඉඩකඩක් නො ලද මුත් ගුරුවරයාට ඉගැන්වීමට උපකාරක අත්පොතක් ලෙස මෙවන් අතිරේක කියවීම් පොතක් පද්ධතියට පිළිගැන්වීමට ඉඩ ප්‍රස්තාව ලදී. මින් ඉටුවනුයේ පෙළපොතෙහි කාර්යභාරය ම නොවන මුත් මෙය සිසු පසට ද, ගුරු පසට ද, ඉමහත් ශක්තියක් හා ජාතික වශයෙන් සම්මත, සම්පාත බවක් ඇති කිරීමට නොමඳ ඵලදායක සම්පතක් වනු ඇත.

පන්තිකාමරයට හරවත් වූ මෙම ඉගෙනුම් සම්පත හෙට දවසේ පද්ධති ගත කිරීමෙන් අප සපුරා ගන්නට අපේක්ෂිත සුවිශේෂ ඵල මෙසේ වේ.

1. ගුරුවරයාට අත්‍යාවශ්‍ය විෂය කරුණු එක ගොනුවක් කොට සපයා දීමෙන් ගුරු කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නැංවීම.
2. ගුරු මාර්ගෝපදේශයෙහි සවිස්තරාත්මක ව ඉදිරිපත් නො කෙරෙන විෂයය අන්තර්ගතයන් මෙම පොත ඇසුරින් ලබා දීම.
3. ගුරු මාර්ගෝපදේශයට උගුණ පූර්ණයක් වීම.
4. මතභේදයන්ට තුඩු දෙන විෂය කරුණු වෙනොත් ඒ පිළිබඳ ජාතික වශයෙන් ඒකමතික භාවයක් ඇති කිරීමට අවශ්‍ය නිශ්චිත කරුණු/තර්ක සම්පාදනය කිරීම.
5. විෂය කරුණුවල සමතුලිත බව හා සීමා නිර්ණයන්හි ප්‍රමිති ගත බව ඇති කිරීමෙන් ඇගයීම් කාර්යය පහසු කර වීම.
6. ගුරුවරයාගේ දැනුම නිර්දේශයෙන් මඳක් ඔබ්බට ප්‍රසාරණය කරමින් විෂයානුබද්ධ දැනුම පිළිබඳ විශ්වාසනීයත්වය තහවුරු කිරීම.
7. ගුරු සිසු දෙපිරිසට ම ඉගෙනුම්- ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය රසවත් හා හරවත් අත්දැකීමක් බවට පත් කිරීම.

ඒ සා ඉමහත් සම්පතක් ලෙස මෙම පොත අප දෙස දරු කැළගේ යහ ගුණ නැණ වඩන්නට මෙන් ම රසවත් ඉගෙනුම් පරිසරයක් නිර්මාණය කර ගන්නට ගුරු ඔබට පිහිට වනු ඇත. ගුරු ඔබගේ ක්‍රියාශීලී බව හා දැනුවත් බව මින් තව තවත් වැඩේවාය එමෙන් ම වත්මන් දරු කැළට සෞන්දර්ය විෂයය ඉගෙනුම රසවත් හා හරවත් ජීවිත අත්දැකීමක් වේවාය යනුවෙන් මම පතම්.

ශාස්ත්‍රපති සුදක් සමරසිංහ
නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
ගුරු අධ්‍යාපනය හා විකල්ප අධ්‍යාපන පීඨය
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

විෂයමාලා කමිටුව

උපදේශකත්වය හා අනුමතිය

ශාස්ත්‍රීය කටයුතු මණ්ඩලය,
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.

අධීක්ෂණය

සුදන් සමරසිංහ, නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (වැ.බ.)
එස්. වර්ණසිංහ, අධ්‍යක්ෂ (වැ.අ.) සෞන්දර්ය.

විෂය සම්බන්ධීකරණය

ජාතික පතිරණගේ ජ්‍යෙෂ්ඨ කලීකාචාර්ය,
සෞන්දර්ය අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව.

විෂය විශේෂඥ උපදෙස්

සම්මානිත මහාචාර්ය අමරා රණතුංග සෞන්දර්ය කලා විශ්ව විද්‍යාලය (විශ්‍රාමික)
සුදන් සමරසිංහ, නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (වැ.බ.)
ඩබ්ලිව්.වී.ජී. විතානගේ අතිරේක කලාප අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ, (විශ්‍රාමික)
ආචාර්ය නිශාද් හඳුන්පතිරණ නියෝජ්‍ය අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය.
මහින්ද සෙනෙවිරත්න ජ්‍යෙෂ්ඨ කලීකාචාර්ය, සෞන්දර්ය කලා විශ්ව විද්‍යාලය.
චන්ද්‍රලාල් අමරකෝන් ජ්‍යෙෂ්ඨ කලීකාචාර්ය, සෞන්දර්ය කලා විශ්ව විද්‍යාලය.

විෂය සංස්කරණය

ඩබ්. වී. ජී. විතානගේ.

බාහිර සම්පත් දායකත්වය

ඩබ්. වී. ජී. විතානගේ අතිරේක කලාප අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ, (විශ්‍රාමික),
කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලය, රත්නපුර.
ඩී.චානක පීරිස් ජ්‍යෙෂ්ඨ කලීකාචාර්ය, සෞන්දර්ය කලා විශ්ව විද්‍යාලය.
කපිල මැද්දෙගොඩ මධ්‍යස්ථානාධිපති,
සම්පත් මධ්‍යස්ථානය, මීගොඩ
රංජන් ප්‍රියන්ත සිල්වා කලීකාචාර්ය, ගුරු විදුහල, ගිරාගම
ටී.එච්.එම්. ශාන්ත ගුරු උපදේශක, ක. අ. කාර්යාලය, මුලටියන.
කේ. කේ. එස්. ජයවික්‍රම සහකාර අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ (විශ්‍රාමික),
කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලය, පිළියන්දල.
ආර්. ඩී. පෙරේරා ගුරු උපදේශක, කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලය, මහනුවර.
ඊ. ඒ. ප්‍රේමසිරි ගුරු උපදේශක, කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලය, කළුතර.
නිහාරි සමන් කුමාර මුණසිංහ ගුරු උපදේශක, කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලය,
ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර.

අභ්‍යන්තර සම්පත් දායකත්වය

ජාතික පතිරණගේ ජ්‍යෙෂ්ඨ කලීකාචාර්ය,
සෞන්දර්ය අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව.

භාෂා සංස්කරණය

අමරසිරි වික්‍රමරත්න ජ්‍යෙෂ්ඨ කලීකාචාර්ය, භාෂා අධ්‍යයන අංශය,
ශ්‍රී ලංකා අගනිදිග විශ්වවිද්‍යාලය, ඔළුවිල්.
ශ්‍රීනාත් ගණේවත්න භාෂා සංස්කාරක

පරිගණක යතුරු ලියනය

එම්.ඒ.ජේ.මංචනායක, කුඹුක්ගැටේ ම.ම.වී.

පිටකවර නිර්මාණය

රවීන්ද්‍ර තේනුවර

විවිධ සහාය

ලක්ෂ්මි පෙරේරා, එන්. දීපා ශිෂ්‍යවේණි
ප්‍රේමරත්න පෙරේරා

අතිරේක කියවීම් පොත පරිශීලනය සඳහා උපදෙස්

ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනයේ සෞන්දර්ය දෙපාර්තමේන්තුව මගින් 2015 වර්ෂයේ 6 වන ශ්‍රේණියේ ගුරු අත් පොත ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී අත්වැලක් ලෙස අතිරේක කියවීම් පොතක් ප්‍රථම වරට හඳුන්වා දී ඇත.

පාඨම් ඉගැන්වීමේ ක්‍රියාවලියට ආධාරකයක් ලෙස මෙන් ම ළමුන්ට කියවා තම දැනුම පුළුල් කර ගැනීමට මෙම ග්‍රන්ථය මනා පිටුවහලක් වනු ඇත. ක්‍රියාකාරකම් වලින් හඳුන්වාදී ඇති විෂය කරුණු පිළිබඳව පුළුල් වශයෙන් මෙහිදී සාකච්ඡා කර ඇති අතර ඉදිරි පාඨම් සඳහාද අත්වැලක් වනලෙස විෂය කරුණු පෙළගස්වා ඇත. එබැවින් ගුරු අත්පොතෙහි සඳහන් සීමා තුළ පමණක් වාර විභාග ප්‍රශ්නපත්‍ර සැකසීමේ දී අවධානය යොමු කරන ලෙස ඉල්ලා සිටිමි.

පටුන

	පිටුව
අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් ගේ පණිවිඩය	iii
නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් ගේ පණිවිඩය	iv
හැඳින්වීම	v
විෂයමාලා කමිටුව	vi
අතිරේක කියවීම් පොත පරිශීලනය සඳහා උපදෙස්	vii
ජයජයවන්නී රාගය	1 - 5
ඒක්කාල්, කිලවාඩා හඳුනාගැනීමේ අභ්‍යාස	6
තාල සන්සන්දනය	7 - 8
සරල තාලපද අධ්‍යයනය	9
තබ්ලා වාදන ශෛලිය	10 - 13
Symphony - සිමිනනි	14 - 15
බැලේ	16
ඔපෙරා	17 - 18
Wolfgang Amedeus Mozart වුල්ෆ් ගැන්ග් අමෙදියස් මොසාර්ට්	19
Ludwig Van Beethoven ලුඩ්විග් වැන් බීතෝවන්	20
Johan Sebastian Bach ජොහාන් සෙබස්තියන් බාක්	21
String, Wind, Percussion Instruments	22
පාසල් පද්ධතිය තුළ භාවිතවන අපරදිග සංගීත භාණ්ඩ	23 - 27
ස්වර පුවරුව සහ ස්වර වාද්‍ය භාණ්ඩය හෝ තබ්ලාව වාදනය	28 - 29
බ්‍යාල් ගායන ශෛලිය	30 - 32
ප්‍රශස්ති ගී	33 - 34
හටන් ගී	35 - 37
සැවුලා වන්නම හා එහි තාල රූපයේ විශේෂත්වය	38
ගණපති සවුදම්, අස්තෙන, මංගලම්	39 - 42
වැලපුම් ගී	43 - 46
ස්වර සුසංයෝග කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම් - කෝඩ්ස් ගොඩනැගෙන අයුරු	47 - 49
අපට සංගීතය ඇසෙන අයුරු	50 - 51
ගායනයේදී ස්වරාලය ක්‍රියාත්මක වන අයුරු	52
කටහඬේ මිහිර සොයමු	53
සංගීතය හා බුද්ධිය	54 - 58
හෙරව රාගය	59 - 61
සමප්‍රකෘති රාග	62 - 63
විලම්බලය ගීතයක් ගයමු/වයමු	64
සරල තාලපද අධ්‍යයනය - හින්ඩි, බෙම්ටෝ, පංජාබ්	65
සංගීතයට සවන්දීමේ අභ්‍යාස	66
වේද ගීත සංගීතයට මුල්වූ අයුරු විමසමු	67
ගෝත්‍රික ගීත උතුරු ඉන්දීය සංගීතයේ විකාශයට බලපෑම	68 - 69
පද්‍ය ප්‍රබන්ධ උතුරු ඉන්දීය සංගීතයේ විකාශයට බලපෑම	70 - 73
සංගීතඥයින්ගේ පරිශ්‍රමය උතුරු ඉන්දීය සංගීතයේ විකාශයට බලපෑම	74 - 76
ශ්‍රී ලංකාවේ චිත්‍රපට සංගීතය	77
හංසඩ්වනි රාගය	82 - 85
ගසල් ගායන ශෛලිය	86 - 88
සිතාර්, එස්රාජ්, දිල්ලාබා, සාරංගි, සරෝද්, සන්තුර්, බටනලා, ෂෙහෙනායි වාදන රසාස්වාදන	89 - 91
Interlude & Introduction ඇතුලත් ව සරල ගීතයක් නිර්මාණය	92 - 94
ශ්‍රී ලංකාවේ කණ්ඩායම් සංගීතය	95 - 97
සංගීත වාද්‍ය බණ්ඩයක් සාමූහිකව නිර්මාණය	99 - 100
අපරදිග සංගීත ප්‍රස්තාර වල ප්‍රකාශන සංකේත	101 - 104
නූතන සරල සංගීතයේ ප්‍රස්තාර විධි	105 - 106

ජයජයවන්නී රාගය

මේලය	-	බමාජ්
ආරෝහණ	-	ස රිරි, රිඟුරිස, න්‍රිධපුරි, ගමප, නිස
අවරෝහණ	-	සිනිධප, ධම, රිඟු, රිස
ජාතිය	-	සම්පූර්ණ
වාදි ස්වරය	-	රි
සංවාදි ස්වරය	-	ප
මුඛ්‍යාංගය	-	රිඟුරිස, න්‍රිධපුරි
ගායන සමය	-	රාත්‍රී දෙවන ප්‍රභරය

පරමේල ප්‍රවේශක රාගයක් වශයෙන් ද හඳුන්වනු ලැබේ. අමීර් බුෂරු පඬිතුමා විසින් ජයජයවන්නී රාගය හඳුන්වා දෙන ලද බව සඳහන් වේ. මිශ්‍ර රාගයකි. සෝරථි අංග, ගෞඩ අංග හා බිලාවල් අංග වල මිශ්‍රණයක් පවතින බව දක්වයි.

ආරෝහණයේ දී ශුද්ධ ගාන්ධාරයක් ශුද්ධ නිෂාදයක් යොදාගන්නා අතර, අවරෝහණයේ දී කෝමල ගාන්ධාරය හා කෝමල නිෂාදය යොදාගනී. ඇතැම් විට අවරෝහණයේ දී ශුද්ධ ගාන්ධාරය යෙදේ. එහෙත් කෝමල ගාන්ධාරය අවරෝහණයේ දී පමණක් යෙදේ. කෝමල ගාන්ධාරය නිතර රිෂභයන් දෙකකට මැදි ව යොදාගනී.

නිස රිඟුරිස සධුනුරි ස්වර සංගතිය බහුල ව යෙදේ.

(ස) ධුනුරි, රිඟුරිස, න්‍රිධපුරි, රිගමගරිඟුරිස, පධමග, මපනිස, වැනි ස්වර සංගති බහුලව යෙදේ. මජු ප සිට මධ්‍ය සප්තකයේ රි තෙක් ගමන් කිරීම මෙම රාගයේ යෙදෙන මිහිරි සංගතියකි.

ජයජයවන්නී රාගය

ස්වර අභ්‍යාස

රි ඟු රි ස
 රි ග ම ග, රි ඟු රි ස
 රි ග ම ප ම ග, රි ඟු රි ස
 රි ග ම ප ධ ප ම ග, රි ඟු රි ස
 රි ග ම ප නි ධ ප ධ ම ග, රි ඟු රි ස
 රි ග ම ප නි ස, නි ධ ප ධ ම ග, රි ඟු රි ස

නි ස රි ඟු රි ස
 නි ස රි ග ම ප ම ග, ම රි ඟු රි ස
 නි ස රි ග ම ප ධ ප ම ග, ම රි ඟු රි ස
 නි ස රි ග ම ප නි ධ ප ධ ම ග, ම රි ඟු රි ස
 නි ස රි ග ම ප නි ස, නි ධ ප ධ ම ග, ම රි ඟු රි ස

ජයජයවන්ති රාගය
සර්ගම් - ජප් කාලය

ස්ථායි

	x		2			0		3		
අන්තරා	ආ	ආ	රි	රි	රි	රි	රි	රි	ඟ	ස
	රි	ග	ග	ම	ප	ග	ම	රි	ඟ	රි
	ත්‍රි	ත්‍රි	ස	-	ස	රි	ඟ	රි	-	ස
	ත්‍රි	ධ	ත්‍රි	ස	ස	රි	ත්‍රි	ධ	ත්‍රි	ආ
	ම	ම	ප	ත්‍රි	ත්‍රි	සං	-	ත්‍රි	සං	සං
	ත්‍රි	ත්‍රි	සං	රිං	ඟු	රිං	සං	රිං	සං	ත්‍රි
	ධ	ප	ධ	ම	ග	ම	ප	ත්‍රි	ත්‍රි	සං
	සං	ත්‍රි	ධ	ම	ප	ධ	ම	රි	ඟ	රි
	ත්‍රි	ත්‍රි	ස	-	ස	රි	ඟ	රි	-	ස
	ත්‍රි	ධ	ත්‍රි	ස	ස	රි	ත්‍රි	ධ	ත්‍රි	ආ

ජයජයවන්ති රාගය
මධ්‍ය ලය ගීතය - ත්‍රි තාලය

ස්ථායි

X	2	0	3
		+ රි රි ග	රි ස රි නි
		+ මො රෙ මන්	ධ ර අ බ
ස - ස ස	නිස රිස නි ධ	+ ග ග ග	රි ග ම ප
ලො s න හි	ආs ss යේ s	+ කා ඇ ස	චූ s ත ප
ම - ග ම	රි ග රි ස		
රි s මො රි	ආ s ලී s		

අන්තරා

		ම ප නි නි	සං - සං -
		ප්‍රේ s ම ජ්	යා s තෝ s
සං නි ධප ම	ග රිග රි ස	+ ග ග ග	රි ග ම ප
අ බ් යාs ත	ර සs ර හි	+ ක් ත සො	ත න බ් ර
ම - ග ම	රි ග රි ස		
මා s s s	s s ශී s		

මොරෙ මන්ධර අබ ලෝනහි ආයේ
කා ඇස චූතප රි මොරි ආලී

ප්‍රේම ජයාතෝ අබියාත රසරහි
කිනසෝ තනබිර මා ශී

ජයජයවන්ති රාගය
මධ්‍යලය ගීතය - ත්‍රි තාලය

ස්ථායී

3		x		2		0	
ආ	ආ	රි	රි	රි	රි	රි	රි
ආ	ආ	රි	රි	රි	රි	රි	රි
ආ	ආ	රි	රි	රි	රි	රි	රි
ආ	ආ	රි	රි	රි	රි	රි	රි

අන්තරා

ම	ප	ධ	නි	ධ	s	ධ	s	ම	ධ	සි	නි,ධප	ම	ආ	රි	රි
උ	න	බි	න	මෙ	s	කා	s	කෝ	s	s	හු,න	හා	ss	ss	වේ
නි	-	ස	ස	රි	රි	රි	ස	නි	ධ	නි	ස	ස	නිසරිනි	ධ	ප
නෙ	s	න	න	ද්වා	ss	රේ	s	අං	s	ග	න	රේ	sssss	s	s

කිතරම රහේ-මන මෝහන රේ
චුං ඩ ටිරි මෙම බන බන රේ

උන බින මෙමකා කෝ හුන හා වේ
නෙ නන ද්වා රේ අංගන රේ

ජයජයවන්ති රාගය
මධ්‍යලය ගීතය - ත්‍රි තාලය

ස්ථායි

3	x	2	0
ස - ධ නි	රි ශ්‍රි රි -	ග ග ම (ම)	ම ශ්‍රි ශ්‍රි රි
දා s මි නි	ද ම කේ s	ඩ ර මො හෙ	ලා ss ss ගේ
නි නි ස -	රි ශ්‍රි රි ස	නි ධප ම පධ	ම ශ්‍රි (ශ්‍රි) රි
උ ම ගේ s	ද ල වා s	ද ලs ශ්‍රි ss	ම ss ස ටා

අන්තරා

ම ප නි -	සං - සං සං	රි ශ්‍රි රි සං	රි නි සං -
ලි ඛ බේ s	ජෝ s ස බි	උ ස නං s	ද න කො s
සං - නි -	ධ - ම ප	නි - ධ ම	රි ශ්‍රි රි -
මේ s රි s	බෝ s ල කි	තා s බ දේ	කො බි තා s
ස - ධ නි			
දා s මි නි			

දාමීනි දමකේ ඩරමොහෙ ලා ගේ
උමගේ දලවා දල ශ්‍රිම සටා

ලිබහේ ජෝ සබි උසනං දනකෝ
මේරි බෝලකි තාබදේ කොබිතා

ඒක්තාල්, තීලවාඩා, හඳුනාගැනීමේ අභ්‍යාස

ඒක්තාල් සහ තීලවාඩා යන තාල පද බ්‍යාල් ගායන ශෛලියේ විලම්බ ලය බ්‍යාල් නැතහොත් බඩා බ්‍යාල් යන ගීතවල දී යොදා ගැනේ. එහෙත් මාත්‍රා 12ක් වන ඒක්තාල් තාලය පමණක් මාත්‍රා තුනේ ගති ලක්‍ෂණය සහිත ව මධ්‍ය ලය ගීත සඳහා යොදා ගන්නා අවස්ථා ද ඇත. මෙම තාල පද නිර්මාණය වී ඇත්තේ තබ්ලාවෙන් වාදනය කිරීම සඳහා නිසා ඒවායේ තබ්ලාවට ආවේණික අවනද්ධාක්‍ෂර ඇතුළත් වේ. මෙම තාල පද දැනින් තාල නිරූපණය කිරීමේ දී දැන් සංයෝග කිරීම හෙවත් ආසාත තැබීම 'තාලී' ලෙසත් දැන් විශෝග කිරීම 'බාලී' ලෙසත් උත්තර භාරතීය තාල ශාස්ත්‍රයෙහි හැඳින්වේ. ඒක්තාල් මාත්‍රා 12ක තාලයකි. තීලවාඩා මාත්‍රා 16 ක තාලයකි. මෙම තාල පද දෙකේ විභාග, තාලසංඥ හා යේකා යෙදෙන අන්දම පහත දැක්වෙන තාල පද ප්‍රස්තාර මගින් අධ්‍යයනය කරමු. මෙහි දී භාත්බණ්ඩේ තාල් ප්‍රස්තාර ක්‍රමය අනුගමනය කර ඇත.

ඒක්තාල්

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ධි. ධි.	ධගෙ	නිරිකිට	තු	නා	කත්	තා	ධගෙ	නිරිකිට	ධි	නා	
X		0		2		0		3		4	

තීලවාඩා

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
ධා	නිරිකිට	ධි.	-ධි.	ධා	ධා	නි.	නි.	තා	නිරිකිට	ධි.	-ධි.	ධා	ධා	ධි.	ධි.
X				2				0				3			

තාල අතින් ප්‍රදර්ශනය කිරීමේ දී අදාළ තාලයේ යේකාව නිවැරදි ව උච්චාරණය කිරීමට අවධානය යොමු කළ යුතු වේ. ඒක්තාල් භාරතීය සංගීතයෙහි බ්‍යාල් ගායනා , තරාණා ගායනා සහ තබ්ලා ඒකල වාදන සඳහා භාවිත කරන අතර තීලවාඩා තාලය බඩා බ්‍යාල් සඳහා පමණක් භාවිත කෙරෙන තාලයක් ලෙසට සිහි තබා ගත යුතුවේ. ධි. සහ නිරිකිට යන අවනද්ධාක්‍ෂර මෙම තාල පද දෙකේ ම ඇතුළත් වේ. තීලවාඩා තාලයේ 4 වන මාත්‍රාව වාදනයේ දී වෙනසක් සිදුවේ. 4 වන මාත්‍රාවට අයත් කාලයෙන් මාත්‍රා භාගයක විශ්‍රාන්තියකින් පසු " ධි." යන අක්‍ෂරය වාදනය වේ. මේ නිසා තීලවාඩා තාලයට ම ආවේණික ගති ලක්‍ෂණයක් මතුවේ. එය ශ්‍රවණයේ දී ඉතා හොඳින් දැනෙන නිසා තීලවාඩා තාලය අනෙක් තාල අතරින් වෙන් කර හඳුනාගත හැකි වේ.

තාල සන්සන්දනය

ඒක්තාල් හා තීලවාඩා තාල මීට පෙර පාඩමේ දී හඳුනාගෙන ඇත. ඒවා එකිනෙක සංසන්දනය කරමින් තාලවල ගති ලක්ෂණ පිළිබඳව හඳුන්වා දීම මෙම පාඩමින් අපේක්ෂිත යි. ඒක්තාල් හා සමගාමී වූ තාලයක් වන වෞතාල් ද, ත්‍රිතාල් හා සමගාමී වූ තාල දෙකක් වන තීලවාඩා හා පංජාබි තාලවල තාල ප්‍රස්තාර පහත දැක්වේ. ඒක්තාල් හි හා වෞතාලයේත් තීලවාඩා, පංජාබි හා ත්‍රිතාල් තාලවලත් මාත්‍රා, විභාග හා තාලස්ථාන සමාන වුවත් යේකා එකිනෙක වෙනස් ය. ඒක්තාල් භාරතීය සංගීතයෙහි බ්‍යාල් ගායනා සඳහාත්, තරාණා ගායනා සඳහාත්, තබ්ලා ඒකල වාදන සඳහාත් භාවිත කෙරෙන තාලයකි. වෞතාල් ධ්‍රැපද් ගායනා සඳහා පමණක් භාවිත කෙරෙන තාලයකි. එසේ ම ත්‍රිතාල් බ්‍යාල් ගායනා සඳහාත්, ගත් වාදන සඳහාත්, තරාණා ගායනා සඳහාත්, තබ්ලා ඒකල වාදන සඳහා භාවිත කෙරෙන තාලයක් වන අතර පංජාබි තාලය ධූමිරි හා ටප්පා ගායන ශෛලීන් සඳහා භාවිත වේ. තීලවාඩා තාලය බඩා බ්‍යාල් ගායනා සඳහා පමණක් භාවිත කරන බව අමතක නොකරන්න. එක ම තාලයක් වුවත් විවිධ ලය වලින් වාදනය වීමේ දී ඒවායේ රස භාවයන් වෙනස් වන අන්දම ශාස්ත්‍රීය ගායන වාදන ඇතුළත් ශ්‍රව්‍ය බණ්ඩ ශ්‍රවණය කර හඳුනා ගත හැකිය.

වෞතාල්

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ධා	ධා	ධිං	තා	කිට	ධා	ධිං	තා	තිට	කත	ගදි	ගෙන
X		0		2		0		3		4	

ඒක්තාල්

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ධිං	ධිං	ධාගේ	තිරිකිට	තු	නා	කත්	තා	ධාගේ	තිරිකිට	ධි	නා
X		0		2		0		3		4	

වෞතාල්

- මාත්‍රා 12
- විභාග 06
- තාලී හා බාලී X, 0, 2, 0, 3, 4 ලෙස යෙදේ.
- එක් විභාගයකට මාත්‍රා 02 බැගින් යෙදේ
- යේකා එකිනෙක වෙනස් ය.
- යේකාව පබාවස් අක්ෂරයන්ගෙන් නිර්මිත ය.
- ධ්‍රැපද් ගායනා සඳහා උපයෝගී වෙයි.
- විලම්බ හා මධ්‍ය ලභි භාවිත වෙයි.
- පබාවස් ඒකල වාදන කෙරේ.

ඒක්තාල්

- මාත්‍රා 12
- විභාග 06
- තාලී හා බාලී X, 0, 2, 0, 3, 4 ලෙස යෙදේ.
- එක් විභාගයකට මාත්‍රා 02 බැගින් යෙදේ
- යේකා එකිනෙක වෙනස් ය.
- යේකාව තබ්ලා අක්ෂරයන්ගෙන් නිර්මිත ය.
- බ්‍යාල් ගායනා හා තරාණා ගායනා සඳහා උපයෝගී වෙයි.
- අතිවිලම්බ, විලම්බ, මධ්‍ය, දූත හා අතිදූත ලයෙහි භාවිත වෙයි.
- තබ්ලා ඒකල වාදනය කෙරේ.

මිලගට ත්‍රිකාලී, කාලය හා සමාන වන වෙනත් කාලපද දෙකක් සංසන්දනය කර බලමු.

ත්‍රිකාලී

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
ධා	ධිං	ධිං	ධා	ධා	ධිං	ධිං	ධා	ධා	තිං	තිං	තා	තා	ධිං	ධිං	ධා
X				2				0				3			

පංජාබි

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
ධා	ඉධිං	ඉ	ධා	ධා	ඉධිං	ඉ	ධා	ධා	කතිං	ක	තා	තා	ඉධිං	ඉ	ධා
X				2				0				3			

තීලවාඩා

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
ධා	තිරිකිට	ධිං	ධිං	ධා	ධා	තිං	තිං	තා	තිරිකිට	ධිං	ධිං	ධා	ධා	ධිං	ධිං
X				2				0				3			

ත්‍රිකාලී	පංජාබි	තීලවාඩා
<ul style="list-style-type: none"> ■ මාත්‍රා 16කි. ■ විභාග 04කි. ■ තාලී හා බාලී X, 2, 0, 3 ලෙස යෙදේ. ■ එක් විභාගයකට මාත්‍රා 04 බැගින් යෙදේ. ■ ධේකාව තබලා අක්ෂරයන්ගෙන් නිර්මිත ය. ■ බ්‍යාල් ගායනා තරාණා ගායනා හා ගත් වාදන සඳහා උපයෝගී වෙයි. ■ අතිවිලම්බ ලය විලම්බ ලය මධ්‍යලය දැන හා අතිදැන ලයෙහි භාවිත වෙයි. ■ තබලා ඒකල වාදනය කෙරේ. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ මාත්‍රා 16කි. ■ විභාග 04කි ■ තාලී හා බාලී X, 2, 0, 3 ලෙස යෙදේ. ■ එක් විභාගයකට මාත්‍රා 04 බැගින් යෙදේ. ■ ධේකාව තබලා අක්ෂරයන්ගෙන් නිර්මිත ය. ■ ජුම්බරි හා ටප්පා ගායනා සඳහා උපයෝගී වෙයි. ■ විලම්බ හා මධ්‍ය ලයෙහි භාවිත වෙයි. ■ තබලා ඒකල වාදනය කෙරේ. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ මාත්‍රා 16කි. ■ විභාග 04කි. ■ තාලී හා බාලී X, 2, 0, 3 ලෙස යෙදේ. ■ එක් විභාගයකට මාත්‍රා 04 බැගින් යෙදේ. ■ ධේකාව තබලා අක්ෂරයන්ගෙන් නිර්මිත ය. ■ බඩා බ්‍යාල් ගායනා සඳහා පමණක් උපයෝගී වෙයි. ■ අතිවිලම්බ හා විලම්බ ලයෙහි භාවිත වෙයි. ■ තබලා ඒකල වාදනය නොකෙරේ.

සරල තාල පද අධ්‍යයනය.

මේ වන විට පසුගිය පාඩම් වලින් හින්දුස්ථානී තාලපද කිහිපයක ස්වභාවය අධ්‍යයනය කර ඇත. මෙම පාඩමින් සරල තාල කිහිපයක් අධ්‍යයනය කිරීමට හැකි වනු ඇත. 13 ශ්‍රේණියේ දී පංජාබ්, හින්ච් හා බෙම්ටෝ තාලවල යේකා තබ්ලාවෙන් වාදනය කිරීම පිළිබඳ ප්‍රායෝගික අවබෝධය අපේක්ෂිත යි. අදාළ අවනද්ධාක්ෂරවල නිවැරදි ධ්වනි තබ්ලාවෙන් උත්පාදනය කරන ආකාරය පිළිබඳ අවබෝධය පැහැදිලි ව ලබා ගත යුතු වේ. මේ සඳහා අදාළ තාලවල යේකා ඇතුළත් ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය බණ්ඩ භාවිත කිරීම අවශ්‍ය ය.

පංජාබ් යනු ශාස්ත්‍රීය සංගීතයේ භාවිත වන තාලයකි. හින්ච් හා බෙම්ටෝ යනු සරල සංගීතයෙහි භාවිත වන තාල වේ. හින්ච් හා බෙම්ටෝ තාලවල යේකා සම ලයෙන් වාදනය වීමේ දී මතු වන රිද්මය වෙනස සංසන්දනාත්මක ව අවබෝධ කර ගැනීමට ඒවා වාදනය වන අයුරු ශ්‍රව්‍ය - දෘශ්‍ය තැටියක් නැරඹීමෙන් හෝ ගුරුවරයාගේ වාදන නිරීක්ෂණයෙන් හෝ ලබා ගත යුතු වේ. පංජාබ් තාලයේ යේකාව තාල ප්‍රස්තාරය මීට පෙර පාඩමේ දී අධ්‍යයනය කර ඇත. පංජාබ් යේකාවට අයත් අවනද්ධාක්ෂරවල නිවැරදි ධ්වනි තබ්ලාවෙන් උපදවාගන්නා ආකාරය එකිනෙක පැහැදිලි ව හඳුනා ගත යුතු වේ. මින් පසු එක් එක් අවනද්ධාක්ෂර ක්‍රමයෙන් විකෙන් වික වාදන කුසලතාව ලබා ගත යුතු වේ. දිගින් දිගට අභ්‍යාස කිරීමෙන් නිවැරදි ව මෙම සරල තාල වාදනය කිරීමට ඔබට හැකි වනු ඇත. මේ සඳහා අන්තර්ජාලයේ ඇති U-Tube වෙබ් අඩවියෙන් එම තාල පද වාදනය කරන අයුරු නැරඹිය හැකි ය. බෙම්ටෝ සහ හින්ච් යන තාල පද සරල සංගීතය සඳහා අත්‍යවශ්‍ය තාල පද දෙකකි. බෙම්ටෝ තාලය දාදරා තාලය මෙන් ප්‍රස්තාර කළ ද, දාදරා තාලයේ ලයට වඩා වේගවත් ය. එය ප්‍රායෝගික ව යොදා ගැනීමේ දී පැහැදිලි වේ.

බෙම්ටෝ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ධා	ති	ධි	නා	ති	නා	තා	ති	ධි	නා	ධි	නා
X			2			0			3		

හින්ච්

1	2	3	4	5	6
ධි.	නධි	ධිනා	ති.	නධි	ධිනා
X			0		

තබලා වාදන ශෛලිය (උස්තාද් අගාක් හුසේන් ඛාන්, උස්තාද් අල්ලාරක්බා, උස්තාද් සකීර් හුසේන්, පණ්ඩිත් අනිත්දෝ වැටර්ජි)

උස්තාද් අගාක් හුසේන් ඛාන්

ස්වර වාද්‍ය භාණ්ඩ මගින් වයනු ලබන මිහිරි නාදරූප ශ්‍රවණය මගින් රස විඳීමේ හැකියාව බොහෝ දෙනෙකුට තිබුණත් තාල වාද්‍ය මගින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන රිද්මරූප රස විඳීමේ හැකියාව ඇත්තේ අඩුවෙන් ය. පෙරදිග සංගීතය හා අපරදිග සංගීතය යන උභය පද්ධති දෙකේ ම තාල වාදන සංගීතමය නිර්මාණ ඇතුළත් ය. තාල වාදනය සඳහා ලෝකයේ බිහිවී ඇති භාණ්ඩ සංඛ්‍යාව ද අතිමහත්ය. “ශිවමණි” යනු දකුණු ඉන්දියාවේ තාල වාදනයේ අතිදක්‍ෂ සංගීතඥයෙකි. උතුරු ඉන්දිය ශාස්ත්‍රීය සංගීතයේ තාල වාදනය සඳහා යොදා ගන්නේ තබලාව නිසා තබලා වාදනයට ප්‍රසිද්ධ සංගීතඥයන් ගණනාවක් සමාජ ගත වී ඇත. ඒ අතරින් ප්‍රචිණ තබලා වාදන ශිල්පීන් සිටු දෙනකු වන උස්තාද් අගාක් හුසේන් ඛාන්, උස්තාද් අල්ලාරක්බා, උස්තාද් සැකීර් හුසේන් හා පණ්ඩිත් අනිත්දෝ වැටර්ජි යන වාදන ශිල්පීන් හඳුනා ගැනීමත් තබලා වාදන රස වින්දනය වර්ධනය කර ගැනීමත් 13 ශ්‍රේණියට නිර්දේශිත ය. එක් එක් සංගීතඥයන් පළමු ව හඳුනා ගනිමු.

උස්තාද් අගාක් හුසේන් ඛාන් ලක්නවු තබලා ගුරුකුලයේ බලීෆා උස්තාද් වජ්ද් හුසේන් ඛාන් ගේ පුත්‍රයා ය. ක්‍රි.ව.1930 දී මෙලොව එළිය දුටු අගාක් ඛාන් වයස අවුරුදු හතරේ දී තම සීයා වූ බලීෆා අබ්ද් හුසේන් ඛාං යටතේ තබලා වාදන අධ්‍යයනය ආරම්භ කළේ ය. බලීෆා අබ්ද් හුසේන් ඛාන් ගේ අභාවයෙන් පසු ව තම පියා වන බලීෆා වජ්ද් හුසේන් ඛාන්ගෙන් හා මව වන කාසිම් බේගම්ගෙන් තාල වාදන අධ්‍යයනය කළේ ය.

ක්‍රි.ව. 1950 දී සමස්ත ඉන්දියා ගුවන්විදුලියේ විශිෂ්ට ශ්‍රේණියේ වාදන ශිල්පියකු ලෙස අගාක් හුසේන් පත් කෙරිණි. වර්ෂ 1977 සිට ලක්නව් රූපවාහිනී මධ්‍යස්ථානය සහ සංගීත නාට්‍ය ඇකඩමිය සමඟ සම්බන්ධ ව සේවය කළ මොහු ඒකල වාදනයේ දී දැක්වූ ශිල්ප හරඹ අසාමාන්‍ය ය.

ශ්‍රී ලාංකේය තබලා අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයෙහි පුරෝගාමීන් වූ ඩී. ආර්. පීරිස් හා පී. ඩී. නන්දසිරි දෙපළ උස්තාද් අගාක් හුසේන් ගේ තබලා ශිෂ්‍යයෝ ය. ලක්නව් තබලා ගුරුකුලයේ වර්තමාන ආධිපත්‍යය භොබවන උස්තාද් ඉල්මාස් හුසේන් ඛාන් ගේ පියා ද උස්තාද් අගාක් හුසේන් ඛාන් ය. කලක සිට

රෝගාතුර ව සිටි අඟාක් හුසේන් මුළු තාල ශාස්ත්‍රයටත් ප්‍රේක්ෂකයාටත් මහඟු සේවයක් කොට වර්ෂ 1990 දී අභාවප්‍රාප්ත විය.

වර්ෂ 1918 දී පංචාබයේ රතන්ගර්හි උපත ලද උස්තාද් අල්ලාරක්කා බාන් ගේ පියා වෘත්තියෙන් ගොවියෙකි. තරුණ වයසේ සිට ම සංගීතය උගනීමෙහි දැඩි ආශාවෙන් පසු වූ මෙතුමා වයස අවුරුදු 16 දී පතන්කෝටි නාටක් ඇකඩමියට සම්බන්ධ විය. එහි දී කාදිර් බක්ස් නම් වූ පංචාබි සරාණාවේ මහා තබ්ලා වාදන ශිල්පියා ගේ ශිෂ්‍යයකු වූ ලාල් මුහම්මද් ගෙන් තබ්ලා වාදනය හැදෑරීම ආරම්භ කළ මෙතුමා පසු ව උස්තාද් කාදිර් බක්ස් ගේ පූර්ණ කාලීන ශිෂ්‍යයෙක් විය.

තාල වාදනයෙහි හසළ බුද්ධියක් තිබූ මෙතුමා පංචාබි තබ්ලා වාදන ශෛලියේ නිපුණත්වයක් ලබා ඇත. පණ්ඩිත් රවී ශංකර් ගේ සහාය තබ්ලා වාදන ශිල්පියා වීමෙන් පසු ව මෙතුමා අන්තර්ජාතික කීර්තියට පත් විය. මෙතුමන් යටතේ තබ්ලා වාදනය හැදෑරූ ශිෂ්‍යයන් විසින් මෙතුමන් හඳුන්වනු ලැබුවේ **අබ්බාජ්** යනුවෙනි. මෙතුමා ප්‍රසිද්ධ තබ්ලා වාදන සංගීතඥයකු වන උස්තාද් ශකීර් හුසේන් ගේ ගුරුතුමා මෙන්ම පියාතුමන් ද වේ. වර්ෂ 1990 දී හෆිස් අලී බාන් සම්මානයෙන් පිදුම් ලද මෙතුමා වර්ෂ 2000 පෙබරවාරි මස 03 වන දින අභාවප්‍රාප්ත විය.

වර්ෂ 1951 බොම්බායේ දී උපත ලද සැකීර් හුසේන් ගේ පියා උස්තාද් අල්ලාරක්ඩා ය. තම පියාණන් ගෙන් තබ්ලා වාදන ශිල්පය මනා ව උගත් සැකීර් හුසේන් තමාට ම ආවේණික වාදන ශෛලියක් නිර්මාණය කර ගත් ශිල්පියකු ලෙස ප්‍රසිද්ධ ය. කුඩා කාලයේ දී බොම්බායේ ශාන්ත මයිකල් විද්‍යාලයට ඇතුළු වූ මොහු ශාන්ත ක්ෂේටියර් විශ්වවිද්‍යාලයෙන් උපාධිය ලබාගත්තේ ය.

වර්ෂ 1992 දී තම තබ්ලා වාදන පටිගත කිරීම ඇරඹූ උස්තාද් සැකීර් හුසේන් තම නිර්මාණ ලෝක ප්‍රසිද්ධ කිරීමට සමත් විය. තබ්ලා වාදනය ට පමණක් නො ව චිත්‍රපට සංගීත නිර්මාණකරණයට ද පිවිසි සැකීර් ඒ සඳහා සම්මාන ද හිමි කරගැනීමට සමත් විය. තම සංගීත දිවියේ දී බොහෝ සම්මාන හිමි කරගත් සැකීර් 2002 දී **පද්ම භූෂණ සම්මානය** හිමි කරගත්තේ එම සම්මානය හිමි කරගත් ශ්‍රාධාලතම භාරතීය සංගීතවේදියා වශයෙනි. උස්තාද් සැකීර් හුසේන් වර්තමානයේ භාරතයේ සිටින අසහාය තබ්ලා වාදන ශිල්පියෙකි.

මෙතුමා විසින් උත්තර භාරතීය සංගීත පද්ධතියේ දක්නට නොලැබෙන මාත්‍රා09, මාත්‍රා 07, ආදී සංඛ්‍යාවන්ට තාල පද නිර්මාණය කර ඒකල වාදන ප්‍රසංග පවත්වා ඇත. ඒවා ඉදිරි කාලයේ දී පද්ධතියට එකතු විය හැකිය.

පණ්ඩිත් අනින්දෝ වැටර්ස් ආරක්‍ෂාකාරී තබලා වාදන ශෛලිය ප්‍රගුණ කළ වාදන ශිල්පියෙකි. භාරතයේ ප්‍රසිද්ධ සංගීත පවුලක උපත ලද මොහු වයස අවුරුදු පහේ දී තබලා වාදනය හැදෑරීම ආරම්භ කළේ ය. පණ්ඩිත් අනින්දෝ වැටර්ස් පණ්ඩිත් ඥන් ප්‍රකාශ් ගෝෂ් ගේ ශිෂ්‍යයෙකි. භාරතයේ ප්‍රමුඛ පෙළේ ශාස්ත්‍රීය ගායන වාදන ශිල්පීන්ගේ නිර්මාණ සඳහා තබලාවෙන් දායකත්වය ලබා දී ඇති මොහු ප්‍රේක්ෂක සිත් අමන්දානන්දයට පත් කිරීමට සමත් මධුර වාදන ඉදිරිපත් කරන ශිල්පියකු ලෙස ප්‍රසිද්ධ ය. වර්ෂ 2002 දී සංගීත නාටක ඇකඩමි සම්මානයෙන් පිදුම් ලද මොහු වර්තමාන භාරතයේ ප්‍රමුඛ පෙළේ තබලා වාදන ශිල්පියෙකි.

සිමෆනි Sympony

සිමෆනි යන්නෙහි අර්ථය එක් වර නාද වීම යි. (Music Written For the Ochestra..) වාදක මණ්ඩලයක් සඳහා ලියන ලද සංගීත සංරචනය සන්ධිවනිය යි ද හඳුන්වනු ලැබේ. යම්කිසි තේමාවක් මත ක්‍රමවත් ව ගොඩ නැගෙන සමූහ වාදනය සන්ධිවනිය යනුවෙන් තවත් නිර්වචනයකි. මෙයට අමතර ව සන්ධිවනියක් සඳහා අවශ්‍ය කරුණු රාශියකි. **සංධිවනියක විශේෂ ලක්ෂණ කිහිපයක් පහත දැක්වේ.**

- තේමාවක් තිබීම.
- කොටස් 4කින් හෝ 5කින් සමන්විත වීම.
- එක් නාද රූපණයක් සන්ධිවනියම පුරා ම විටින් විට නාද වීම.
- අදහස් ප්‍රකාශනය සඳහා විවිධ සංකේත භාවිතය. (Piano, Pianissimo, Fote, Fotesimmo)
- භාවාත්මක හැඟීම් ප්‍රකාශය විශේෂත්වය ලෙස සැලකීම.
- විවිධ ස්වර පරාසයන්ට අයත් විවිධ සංගීත භාණ්ඩ රාශියක් භාවිත වීම.
- ආරම්භයේ පටන් ස්වර සංවාදාත්මක ලක්ෂණය තිබීම.

අපරදිග සංගීතය ආගමික මුහුණුවරක් ගත් සංගීතයකි. එහි ශාස්ත්‍රීය පදනම දේවස්ථානය ඇතුළත සිදුවූ අත්හදා බැලීම් මගින් සකස් වූ බව පිළිගත හැකි සත්‍යයකි. 15 වන සියවස තෙක් බටහිර සංගීතයේ ශ්‍රේෂ්ඨ නිබන්ධකයෝ ක්‍රිස්තියානි පල්ලියට සම්බන්ධ වූ ගායකයෝ වූහ. එහෙයින් සංගීතය ලේඛනගත කිරීමේ කායභීය ද ආරම්භ වී ඇත්තේ දේවස්ථානය තුළ ය. බටහිර සන්ධිවනි නිර්මාපකයෝ කිහිප දෙනෙක් ලෝකයෙහි ඉතා ප්‍රසිද්ධ ය. ඔවුහු නම්,

• ලුඩ්විග් වෑන් බීතෝවන්.	• වුල්ෆ් ගැන්ග් අමදියස් මෝසාර්ට්
• බාක්	• ප්‍රැන්ස් පීටර් ජූබර්ට්
• ජෝශප් හේඩන්	• වයිකොච්ස්කි

සංධිවනි වාදක කණ්ඩායමක වාදකයෝ විශාල පිරිසක් සිටිති. එහෙත් වාදකයන් කිහිප දෙනෙකු එක් ව කරන වාද්‍ය නිර්මාණ සන්ධිවනි වලට පළමු ව සමාජය තුළ ජනප්‍රිය ව පැවැත ඇත. ඒවා Chamber Music යනුවෙන් ජනප්‍රිය ව පැවතිණ. පහත දැක්වෙනුයේ එවැනි සීමිත පිරිසක් එක් ව ඉදිරිපත් කළ වාද්‍ය කණ්ඩායම් කිහිපයක විස්තර ය.

- පියානෝ ට්‍රියෝස් - (Piano Trios) - පියානෝව, වයලීනය සහ වෙලෝව
- පියානෝ ක්වාටට්ස් - (Piano Quartets) - පියානෝව, වයලීනය, වියෝලාව සහ වෙලෝව
- පියානෝ ක්වින්ටට්ස් - (Piano Quintets) - **piano**, violin, viola, cello, and double bass.
- පියානෝ කොන්සර්ටෝ - (Piano Concerto - One solo instrument and Orchestra) - වාද්‍ය කොටස් ඉදිරිපත් කිරීමේ දී පියානෝව ඒකල යොදාගන්නා අතර අනෙක් වාද්‍ය කොටස් සමූහ වාදක මණ්ඩලයක් විසින් ඉදිරිපත් කෙරේ.
- පියානෝ සොනාටා - (Piano Sonata) - පියානෝව පමණක් යොදා ගනී. (නැතහොත් වයලින් සොනාටා වැනි එක් භාණ්ඩ විශේෂයක් පමණක් යොදා ගනී.)
- " මූන්ලයිට් " යනු බීතෝවන් විසින් රචිත ප්‍රචලිත සොනාටාවකි.

සංධිවනි වාදනය සඳහා ම ගැලපෙන ලෙස නූතන ලෝකයේ විවිධ රටවල පිල්භාමොනික් ඕකෙස්ට්‍රා නමින් වාදක මණ්ඩල සැකසී ඇත.

බීතෝවන් අතින් නිර්මිත ප්‍රචලිත සංධිවනි අතරින් කිහිපයක නම් පහත දැක්වේ.

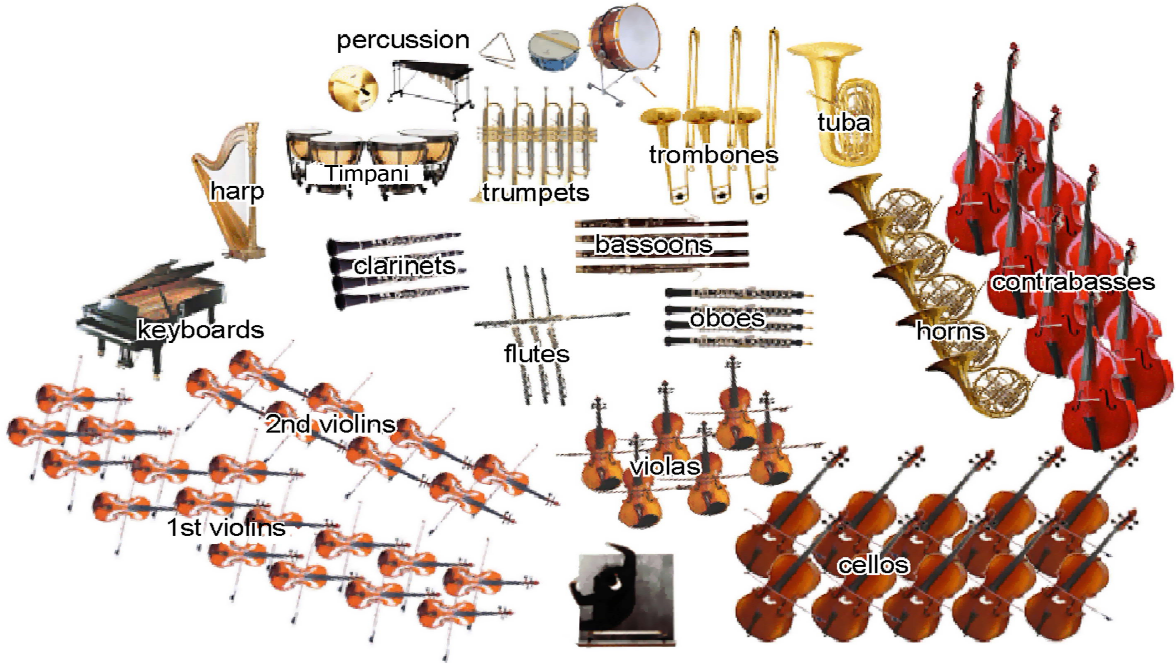
- Symphony No. 3 in E-flat major ("Eroica") (composed 1803)
- Symphony No. 6 in F major ("Pastoral") (composed 1804)
- Symphony No. 9 in D minor ("Choral") (composed 1824)

මෝසාර්ට් අතින් නිර්මිත ප්‍රචලිත සන්ධිවනි අතරින් කිහිපයක නම් පහත දැක්වේ.

Symphony No. 49 ("Jupiter ")

සන්ධිවනි වාදක මණ්ඩලයක Soprano, Alto, Tenor, Bass යන හඬ තල හතර ම භාවිත කළ හැකි

පරිදි සංගීත භාණ්ඩ රාශියක් යොදා ගනු ලැබේ. string(violin, viola, cello and double bass), brass, woodwind, and percussion යන සංගීත භාණ්ඩ 30–100 අතර ප්‍රමාණයක් යොදා ගනු ලැබේ. වාදක මණ්ඩලය වේදිකාවේ අසුන් ගන්නා පිළිවෙළක් ද ඇත. එය පහත රූප සටහනින් පැහැදිලි

සන්ධිවනි වාදක මණ්ඩලයක මෙහෙයවන්නෙක් (Conductor) සිටියි. යොදා ගනු ලබන වයලීන සංඛ්‍යාව 1st Violin සහ 2nd Violin යනුවෙන් බෙදා හැරීමකි කොටස් වයනු ලැබේ. වයලීන පවුලට අයත් භාණ්ඩ හතර වර්ගයට අමතර ව පහත දැක්වෙන භාණ්ඩ යොදා ගනු ලැබේ.

- String** - Violin, Viola, Cello, Double Bass (Contra Bass) Keyboard, Harp
- Wind** - **Brass Wind** - Trumpet , Trombone , Tuba, French Horn,
Wood Wind - **Single Reed** - Clarinet
Double Reed - Oboe, Bassoon,
Reedless - Flute, Piccolo
- Percussion** - **Definite Pitch** - Vibrephone, Timpani
InDefinite Pitch - Drums, Traingel, Cymbol

මෙහි දී Soprano, Alto, Tenor, Bass යන හඬකල හතරට ම අයත් වාද්‍ය භාණ්ඩ යොදා ගනු ලැබේ.

සන්ධිවනි ආකෘතිය හෝ සමූහ වාදන ආකෘතිය හෝ අනුගමනය කරමින් ගොඩනැගූ දේශීය නිර්මාණ ද සමාජගත වී ඇත. පහත දැක්වෙනුයේ නිදසුන් කිහිපයකි.

- පන්සිළු - ලයනල් එදිරිසිංහ
- ගොයම් දා මඟුල - ඩබ්.බී. මකුලොලුව
- මහාහිනිෂ්ක්‍රමණය - „
- මාර පරාජය - „
- හිරගෙයින් මරුමුවට - „
- උකුසා වන්නම ආශ්‍රිත සමූහ වාදන - ෂෙල්ටන් ප්‍රේමරත්න
- සිංහල අවුරුද්ද - ප්‍රේමසිරි කේමදාස
- වැස්ස - „
- මගේ කාලයේ මවුනි - „

බැලේ (Ballet)

නිශ්චිත හා විධිමත් ලෙස සැකසූ පාද පියවරයන් සහ අභිනයන් භාවිත කරමින් සංගීතය සඳහා ඉදිරිපත් කරනු ලබන කලාත්මක නර්තනාංගය බැලේ නාට්‍ය වශයෙන් හැඳින්විය හැකිය. ශ්‍රී ලංකාවේ භාවිත වන “මුද්‍රානාට්‍ය” යනුවෙන් හැඳින්වෙන නාට්‍ය විශේෂය බටහිර බැලේ නාට්‍යය ම නොවේ. මුද්‍රානාට්‍ය හා බැලේ නාට්‍ය අතර වෙනස්කම් පවතී. ක්‍රි.ව.1300-1600 කාලය තුළ පුනරුද සමය යනුවෙන් හැඳින්වෙන කාලයේ ඉතාලියේ දී සම්භාව්‍ය බැලේ නාට්‍ය ජනිත වී ඇත. බැලේ නාට්‍යයට සුවිශේෂ වූ නර්තන විශේෂය මූලික පාද වලන පහක් මත නිර්මාණය වේ. මෙම වලන පාදයේ ඇඟිලි මත කරනු ලබයි. සංගීතය මත ඉදිරිපත් කරනු ලබන නර්තනය මෙන්ම, විවිධ දර්ශන හා ඇඳුම් පැළඳුම් ආදිය ද බැලේ නාට්‍යයක වැදගත් කොට සැලකේ. විශේෂයෙන් මේ සඳහාම නිර්මාණය කළ සංගීතය වෙනුවෙන් හෝ දැනටමත් නිර්මාණය වී ඇති සංගීත කෘතියක් නැතහොත් සීමිතයක් මත බැලේ නාට්‍යයක් නිර්මාණය විය හැකිය. ප්‍රංශ ජාතික ජීන් ෆිල්ප් රාමෝ, රුසියානු ජාතික පීටර් ඉලිච් චයිකොව්ස්කි සහ රුසියානු ජාතික ඉග්ගෝර් ස්ටාවින්ස්කි මුල් යුගයේ බැලේ නාට්‍ය වල සංගීත නිර්මාණකරුවන් ලෙස පිළිගනියි. සමහර නූතන බැලේ නාට්‍ය වල විවිධ දර්ශන ඉදිරිපත් කිරීමට ස්ලයිඩ් ප්‍රක්ෂේපණය, චිත්‍රපට, සහ විශේෂ ආලෝක භාවිත කරනු පෙනේ.

රුසියාවේ මොස්කව් හි “බෝල්ෂොයි” රඟහල 1773 තරම් කාලයේ සිට බැලේ නාට්‍ය රඟ දැක්වීමට වෙන් වූ රංග භාලාවකි. රුසියානු ජාතික පීටර් ඉලිච් චයිකොව්ස්කි (Peter Ilyich Tchaikovsky) යන සංගීතඥයා බැලේ නාට්‍ය ගණනාවක සංගීතය නිර්මාණය කළ අයෙකි. මෙතුමා පිලිබඳ කෙටි විස්තරයක් පහත දැක්වේ.

වර්ෂ 1840 දී රුසියාවේ උපත ලද මෙම සංගීතඥයා 1893 සෙන් පීටර්ස්බර්ග් නුවරදී මෙලොව අත් හැර ගොස් ඇත. මෙතුමා අතින් නිර්මිත සංගීත කෘතියක් පසු කාලයේ Swan Lake (1876) නමින් ප්‍රචලිත බැලේ නාට්‍යය ලෙසට නිර්මාණය වී ඇත.

Peter Ilyich Tchaikovsky

ඉදිරි රූප සටහනින් එහි වායාරූපයක් දැක්වේ.

ඇනා පැව්ලෝවා (Anna Pavlovna Pavlova) ස්වෝන්ලේක් බැලේ නාට්‍යයේ ප්‍රධාන භංසයාගේ චරිතය රඟපෑ පළමු නර්තන ශිල්පිණියයි. චයිකොව්ස්කි අතින් සංගීත නිර්මාණය වූ බැලේ නාට්‍ය කිහිපයක නම් පහත දැක්වේ.

The Nutcracker, The Sleeping Beauty. යනු ප්‍රචලිත බැලේ නාට්‍ය දෙකකි. ඉංගීසි ජාතික විලියම් ශේක්ස්පියර් ගේ කාව්‍යයක් වන රෝමියෝ ජූලියට් රුසියානු බැලේ නාට්‍යයක් ලෙසට නිර්මාණය වූ අතර (1938) එහි සංගීතය රුසියානු ජාතික Sergei Prokofiev (සර්ජ් ප්‍රොකොෆිව්) විසිනි. බැලේ නාට්‍ය සණයට අයත් නොවුනද ඊට සමාන වූ ලංකාවේ ඉහළ අගයක් ගන්නා මුද්‍රානාට්‍ය ලෙස , චිත්‍රසේනගේ “ කරදිය” හා “ නලදමයනි ” මකුලුලොවගේ “ පහණින් පහන ” පණිහාරන ගේ “සත්පත්තිණි” අංජලිකා චිත්‍රසේනගේ “ කුඹි කතාව ” පිළිගත් මුද්‍රා නාට්‍ය වේ.

ඔපෙරා (Opera)

ඔපෙරා යනු ගායනය වාදනය හා රංගනය ඇතුළත්ව නිර්මාණය වූ වමන්කාර ජනක ගීත නාට්‍ය විශේෂයකි. එය න්‍යායාත්මක වටපිටාවක කෙරෙන්නකි. Opera is an art form in which singers and musicians perform a dramatic work combining text (libretto) and musical score. එය උපන් වසර ලෙස සැලකෙන්නේ ක්‍රි.ව.1600 යි. ඉතාලි සංගීතඥ යාකපෝ පේරි (1561-1633) විසින් රචිත 'යුරිඩිව්' නම් වූ කෘතිය මුල්ම ඔපෙරාව ලෙස හැඳින්වේ. සමහර පොත් පත්වල මෙය සඳහන් වන්නේ 'ඉයුරිඩිව්' (1587) නමිනි.

බටහිර ඔපෙරාවෙන් සංගීතාංග රාශියක් බිහිවිය. මතු වට ඇතිවිය හැකියැයි සිතූ සංගීත ආකෘති කිහිපයකම පදනම ඔපෙරාව ඇතුළේ වර්ධනය වීණි. වයලින්, ෆ්ලූට්, බැසුන්, යන භාණ්ඩ පමණක් නොව ඕබෝ, සහ භාප්සිකෝර්ඩ් යන භාණ්ඩද ඔපෙරා තුළින් ම වර්ධනය විය. විශේෂයෙන්ම වයලීනය සීඝ්‍ර ව ජනප්‍රිය වූයේ ඔපෙරා සංගීතයේ වාද්‍ය භාණ්ඩයක් ලෙසින්ය. ඔපෙරා ගීත නාටකයේ ආරම්භක කොටස වන " ඕවර් " වාද්‍ය ඛණ්ඩය භාණ්ඩ වාදකයින්ගේ විශේෂ සැලකිල්ලට භාජනය වූවකි.

පිරිමි ගායකයින්ගේ හඬතල වූයේ bass, bass-baritone, baritone, tenor and countertenor යන හඬතලයන් ය. ගැහැණු ගායිකාවන්ගේ හඬතල වූ යේ contralto, mezzo-soprano and soprano යන හඬතලයන් ය. වර්ෂ 1700 ට පළමු ඔපෙරාවල භාවිත වී ඇත්තේ තන්ත්‍රීය භාණ්ඩ ඇතුළත් කුඩා වාදක මණ්ඩලයකි. පසු කාලයේ දී විශාල සීමිපනියක ඇතුළත් වාදක මණ්ඩලයක් ලෙස ඔපෙරා සඳහා සංගීතය සපයා ඇත.

මොට්සාර්ට් ගේ ලෝක ප්‍රසිද්ධ ඔපෙරා කිහිපයක විස්තර පහත දැක්වේ. පහත ඡායාරූපයෙන් දැක්වෙන්නේ ඔහුගේ "ද මැරෙජ් ඔෆ් ෆිගාරෝ" නම් ඔපෙරාවේ ජවනිකාවකි.

ඔපෙරාවක සංගීත කණ්ඩායම අසුන් ගන්නා අයුරු

ඕස්ට්‍රේලියාවේ සිඩ්නි නුවර " ඔපෙරා හවුස් " නමින් ඇති ලෝකප්‍රසිද්ධ රඟහල

මොට්සාට් ගේ (Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791). ලෝක ප්‍රසිද්ධ ඔපෙරා

■ *The Marriage of Figaro*, - First performance: May 1, 1786

■ *Don Giovanni* - First performance: October 29, 1787.

■ *The Magic Flute*, -

ප්‍රචලිත ඔපෙරා සංගීත නිර්මාණකරුවන් කිහිප දෙනෙක් පහත දැක්වේ.

- ◆ Claudio Monteverdi (1567–1643)
- ◆ Ludwig van Beethoven (1770–1827) wrote only one opera, *Fidelio*,
- ◆ Gioachino Rossini (1792–1868) *Barber of Seville*
- ◆ Richard Wagner (1813–1883). Wagner revolutionised opera. In a series of "music dramas" such as *Tristan und Isolde*, *Parsifal*, and most of all his epic tetralogy *Der Ring des Nibelungen*,
- ◆ Giuseppe Verdi (1813–1901) *Rigoletto*, *Il Trovatore*, *La traviata*, *Don Carlos*, *Aida*, and *Otello*
- ◆ Giacomo Puccini (1858–1924). *Tosca*, *La Bohème* and *Madama Butterfly*

සහජයෙන් ගී ගැයිමට ඇති හැකියාව, සහජයෙන් රඟ පෑමට ඇති හැකියාව, සහජයෙන් නැටීමට ඇති හැකියාව යන ත්‍රිවිධ මිනිස් හැකියාවන් ඔපෙරාවක දී අත්‍යාවශ්‍ය වේ. සිතුවිලි අනුව පහල වන ප්‍රීතිය, කණගාටුව, ප්‍රේමය ආදී කරුණු එම ත්‍රිවිධ මාධ්‍ය තුළින් ප්‍රකාශ වීම ඔපෙරාවක දී සිදු වේ. ඔපෙරාවක නලුනිළියන් ට අනෙක් නාට්‍ය වලට වඩා කුසලතා ගොන්නක් අවශ්‍ය වේ. මේ නිසාම ඔපෙරා නිර්මාණය වීම අනෙක් නාට්‍ය වලට වඩා අඩු අගයක් ගනියි. ශ්‍රී ලංකාවේ ඔපෙරා ශෛලියට නිර්මාණය වූ ආචාර්ය ප්‍රේමසිරි කේමදාස ගේ “ අග්නි ” ඔපෙරාව ඉතා ජනප්‍රිය විය. එය ප්‍රථම වරට කොළඹ ලයනල් වෙන්ඩ්ට් රංගශාලාවේ දී වර්ෂ 2007 මැයි 26, 27, 29 යන දිනවල රංග ගත කර ඇත. ඊට අමතරව ඔහුගේ ම “මානසවිල” ශ්‍රී ලාංකේය ඔපෙරාවක් ලෙස පිළිගැනේ. ඩබ්.බී.මකුළුවගේ “ දෙපානෝ ” යන ගීත නාට්‍ය ද ජනසංගීතය ආශ්‍රයෙන් ඔපෙරා ශෛලිය ආශ්‍රිතව නිර්මාණය වූ ගීත නාට්‍යයකි.

දෙපානෝ ගීත නාට්‍යයේ ජවනිකාවක්

ඉන්දිකා උපමාලි අග්නි ඔපෙරාවේ සොප්රානෝ ගායිකාවක් ලෙස

Wolfgang Amadeus Mozart

වුල්ෆ් ගැන්ග් අමෙදියස් මොසාර්ට්

මධ්‍යධරණී මුහුදට උතුරු දෙසින් පිහිටි ඔස්ට්‍රියාව (අවුස්ත්‍රියාව) නම් රටෙහි උපන්, ජෝෂප් හයිඩන්. පීටර් ෂ්‍රැබර්ට් වැනි ලෝක ප්‍රකට මහා සංගීතඥයන් අතර දුර්ලභ ගණයේ සංගීතඥයකු ලෙස මොසාර්ට් නම් සංගීතවේදියා සුවිශේෂ තැනක් හිමි කරගෙන ඇත. 1756 ජනවාරි 27 දින ඔස්ට්‍රියාවේ සැල්ස්බර්ග්හි උපත ලැබූ මොහුගේ මව ඇනා මාරියා මොසාර්ට් වූ අතර පියා ලියෝ පෝල්ඩ් නම් විය. වයස අවුරුදු පහ හය තරම් කුඩා කාලයේ පටන් ස්වර ප්‍රස්තාර කියවීමේ සුවිශේෂ කුසලතාවක් ප්‍රදර්ශනය කළ මොහු දක්ෂ වයලීන වාදකයකු මෙන් ම දක්ෂ හාර්ප්සිකෝඩ් වාදකයෙක් ද විය. තම පියාගෙන් සංගීතය හැදෑරූ මොහු,

- වයස අවුරුදු 08 දී ප්‍රථම සංගීත සන්ධිවනිය නිර්මාණය කොට ඇත.
- වයස අවුරුදු 11 දී ප්‍රථම සංගීත ඔර්ගේන්වල නිර්මාණය කොට ඇත.
- වයස අවුරුදු 12 දී ප්‍රථම සංගීත ඔපෙරාව නිර්මාණය කොට ඇත.
- වයස අවුරුදු 14 දී ප්‍රථම සංගීත ස්ට්‍රිංට්‍රියෝව නිර්මාණය කොට ඇත.
- 1769 දී සැල්ස්බර්ග් හි දී බ්‍රොන්ෂයිට්ස් කුසගත සංගීත කණ්ඩායම මෙහෙයවන්නකු ලෙස ද සේවය කර ඇත.
- මොසාර්ට් විසින් නිර්මාණය කරන ලද සන්ධිවනි කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

1. SYMPHONY No. 36 IN C MAJOR
2. SYMPHONY No. 38 IN D MAJOR - PRAGUE
3. SYMPHONY No. 39 IN E^b MAJOR
4. SYMPHONY No. 40 IN G MINOR
5. SYMPHONY No. 41 IN C MAJOR - JUPITER

මොසාර්ට් විසින් නිර්මාණය කරන ලද ඔපෙරා කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

1. MITHRIDATES, KING OF PONTUS
2. IDOMENCO, KING OF CRETE
3. THE ABDUCTION FROM THE SERAGLIO
4. THE MARRIAGE OF FIGARO
5. DON GIOVANNI
6. COSI FAN TUTTE
7. THE MAGIC FLUTE

තවද, SONATAS, CONCERTOES, CHAMBER MUSIC CHURCH MUSIC ආදී වශයෙන් නිර්මාණ රාශියක් බිහි කර ඇති මොහු ලුඩ් විග් වැන් බ්‍රොන්වන් නම් සංගීතඥයාගේ ද ගුරුවරයා වී ඇත. මොහුගේ අභාවය සිදුවී ඇත්තේ 1791.12.05 දින ය.

Ludwig Van Beethoven - ලුඩ් විග් වැන් බීතෝවන්

1770 දී දෙසැම්බර් 16 වැනි දින ජර්මනියේ 'බොන්' නුවර දී උපත ලැබූ මොහු ළමා වියේ දී ම අතිදක්ෂ පියානෝ වාදකයකු ලෙස ප්‍රසිද්ධියට පත් වූවේ ය. ළමා වියේ දී තම පියාගෙන් සංගීතය හැදෑරූ මොහු පසු කලෙක හෙයිඩන් සහ මොසාර්ට් යන සංගීතඥයන්ගෙන් ශිල්ප හදාරා ඇත. බීතෝවන් ගේ සංගීතයේ දක්නට තිබූ සුවිශේෂතාව වන්නේ පෙර නොවූ විරූ සංගීත භාණ්ඩ යොදා ගැනීමත්, සංගීත භාණ්ඩ විශාල ප්‍රමාණයක් යොදා ගැනීමත් ය. බීතෝවන් ගේ නිර්මාණ එළිදැක්වූණේ ඔහු ඔස්ට්‍රියාවේ විශාල නුවර සිටි අවධියේ දී ය. ඔහු වඩාත් ප්‍රිය කළ නිර්මාණ ලෙස සඳහන් වන්නේ පියානෝ සොනාටා ය. එම නිර්මාණ රාශියක් අතරින්, මූන්ලයිට් සොනාටා, ඇපෂනාටා, පැනටික්, ක්‍රොයිට්සර් යන ඒවා ලෝක ප්‍රකට සොනාටා ලෙස පිළිගැනේ. ඔහු විසින් නිර්මාණය කරන ලද සීමිත අතර,

- E^b MAJOR NUMBER - 3
- එරොයිකා - 3 (EROICA)
- කෝරල් - NUMBER 9 (CHORAL)
- පැස්ටොරොල් - 6 (PASTORAL)

ලෝක ප්‍රසිද්ධ ය. බීතෝවන්ගේ අවසන් කාලයේ දෙසවන් බිහිරි ව සිටිය ද ඔහු විසින් නිර්මාණය කරන ලද 9 වැනි සීමිතය අසුර්වතම නිර්මාණයකි. 1827 මාර්තු මස 26 දින මෙම ශ්‍රේෂ්ඨ සංගීතඥයා මෙලොවින් සමුගෙන ඇත. යුරෝපා සංගීත ඉතිහාසයේ අවසාන සම්භාව්‍ය සංගීතඥයා ලෙස ද ඔහුගේ නම ඉතිහාසගත වී ඇත. බීතෝවන් අතින් නිර්මාණය වූ Fur Elise නම් සොනාටාවේ එක් සංගීත බණ්ඩයක් අද ලංකාවේ වැඩි වශයෙන් ශ්‍රවණය කිරීමට ලැබේ. එම සංගීත බණ්ඩය පහත දැක්වේ. මෙය ඔබට කැමති භාණ්ඩයකින් වාදනය කර බලන්න.

ග් ග්	ග් ග් ග් නි රි ස්	ධ - + ස ග ධ	නි - + ග ධ නි	ස් - + ග ග් ග්
ග් ග් ග් නි රි ස්	ධ - - ස ග ධ	නි - - ග ස් නි	ධ - - - ග ග්	ස් - - ග ග් ග්
ග් ග් ග් නි රි ස්	ධ - - ස ග ධ	නි - - ග ධ නි	ස් - - ග ග් ග්	ධ - - නි ස් රි
ග් ග් ග් නි රි ස්	ධ - - ස ග ධ	නි - - ග ස් නි	ධ - - නි ස් රි	නි - ග ග් ග් +
ග් - ස ප ම් ග්	රි - රි ම ග් රි	ස් - - ග රි ස්	නි - ග ග් ග් +	ධ + + ස ග ධ
ග් ග් ග් ග් ග් ග්	ග් - ග් ග් ග් ග්	ග් ග් ග් නි රි ස්	ග් ග් ග් නි රි ස්	ධ + + ස ග ධ
නි - + ග ධ නි	ස් - - ග ග් ග්	ග් ග් ග් නි රි ස්	ග් ග් ග් නි රි ස්	ධ + + ස ග ධ
නි - + ග ස් නි	ධ - - - - -			

Johann Sebastian Bach

ජෝන් සෙබස්තියන් බාක්

Chamber music by Johann Sebastian Bach

වයලීනය, හාප්සිකෝඩ් ෆ්ලූට්,

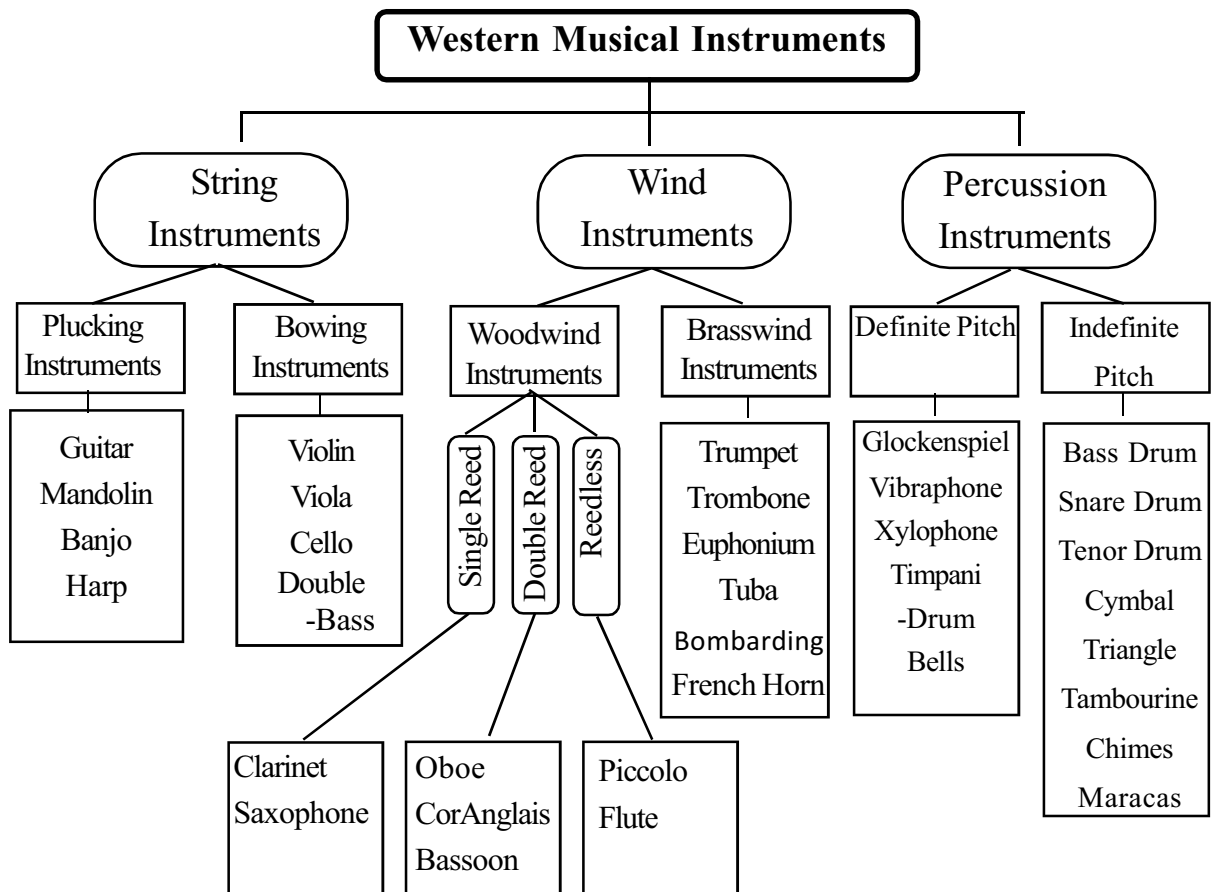
සොනාටා,

- 1 Works for solo violin, cello or flute
  - 1.1 Sonatas and partitas for solo violin (BWV 1001–1006)
    - 1.2 Suites for solo cello (BWV 1007–1012)
    - 1.3 Partita for solo flute (BWV 1013)
  - 2 Two or more instruments
    - 2.1 Six sonatas for harpsichord and violin (BWV 1014–1019)
    - 2.2 Other works for accompanied violin (BWV 1020–1026)
      - 2.3 Sonatas for viola da gamba and keyboard instrument (BWV 1027–1029)
      - 2.4 Sonatas for flute and keyboard instrument (BWV 1030–1035)
      - 2.5 Trio sonatas (BWV 1036–1040)

String, Wind, Percussion Instruments

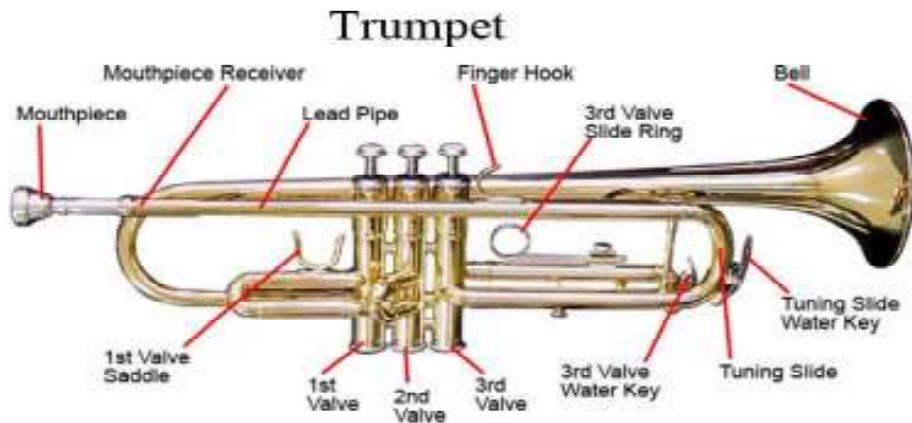
භාරතීය සංගීත භාණ්ඩ වර්ගීකරණයේ දී තත්, සන, අවනද්ධ, ශුෂිර වශයෙන් වර්ග හතරකට බෙදා දැක්වුව ද, බටහිර සංගීතයේ දී ඒවා Strings, Wind, Percussion වශයෙන් වර්ග තුනකට වෙන් කරනු ලැබේ. සිංහල බසින් එම වර්ග තුන තන්ත්‍රීය, ශුෂිර සහ සමාසාත වශයෙන් නම් කළ හැකි ය. මුල දී බටහිර සංගීත භාණ්ඩ වර්ගීකරණය Idiophones, (Xylophone) Aerophones (Obeo, Flute), Chordophones, (violin) Membranophones,(Drums) ආදී වශයෙන් දක්වා තිබුණ ද, නූතන ව්‍යවහාරයේ එම බෙදීම ඉවත් වී ඇත. කෙසේ වුවත් පියානෝ වැනි සුදු-කළු ස්වර පුවරුවක් සහිත සංගීත භාණ්ඩ Key Board සංගීත භාණ්ඩ වශයෙන් නම් කෙරේ. පාසලේ බටහිර තුර්යවාදක කණ්ඩායමේ String Instruments නොමැති වුවත්, Wind Instruments, Percussion Instruments යන වර්ග දෙකට අයත් භාණ්ඩ භාවිත වේ. මේවායේ පොදු ලක්ෂණ මෙන් ම වෙනස් කම් ද දක්නට ඇත. පහත දැක්වෙන සටහනින් බටහිර සංගීත භාණ්ඩ වර්ගීකරණය පිළිබඳව වටහා ගත හැකි වේ.

පාසල් පද්ධතිය තුළ භාවිත වන අපරදිග සංගීත භාණ්ඩ

පෙරදිග සංගීතය ගායනයට ප්‍රධාන තැනක් ඇති සංගීතයක් වුවත්, අපරදිග සංගීතය වාදනයට ප්‍රධාන තැනක් ගත් සංගීත ක්‍රමයක් බව විද්වත්හු පිළිගනිති. එසේ ම බටහිර සංගීතයේ හඬතල ගණනාවක් භාවිත වේ. මෙසේ හඬතල කිහිපයක් භාවිත කිරීමට නම් ඒ ඒ හඬතලයට ගැලපෙන සංගීත භාණ්ඩ ද නිර්මාණය වී තිබිය යුතු ය. ඇත්තෙන් ම පහත් ම හඬතලයේ සිට ඉහළ ම හඬතලය දක්වා විහිදුණු සංගීත භාණ්ඩ විශාල ප්‍රමාණයක් බටහිර සංගීතයේ නිර්මාණය වී ඇත. එම බටහිර සංගීත භාණ්ඩ අතරින් රාශියක් පාසල් තුර්යවාදක කණ්ඩායම්වල භාවිත වේ. පෙරදිග සංගීතය හැදෑරුවද සිසුන් එම භාණ්ඩ හඳුනාගැනීම එලදායි වනුයේ තුර්යවාදක කණ්ඩායමක වාදනයට සහභාගීවන හෙයිනි. ඊට අමතරව මෙම සිසුන් අතරින් කිහිප දෙනෙක් හෝ පාසල හැරගොස් හමුදා තුර්යවාදක කණ්ඩායම් වලට ද සම්බන්ධ විය හැකිය.

ඉදිරියේ දැක්වෙන රූප සටහන් පාසල් පද්ධතිය තුළ භාවිත වන සංගීත භාණ්ඩ කිහිපයක රූප සටහන් ය. මේවායේ වර්ණ පින්තූර සපයා ගත හැකි නම් වඩාත් වාසි දායක ය. ඒ අතරින් කිහිපයක් හඳුනාගනිමු. බටහිර තුර්ය වාදක කණ්ඩායමක වැඩි වශයෙන් ඇත්තේ පිඹීමේ භාණ්ඩ ය. ඒවා ප්‍රමාණයෙන් විවිධ වුවත් හැඩයෙන් සහ වාදන තත්වයෙන් බොහෝ සෙයින් එක සමානය. පහත දැක්වෙන්නේ තුර්යවාදක කණ්ඩායම් තුළ ජනප්‍රියතම භාණ්ඩයක රූපසටහනකි. ඇරෙන වැසෙන වැල් තුනකින් සියලු ම ස්වර වාදනය කරනු ලැබේ. එක ම ස්ථානයකින් ස්වර තුනක් පමණ නිකුත් වේ. එසේ කරනුයේ මුවට තබා පිඹීමේ දී වේගය අඩු වැඩි කරමින් ය. එහි කොටස් නම්කර ඇත. එම කොටස් නාම අනෙකුත් ඒ හා සමාන භාණ්ඩවලට ද අදාළ ය. ස්වර නිකුත් වන ආකාරය ද මෙවැනි භාණ්ඩවල එක සමාන ය.

ට්‍රම්පට් එකේ හඬට වඩා පහළ හඬක් නිකුත් වන භාණ්ඩය ත්‍රොම්බෝන් නම් වේ. එම භාණ්ඩයේ ඇරෙන වැසෙන වැල් නොමැත. ඒ වෙනුවට ස්ලයිඩ් (Slide) නම් කොටස ඉදිරියට ගෙන යෑම හා පසුපසට ගෙන ඒම මගින් ස්වර නිකුත් කරනු ලැබේ. ට්‍රම්පට් භාණ්ඩයේ මුවින් පිඹීමේ ක්‍රමය මෙම භාණ්ඩයට ද අදාළ වේ.

Trombone

මිලගට පහත් හඬතලයක ස්වර නිකුත්වන භාණ්ඩ කිහිපයක් ඇත. ඒවායේ හඬ Bass ය. පහත රූප සටහන්වලින් එම භාණ්ඩ හඳුනාගන්න. මේ අතරින් බැරිටෝන් සහ ඉයුෆෝනියම් නම් භාණ්ඩ යුගලය වෙන් කොට හඳුනා ගැනීමට නොහැකි තරම් සමාන ය. මේ නිසා බැරිටෝන් නම් භාණ්ඩය ඉයුෆෝනියම් වශයෙන් ද, ඉයුෆෝනියම් භාණ්ඩය බැරිටෝන් වශයෙන් ද නම් කරන අවස්ථා ඇත. භාණ්ඩ අලෙවි කරන කඩ සාප්පුවල ද මෙසේ මෙම භාණ්ඩ මාරු කර අලෙවි කරනු ලැබේ. ඉයුෆෝන් එකකට වඩා බැරිටෝන් භාණ්ඩය මදක් විශාල ය. වාදනයේ දී එක ම හඬක් ජනිත වේ. පහත දැක්වෙන රූප සටහන් දෙකින් ඒවා වෙන් කර හඳුනා ගැනීමට උත්සාහ ගන්න.

මෙම භාණ්ඩ කුලකයේ පහළ ම හඬතලයේ ස්වර නිකුත් කරනුයේ සෝසෆෝන් සහ ටියුබා යන භාණ්ඩ වලිනි. එම භාණ්ඩ පහත රූප සටහන් වලින් හඳුනා ගන්න.

මෙතෙක් වේලා සාකච්ඡා කළේ එක ම කුලකයක සංගීත භාණ්ඩ කිහිපයකි. මෙවායේ නාදය නිකුත් කරන ආකාරය සහ පිහිටීමේ ක්‍රමය එක සමාන ය. එබැවින් මෙම භාණ්ඩ Brass නම් භාණ්ඩ වර්ගයට අයත් ය. පහත රූප සටහනින් භාණ්ඩ වර්ග කිහිපයක වාදන ඉරියව්‍වු දැක්වේ.

මිලගට තවත් කුලකයක භාණ්ඩ කිහිපයක් හඳුනා ගනිමු. මෙම භාණ්ඩ සියල්ල ම පාහේ මුලදී සකස් කර ඇත්තේ ලියෙනි. එබැවින් ඒවා Wood Wind නම් වර්ගයට අයත් ය. පිඹීමේ ස්ථානය ඉපියාවකින් යුක්ත ය. සමහර භාණ්ඩවල ඉපියා දෙකක් එකට ඇත. තවත් සමහර භාණ්ඩවල ඇත්තේ එක් ඉපියාවකි. තවත් සමහර භාණ්ඩවල ඉපියාවක් ඇත්තේම නැත. පහත දක්වන රූප සටහන් මඟින් ඒවා වෙන් කර හඳුනා ගන්න. සැක්සෝෆෝන් නම් භාණ්ඩය ශ්‍රී ලංකාව තුළ ජනප්‍රිය භාණ්ඩයකි. සැක්සෝෆෝන් හඬතල අනුව නිර්මාණය වී ඇත. සොප්‍රානෝ සැක්ස්, ඇල්ටෝ සැක්ස්, ටෙනර් සැක්ස් සහ බැරිටෝන් සැක්ස් නමින් හඬතල හතරට ගැලපෙන ලෙස නිර්මාණය වී ඇත. ඒවා ප්‍රමාණයෙන් වෙනස් ය. හඬින් ද වෙනස් ය. වාදනය කරන ස්වරූපය එක සමාන ය. මීට අමතරව එම රූප සටහනේ ක්ලැරිනට් නම් භාණ්ඩය ද දක්වේ. එය ද සොප්‍රානෝ ක්ලැරිනට් සහ බෙස් ක්ලැරිනට් වශයෙන් ප්‍රමාණයෙන් වෙනස් ඒවා දක්නට ඇත. බටහිර බටහිරාල ආදියට අයත් නමින් හැඳින්වේ. ආදියට වර්ග කිහිපයක් දක්නට ඇත. ජනප්‍රිය ආදියට විශේෂය කොන්සර්ට් ආදියට නම් වේ. එය සුසර කර ඇත්තේ කොන්සර්ට් සී නම් ස්වරයට ය. කුඩාම නලාව පිකලෝනමින් හැඳින්වේ. එහි ඇත්තේ ඉහළ ස්වර පරාසයකි. මේ සියල්ල වුවද වින්ඩ් නම් භාණ්ඩ වර්ගයට අයත් ය.

වුඩ්වින්ඩ් වර්ගයට වර්ග වෙන තවත් විශේෂ භාණ්ඩයක් ශ්‍රී ලංකාවේ පාසල් පද්ධතිය තුළ ද භාවිත වේ. අපේ රටේ සාම්ප්‍රදායික භාණ්ඩයක් වන හොරණුවේ හඬට බෙහෙවින් සමාන හඬක් ඇති මෙම බටහිර භාණ්ඩය නම් කරන්නේ ඕබෝ (Oboe) නමිනි. එහි වාදනය කරන ස්ථානයේ ඉපියා දෙකක් ඇත. එබැවින් ඩබල් ඊඩ් සංගීත භාණ්ඩයක් වේ. ක්ලැරිනට් සහ සැක්සෝෆෝන්වල ඇත්තේ තනි ඉපියාවකි. එබැවින් ඒවා සින්ගල් ඊඩ් භාණ්ඩ වේ. ඕබෝ නම් සංගීත භාණ්ඩයේ පැරණිතම වාද්‍ය කොටසක් ශ්‍රී ලංකා ගුවන් විදුලියේ ප්‍රවෘත්ති විකාශයට පෙර වාදනය කරනු අසන්නට ඇත. හින්දුස්ථානී රාගධාරී සංගීතයට අයත් වාද්‍ය කොටස් ඉතා මිහිරි අයුරින් ඕබෝවෙන් වාදනය කරනු අන්තර් ජාලයේ අසන්නට ඇත. අපේ රටේ ගජගා වන්නමේ තනුව ඕබෝවකින් වාදනය කරන්නේ නම් උඩරට සම්ප්‍රදාය ට ගැලපෙනු නොඅනුමාන ය.

Oboe
ඕබෝ

මීලඟට පාසල් තුරු වාදක කණ්ඩායමක භාවිත වන බටහිර අවනද්ධ භාණ්ඩ කිහිපයක් පිළිබඳ හඳුනා ගනිමු. අවනද්ධ වාද්‍ය භාණ්ඩ සහ ඝන වාද්‍ය භාණ්ඩ යන පෙරදිග වර්ග දෙක එකට එක් වී බටහිර වර්ගීකරණයේ දී මේ දෙක ම එකට ගෙන සමාසාන භාණ්ඩ (Percussion) නමින් වර්ග කෙරේ. පහත දැක්වෙනුයේ සමාසාන හෙවත් පර්කසන් භාණ්ඩ වර්ගයට අයත් භාණ්ඩ කිහිපයක නම් වට්ටෝරුවකි. මේ වට්ටෝරුව තුළ බෙර වර්ගත් තැළීමෙන් නාදය උපදවන වෙනත් ස්වර වාද්‍ය භාණ්ඩත් එකට ඇත.

1. බෙස්ටුම්
2. සයිඩ් ඩ්‍රම් හෙවත් ස්නෙයාර් ඩ්‍රම්.
3. ටෙනර් ඩ්‍රම්.
4. සිම්බල්
5. ග්ලොකන් ස්පීල්
6. ක්‍රැස්ටිලෝෆෝන්
7. වයිබ්‍රෝෆෝන්

මෙම භාණ්ඩවල රූප සටහන් කිහිපයක් අධ්‍යයනය කරමු.

GlockenSpiel (ජල තරංගයේ හඬට සමාන හඬක් මින් නිකුත්වේ)

VibroPhone වයිබ්‍රෆෝන්.

මෙම භාණ්ඩයේ එක් පතුරකට තට්ටු කළ පසු නිකුත් වන ස්වරය නැවත නැවත දෝංකාර දෙමින් ඇසීමට හැකි වන අයුරින් එක් එක් ස්වරයට වෙන වෙන ම සුසර කරන ලද නළ සවි කර ඇත.

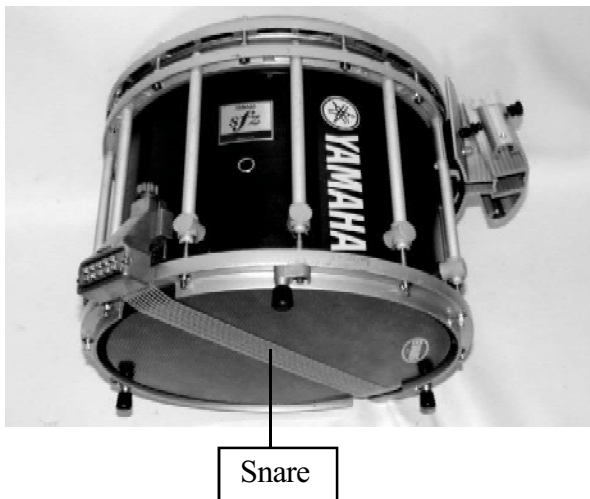

මිලගට පහත රූපසටහන් ආශ්‍රයෙන් චුම්බක කිහිපයක් පිළිබඳව අධ්‍යයනය කරමු.

Bass Drum

Side Drum
Or

Tenor Drum

ස්වර පුවරුව සහ ස්වර වාද්‍ය භාණ්ඩය හෝ තබ්ලාව හෝ වාදනය

12 ශ්‍රේණියේ දී Major Chord මාරු කරමින් ඕර්ගනයෙන් ගීත වාදනය කිරීමේ හැකියාව සිසුන් විසින් ළඟා කරගෙන ඇත. 13 ශ්‍රේණියේ හි අපේක්ෂාව වනුයේ Minor Chord සමඟ ගීත වාදනය සඳහා සිසුන් යොමු කිරීම ය.

මෙහිදී C Minor Scale එකෙන් වාදනය වන මුල් Chord 03 පුහුණු වන්න. ඉදිරියේ දක්වා ඇත්තේ එම Chord 03 ය.

පහත සඳහන් පියවර අනුව පුහුණු වීමෙන් වැඩි පලයක් ලබා ගත හැකිවේ.

පියවර 01

C Major Scale ය. (ස්වර අෂ්ටකය) වාදනය කිරීමට පුහුණු වන්න.

ආරෝහණය :- ස රි ග ම ප ධ නි ස

අවරෝහණය :- ස නි ධ ප ම ග රි ස

පියවර 02

C Minor Scale එකට අයත් ප්‍රධාන Chord 03 වාදනයට පුහුණු වන්න. (වමනින් හා දකුණින්)

C Minor → C E^b G (ස ග ප)

G Minor → G B^b D (ප නි රි)

F Minor → F A^b C (ම ධ ස)

පියවර 03

ස්වර අෂ්ටකය දකුණින් වාදනය වන අතර කුර වමනින් අදාළ Chord වාදනයට පුහුණු වන්න.

ආරෝහණය :- C^m G^m C^m F^m C^m F^m G^m C^m
 ස රි ග ම ප ධ නි ස

අවරෝහණය :- C^m G^m F^m C^m F^m C^m G^m C^m
 ස නි ධ ප ම ග රි ස

පියවර 04

C Minor Scale එකට අදාළ ව වාදනය කළ හැකි සෙසු Chord පහත වගුව ඇසුරින් හඳුනා ගෙන වාදනයට පුහුණු වන්න.

ස්වරය	Chord	Chord වලට අයත් ස්වර
ස	C Minor	ස <u>ග</u> ප
රි	G Minor / D Minor / B ^b Major	ප <u>නි</u> රි / රි ම <u>ධ</u> / <u>නි</u> රි ම
<u>ග</u>	C Minor / E ^b Major	ස <u>ග</u> ප / <u>ග</u> ප <u>නි</u>
ම	F Minor / B ^b / D Minor	ම <u>ධ</u> ස / <u>නි</u> රි ම / රි ම <u>ධ</u>
ප	C Minor / G Minor / E ^b Major	ස <u>ග</u> ප / ප <u>නි</u> රි / <u>ග</u> ප <u>නි</u>
<u>ධ</u>	F Minor / G [#] Major / B ^b Major	ම <u>ධ</u> ස / <u>ධ</u> ස <u>ග</u>
<u>නි</u>	B ^b / G Minor / E ^b Major	<u>නි</u> රි ම / ප <u>නි</u> රි / <u>ග</u> ප <u>නි</u>

පියවර 05

ඉහත වගුවට අනුව එක් ස්වරයක ට අදාළ ව Chord කිහිපයක් භාවිත කළ හැකි බව පෙනෙනු ඇත. එනමුත් ඒවා භාවිත කළ හැකි වනුයේ වාදනය කරනු ලබන සංගීත බණ්ඩයෙන් මතු කරනු ලබන භාවයට අනුව ය. එය පුහුණුවෙන් හා අත්දැකීම් ඇසුරින් ලබාගත යුත්තකි.

පහත අභ්‍යාසයෙහි යෙදෙන්න.

C ^m	D ^m /B ^b /G ^m	C ^m /E ^b	F ^m /B ^b	C ^m /G ^m /E ^b	F ^m /G ^F	B ^b /G ^m /E ^b	C ^m
ස	රි	ගු	ම	ප	ධ	නි	ස

එක් ස්වරයක් සඳහා භාවිත කළ හැකි එක් එක් Chord වෙන වෙන ම ගෙන වමකින් Chord හා දකුණකින් ස්වර අෂ්ටකය වාදනය ට පුහුණු වන්න.

10, 11 ශ්‍රේණි වල දී අධ්‍යයනය කළ සරල ගීතවල ස්වර ප්‍රස්තාර සපයා ගෙන මේ ඇසුරින් වාදනය කිරීමෙන් ස්වර පුවරු වාද්‍ය භාණ්ඩ මිහිරි ව වාදනය කිරීමේ හැකියාව වර්ධනය කර ගත හැකි ය. Auto Acompany නම් පහසුකම ඇති විද්‍යුත් ස්වර පුවරු භාණ්ඩ මගින් මෙසේ Chord වෙන වෙන ම වමකින් පහසුවෙන් වාදනය කළ හැකි වේ.

ස්වර වාද්‍ය භාණ්ඩ වශයෙන් මේ වනවිට තෝරා ගෙන ඇති වාද්‍ය භාණ්ඩය තරමක් උසස් තත්වයකින් වාදනය කිරීමේ හැකියාව මෙම ශ්‍රේණියේ දී වර්ධනය කර ගත යුතුව ඇත. මේ සඳහා පහත දැක්වෙන ඉහළම තත්වය දක්වා වාදන හැකියාව වර්ධනය කර ගත හැකිනම් වඩාත් ඵලදායී වේ. ස්වර වාද්‍ය භාණ්ඩයක් වාදනයේ දී මෙම ශ්‍රේණිය ට ගැලපෙන ඉහළම තත්වයේ සිට අඩු තත්වය දක්වා හැකියා මට්ටම පහත පෙළ ගසා ඇත.

- ◆ මධ්‍යලය වාදිතයක් - ස්ථායී, අන්තරා, මධ්‍යාලාප, තානාලංකාර, දැනලයෙන් වාදනය, ජලා වාදනය, වක්‍රධාරි තිහායී කොටසකින් අවසන්වීම.
- ◆ ධූන් ශෛලියේ සරල ශාස්ත්‍රීය වාදනයක් විස්තාරණය සමග.
- ◆ රාගධාරී සරල ගීතයක් මිනිසුන්, ගමක් ආදී සුවිශේෂ ශිල්පාංග වලින් සමන්විත ව වාදනය.
- ◆ නිර්දේශිත වික්‍රම භීතියක් (නින්දි/සිංහල) මිහිරිව වාදනය.
- ◆ නිර්දේශිත රාග වල ආරෝහණ අවරෝහණ වාදනය.
- ◆ තෝරා ගත් ළමා ගීතයක් වාදනය.
- ◆ ස්වර ස්ථාපන ගී වාදනය.
- ◆ තාලානුකූල ස්වර අභ්‍යාස වාදනය.
- ◆ ශුද්ධ ස්වර සජ්තකය නිවැරදි ස්වරස්ථාන සහිතව වාදනය.

තෝරාගත් වාද්‍ය භාණ්ඩ වාදනය ලෙස තබාලා වාදනයේ දී මෙම ශ්‍රේණිය ට ගැලපෙන ඉහළම තත්වයේ සිට අඩු තත්වය දක්වා හැකියා මට්ටම පහත පෙළ ගසා ඇත.

- ◆ ත්‍රිතාලය මධ්‍ය සහ දැන ලයෙන් වාදනය කරමින් කායදා හා පල්ටාවක් වාදනය සහ තිහායී කොටසකින් අවසන් කිරීම.
- ◆ නිර්දේශිත තාල පද මධ්‍ය ලය සමගුණ වාදනය.
- ◆ දාදාරා තාලය මධ්‍යලය සමගුණ වාදනය.
- ◆ මාත්‍රා 3 බැගින් සහ හතර බැගින් බෙදෙන ගීත සඳහා සරල නිර්මාණාත්මක පද වාදනය.
- ◆ ගුරුවරයා දක්වන අවනද්ධාක්‍ෂර වාදනය.

බ්‍යාල් ගායන ශෛලිය.

උත්තර භාරතීය සංගීතයට අයත් පැරණිතම ගායන ශෛලි දෙකක් ලෙස ධුෆ් සහ ධමාර් යන ගායන ශෛලි නම් කළ හැකි ය. එම ගායන ශෛලි වලට වඩා පහසු ගායන ශෛලියක් ලෙස බ්‍යාල් ගායන ශෛලිය ලොවට හඳුන්වා දෙනු ලැබ ඇත්තේ අමීර්බුෂරු පඬිතුමා විසින් යැයි පිළිගත් මතය යි. රාග නියමයන්ගේ පාලනය මත ආලාප සහ තාන මගින් විස්තාරණය කරමින් ගයන වයන ශෛලිය බ්‍යාල් ගායන ශෛලිය වේ. බ්‍යාල් ගීතයක ස්ථායී කොටසේ එක් පාදයකින් පමණක් වුවද ගායකයාගේ අභිමතාර්ථය ඉටු කර ගත හැකි ය. බ්‍යාල් ගීතයක එක් වචනයකට අනෙක ප්‍රකාර ස්වර යොදා ගායනය කළ හැකි ය.

ආකෘති ලක්ෂණ :- බඩා බ්‍යාල් සහ වොටා බ්‍යාල් යනුවෙන් ගායන විශේෂ දෙකකි. බඩා බ්‍යාල් යනු විලම්බ ලයෙන් ගායනය/වාදනය කෙරෙන ගීත විශේෂය යි. මෙම ගීත 15 වන සියවසේ ජ්‍යෙෂ්ඨ විසූ “ සුල්තාන් හුසේන් ශර්කි ” විසින් ප්‍රචලිත කරනු ලැබ ඇත. වොටා බ්‍යාල් යනු මධ්‍ය හා දූත ලය මත ගයන වයන ගීත විශේෂය යි. මෙම ගීත 14 වන සියවසේ විසූ අමීර්බුෂරු පඬිතුමා විසින් කවිවාලි ගායකයන්ගේ ද සහාය ඇති ව ප්‍රචලිත කර ඇත. බඩාබ්‍යාල් ගීත තීලවඩා, ඒක්තාල් යන තාල මත නිර්මාණය වී ඇති අතර වෝටා බ්‍යාල් ගීත ත්‍රිතාල්, දාදරා, කුඩ්ප්තාල් , දීප්වන්දි ආදී තාල මත නිර්මාණය වී ඇත. ක්‍රි.ව. 1719 දී මොහොමද් සා රංගිලේ නැමති මෝගල් අධිරාජයා සදාරංග සහ අදාරංග නැමති සංගීතඥයන් දෙපල ලවා බ්‍යාල් ගීත දහස් ගණනක් රචනා කරවා ඇත. මෙම ගී විශේෂ දෙකේ ම ස්ථායී සහ අන්තරා යනුවෙන් කොටස් දෙකක් ඇත. පූර්වාලාප ගායන වාදන ආරම්භයේ දී ඉදිරිපත් කෙරේ. උපස් යනුවෙන් කරනු ලබන විශේෂ ආලාප ආරම්භයේ දී ම ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ. බඩත් ආලාප (මධ්‍යාලාප) ස්ථායී සහ අන්තරා යන කොටස් දෙක ම මත ඉදිරිපත් කෙරේ. විවිධ තානාලංකාර මගින් ගායනය විචිත්‍ර කරනු ලැබේ. බඩාබ්‍යාල් වල දී හතර ගුණ සහ අටගුණ තාන් ඉදිරිපත් කරන අතර වෝටා බ්‍යාල්වල දී දෙගුණ, තෙගුණ, හතර ගුණ, තාන් ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ. වාදනයක දී නම් දූත ලය වෝටාබ්‍යාල් වාදනය අවසානයේ ජලා වාදනයක් කරනු ලැබේ. අවසන් කරනුයේ තිහායී හෝ වක්‍රදාර් තිහායී එකක් හෝ මගිනි.

බ්‍යාල් ගායනය හා සම්බන්ධ සම්භාව්‍ය සංගීත ශිල්පීහු කිහිප දෙනෙක්.

පණ්ඩිත් බිම්සෙන් ගුරුරාජ් ජෝෂි Bimsen Gururaj Joshi

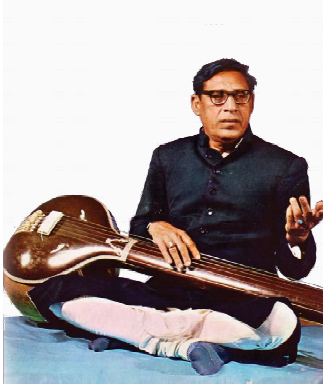
මෙතුමා 1922 2-4 දින ‘ගඩාග්’ (Gadag) නගරයේ දී උපත ලබා ඇත. හින්දුස්ථානී ශාස්ත්‍රීය සංගීතයේ අග්‍රගණ්‍ය බ්‍යාල් ගායකයෙකි. බ්‍යාල් ගායනයෙහි මෙන් ම, හජන් ගායනයෙහි ද දස්කම් පෙන්වා ඇත. 1943 දී මුම්බායි, ගුවන් විදුලි ශිල්පයකු හැටියට සේවය කර ඇත. බිම්සෙන් ජෝෂි ගේ ගුරුවරයා වූයේ අබ්දුල් කරීම් බාන් ය. “කිරානා” සරාණාවට අයත්. අවුරුදු 19 දී ඔහු ප්‍රථම ඉදිරිපත් කිරීම කර ඇත. එම

ප්‍රසංගවල දී ඉතා නිවැරදි ලෙස, නිශ්චිත ලෙස ස්වර හසුරුවමින් බ්‍යාල් ගායනා ඉදිරිපත් කර ඇත. ඔහු ගැයූ රාග අතර, පූර්වි, ශුද්ධ කල්‍යාණ්, මියාන්කි තෝඩි, පූරියා ධනාශ්‍රී, මුල්තානි, හිම්පලාසි, බානඩා, රාම්කලි, විශේෂ තැනක් ගනී. ඔහුට ම ආවේණික වූ ශෛලියකින් ගායනා කිරීම විශේෂ ය. චිත්‍රපට කිහිපයකට ගායනයෙන් දායක වී ඇත. (Basant Bahar. Bribal my brother. Thansen, Ankahee) මෙතුමා පද්ම ශ්‍රී (1972), පද්ම භූෂන් (1985), පද්ම විභූෂන (1999), මහා රාශ්ට්‍ර භූෂන් (2002), කර්ණාටක රත්න (2005), භාරත රත්න (2008) යන සම්මානයන්ගෙන් පිදුම් ලබා ඇත. දකුණු ඉන්දීය ගායන ශිල්පි එම්. බාලමුරලි ක්‍රිෂ්ණා සමඟ ජුගල්බන්ධි ගායනා ඉදිරිපත් කර ඇත.

උස්තාද් අමීර්බාන්

මෙතුමා 1912-8-15, දින උපත ලබා 1974-2-13 දින අප අතරින් විශේෂ වී ඇත. ඉතා ප්‍රසිද්ධ ඉන්දියානු ශාස්ත්‍රීය ගායකයෙකි. අන්ද්‍රා සරාණාවට අයත් ය . ඉන්දියාවේ මධ්‍ය ප්‍රදේශයේ ඉතා ප්‍රසිද්ධ බ්‍යාල් සහ තරාණා ගායකයෙක් විය. 1934 - 1974 තෙක් තම ගායක ජීවිතය හොඳවා ඇත. සාරංගී වාදකයකු වූ ශමීර්බාන්,

ඔහුගේ පියා වේ. ඔහුගෙන් සාරංගී වාදනය ද ඉගෙන ගෙන ඇත. ඔහුට ම ආවේණික වූ ගායන ශෛලියක් බිහිකළ සංගීතඥයෙකි. ඉතා පැහැදිලි ගැඹුරුතම හඬකින් යුත් ඔහු සර්ගම් තාන්, බෝල් තාන, බඩත් ආලාප් වැනි ශිල්ප ක්‍රම යොදා ගනිමින් බඩා බ්‍යාල් සහ වොටා බ්‍යාල්, අලංකාරවත් ලෙස ඉදිරිපත් කර ඇත. බ්‍යාල් ගී වල තනු නිර්මාණයට පද රචනය ඉතා වැදගත් වන බව ඔහුගේ මතය විය. 'තාරානා' ගායන ශෛලිය ප්‍රචලිත කිරීම සඳහා ප්‍රයත්න දැරූ අයෙකි. ඔහු වැඩි වශයෙන් ජුම්රා, ඒක්තාල්, ප්‍රිය කළ අතර සරල ලෙස තාල වාදනය කිරීම ප්‍රිය කළේ ය. වික්‍රපට සඳහා ගීත ගායනයෙන් දායක වී ඇත. (Baiju Bawra. Shabaab, Janka Janka paayal Baaje) දර්බාර්බාණ්ඩා, මාර්බ්, ආදී රාග

ඔහු ගයන විශිෂ්ට ගායනා ලෙස තැටි ගත කර ඇත. සංගීත නාටක ඇකඩමි සම්මානය (1967) ද, පද්ම භූෂන් සම්මානය (1971), ජනාධිපති සම්මානය (1971) දී ලබා ඇත. ඔහුගේ ශිෂ්‍යයන් ලෙස පණ්ඩිත් අමරනාත්, කනන්, ශ්‍රී කාන්ත්, මුකුන්ඩ් ගෝස්වාමි, ගජේන්ද්‍ර බක්ෂි, හැදින්විය හැකිය. මෙතුමා ගයන බවුජ් බවුරා වික්‍රපටයේ "ආජ ගවන මෙතො" යන ගීතය, සර්ගම් වික්‍රපටයේ සර්ගම් ගීතය, ජනක් ජනක් පායල් බාජේ වික්‍රපටයේ ගීත අදත් ජනප්‍රිය ගීත වේ.

බේගම් පර්වින් සුල්තාන්

මෙතුමිය 1950 මැයි 24 දින උපත ලබා ඇත. ඇසැමි ප්‍රාන්තයේ හින්දුස්ථානී ශාස්ත්‍රීය සංගීතවේදිනියකි. පටියාලි, සරණාවට අයත්ය. ඇය "ශාස්ත්‍රීය සංගීතයේ රැජින" යන විරුදාවලියෙන් නම් කෙරේ. මව මරුගා මසීමි, පියා ඉක්රමුල් මසීඩ් වේ. පළමු ගුරුවරයා වූයේ ඇයගේ පියා ය. ඇය එන්මෝයි ලහිරි යටතේ කල්කටාවට ගොස් සංගීතය හදාරා ඇත. 1973 සිට ඇය උස්තාද්, ඩිල්ශාඩ්කාන්ෂන් (කිරානා ගරානා) සංගීතය හදාරා ඇත. ඇයගේ පළමු ප්‍රසංගය 1962 දී ඉදිරිපත් කරන ලදී. 1965 සිට ගීත පටිගත කර ඇත. ඇය වික්‍රපට සඳහා ගායනයෙන් දායක වී ඇත. (ගඩාර්, කුද්රන් සහ පාකීෂා යන වික්‍රපට සඳහා) පද්ම ශ්‍රී සම්මානය, ගාන්ධර්ව කලානිය 1980, සංගීත් සමරාගී සම්මානය 1984, දක්ෂතම ගායිකාවට හිමි ෆිල්ම් ෆෙයාර් සම්මානය 1981 (කුද්රන් වික්‍රපටයෙහි " හමේ කුම්සෙ ප්‍යාර් කිතනා " ගීතයට) සංගීත් නාටක ඇකඩමි සම්මානය 1999 ලබා ඇත.

පණ්ඩිත් ජස් රාජ්

මෙතුමා 1930 ජනවාරි 28 දින ඉන්දියාවේ හර්යානා ප්‍රාන්තයේ පිලිමන්දෝරි නම් ග්‍රාමයේ උපත ලබා ඇත. මේන්වැටි සරානාවට අයත් වර්තමානයේ ජනප්‍රිය ඉතා දක්ෂ සංගීතඥයෙකි. මොහුගේ පියා ද, දක්ෂ සංගීතඥයෙකි. සප්තක තුනේ ම හැසිරවිය හැකි ප්‍රබල කටහඬක් ඔහු සතු ය. ඔහු හපන් ගායනයේ ද දක්ෂ ය. ජුගල් බන්දි ගායනා ක්‍රමය, පැරණි ගායනා ක්‍රම වන මුර්චනා කුති ගායනා, ජනප්‍රිය කිරීමට මෙතුමා විශේෂ දායකත්වයක් ලබා දී ඇත. එමෙන් ම මෙතුමා විශාල සිසු පිරිසක් කේන්ද්‍රයට දායක කර ඇත. සන්ජීව් අභ්‍යන්කර්, රතන් මෝහන් ෂර්මා, කලා රාමනාත්, අන්කිටා ජෝශ්, ඉන් කිහිප දෙනෙකි. පද්ම විභූෂන් (2000), හින්දුස්ථානී සංගීතය සඳහා දෙන සංගීත් නාටක ඇකඩමි සම්මානය (1987), සංගීත් කලාරත්න ඇතුළු සම්මාන 13ක් පමණ ලබා ඇත. ඉන්දියාවේ සජීව ලෙස ශාස්ත්‍රීය ගායනා ඉදිරිපත් කිරීමෙහි ලා අති දක්ෂයකු

වන අතර බොහෝ ගීත විශාල ප්‍රමාණයක් තැටිගත කිරීමේදී ලා දායක වී ඇත. වික්‍රපට කිහිපයකට ද ගායනයෙන් දායක වී ඇත. සොයන්න. www.panditjasraj.com

උස්තාද් රසීද් බාන්

මෙතුමා 1966 ජූලි 01 වන දින Badayun

නම් ප්‍රදේශයේ උපත ලැබූ අයෙකි. මෙතුමා උත්තර භාරතීය සංගීතයේ පරම්පරා අතරින් උස්තාද් ඉතායාත් හුසෙයින් විසින් හඳුන්වා දෙනු ලැබූ “ රාම්පූර්-සහස්වන් ” නම් සරාණාවට අයත්ය. මෙම සරාණාව ග්වොලියර් සරාණාවට නැකම් කියන්නකි. මුඛය පළල් ව විවෘත කොට සම්පූර්ණ උගුරෙන් ප්‍රබල ව ගායනය කිරීමත්, විලම්බ හා මධ්‍ය ලය ඇසුරු කිරීමත් මෙම සරාණාවේ විශේෂ ලක්ෂණයකි. මෙතුමාගේ ගුරුවරයා වූයේ උස්තාද් නිසාර් හුසේන් බාන් Ustad Nissar Hussain Khan (1909-1993) නම් ගුරුතුමා ය. ඉතා කුඩා කල සිට සංගීතය පුරුදු පුහුණු වූ අයකු වන අතර හිමිදිරි උදැසන 4.00 සිට ස්වරසාධනා පුහුණු ව ලැබූ අයෙකි. එක් ස්වරයක් පුහුණු වීමට සම්පූර්ණ දවස ම ගත කල බව ද කියැවේ. 1994 දී පමණ සිට කල්කටාවේ Sangeet Research Academy (SRA), නම් ආයතනයේ සංගීතය විෂය හදාරා ඇත. අවුරුදු 11 දී (1978) පමණ පළමු ප්‍රසංගය පවත්වා ඇති බව ද කියැවේ.

2006 දී “පද්මශ්‍රී” සම්මානය මෙන් ම සංගීත නාටක ඇකඩමි සම්මානය ද දිනූ අයෙකි. එසේ ම Global Indian Music Awards (GIMA) (2010) සහ Maha Sangeet Samman Award (2012) දී ලබා ඇත.

මෙතුමාට සර්ගම් සහ ස්වරාක්ෂර තාන් ගායනයේ විශේෂ දක්ෂකමක් ඇති අතර තරාණා සහ ගසල් ගායනයේ ද අතිදක්ෂයෙකි. බර කට හඬකින් ගැයීම ඔහුගේ අනන්‍යතාව වේ. ඔහු වරෙක ආලාප යනු ගායකයාගේ හැඟීම් සම්ප්‍රදායක් බව පවසා ඇත. බෙහෝ ජුගල් බන්ධි ගායනා ඉදිරිපත් කර ඇත. රසීද්බාන් බටහිර පොප් වාදන ශෛලිය හා සමග මිශ්‍ර කරමින් ගායන ඉදිරිපත් කරමින් විවිධ අත්හදා බැලීම් ද කර ඇත. මේ පිළිබඳව වැඩි දුරටත් හැදෑරීමට

<https://www.youtube.com/watch?v=dJ2qKH2ud0&feature=youtu.be> යන වෙබ් අඩවියට පිවිසෙන්න.

රාගධාරී ගායනා අතර හංසධවනි, භූපාලි, මේසමල්හාර්, කෝසිකන්හාරා, යමන්, කීර්වානි, බසන්ත්, ලලිත්, දේශ්කාර්, අහීර් හෙරව (අලබේලා සාජන් ආයෝ) ආදී බොහෝ රාග සම්බන්ධ ගායනා රාශියක් අන්තර්ජාලයේ පවතී.

ගසල් ගායනා වලට ද මෙතුමා ප්‍රසිද්ධ වන අතර ජග්ජීන් සිං විසින් ගයන ලද “විට්ටි න කොයි සන්දේශී, යාද් පියා කී ආයෝ” නම් ගීත වෙනස් අයුරකින් ගායනය කරනු ද දැක ගන්නට ඇත. එසේම ටුම්චි සහ හජන් ගීත ද ගයනා කර ඇත. වික්‍රපට සඳහා ද ගීත ගායනා කර ඇති අතර පහත දැක්වෙන්නේ රාගධාරී පසුබිමකින් යුත් ගීත කිහිපයකි.

- 2007 තිරගත වූ “ ජාබ් වේ මෙට් ” වික්‍රපටයේ ආඕගෙ ජබ් තුම සාජනා Aaoge Jab Tum , යන ගීතය
- 2011 තිරගත වූ “ මෝසම් ” වික්‍රපටයේ “Poore se zara sa kam hai” , යන ගීතය
- 2009 තිරගත වූ “ මෝනින් වෝක් ” වික්‍රපටයේ “Bhor Bhayo” , යන ගීතය
- 2012 තිරගත වූ “ අයියෝ පියාජ් ” වික්‍රපටයේ “Aiyo Piyaji” , යන ගීතය
- 2013 තිරගත වූ “ ඉසාක් ” වික්‍රපටයේ “Jheeni re jheeni ” , යන ගීතය
- 2011 තිරගත වූ “ ” වික්‍රපටයේ “Ari Eli Ayi Piya Bin ” , යන ගීතය
- 2004 තිරගත වූ “ ක්‍රිෂ්ණා ” වික්‍රපටයේ “ Tore Bina Mohe” , යන ගීතය
- 2010 තිරගත වූ “ මයි නේම් ඉස් බාන් ” වික්‍රපටයේ “ Allah Hi Rahem” , යන ගීතය

ප්‍රශස්ති ගී

ප්‍රශස්ති ගීත කෝට්ටේ යුගයෙන් ආරම්භ වී මහනුවර යුගයේ දී ප්‍රචලිත වූ සේ ගී විශේෂයකි. රජවරුන්ගේ ගුණ වර්ණනා කිරීම, ප්‍රශංසා කිරීම සඳහා මෙම ගීත ගායනා කර ඇත. රජතුමාගේ රූපශ්‍රීය, තේජස, කීර්තිය, නැණවත් බව අතිශයෝක්තියෙන් වර්ණනා කර ඇත. රජවාසල කවිකාර මඩුවේ දී මෙම ගීත ගැයූ කණ්ඩායම වන්දිතට්ටයන් ලෙස හඳුන්වා ඇත. උඩරට රජවාසලට ආවේණික වූ ගීත විශේෂයකි.

දකුණු ඉන්දියානු කර්ණාටක සංගීතයේ ආභාසයෙන් මෙම ගීත උච්ච, සංස්කෘත, තෙලිගු, මලයාලි යන භාෂා මිශ්‍ර වීමෙන් නිර්මාණය වී ඇත. කේරළයේ සිට පැමිණි ගණිතාලංකාර නම් සංගීතඥයා කවිකාර මඩුවේ සේවය කළ බැවින් ඔහු ද ප්‍රශස්ති ගීත නිර්මාණය කර ඇත.

දේව ප්‍රශස්ති, බුද්ධ ප්‍රශස්ති, රාජ ප්‍රශස්ති යනුවෙන් ප්‍රශස්ති වර්ග කිහිපයකි. දේව ප්‍රශස්ති දෙවියන් උදෙසාත්, බුද්ධ ප්‍රශස්ති බුදුන්, දළඳා වහන්සේ සහ ජයශ්‍රී මහා බෝධිය උදෙසාත් රාජ ප්‍රශස්ති රජවරුන් හා ප්‍රභූන් උදෙසාත් ගායනා කර ඇත.

1607 සිට 1627 තෙක් මහනුවර රජ කළ ශ්‍රී වීර පරාක්‍රම නරේන්ද්‍රසිංහ රජුගේ කාලයේ ප්‍රශස්ති ගී රාශියක් නිර්මාණය වී ඇත. උඩැක්කි, පන්තේරු, ගැටබෙර, තම්මැට්ටම්, දවුල් වැනි දේශීය වාද්‍ය භාණ්ඩ ප්‍රශස්ති ගායනය සඳහා යොදාගෙන ඇත.

ශ්‍රී නාමය, පැරකුම්බා සිරිත, පවන, රාජසිංහ වර්ණනාව, ශාංගාරය ආදිය ප්‍රශස්ති ගීත ඇතුළත් ග්‍රන්ථ වේ.

ප්‍රශස්තිවල සුවිශේෂ ලක්ෂණ

මුද්‍රප්පදය නම් විශේෂ කොටසක් ප්‍රශස්තිවල යෙදේ. එම කොටස තරමක් වේගයෙන් ගායනය කරනු පෙනේ. ඉන් අලංකාරයක් ජනිත වේ. පහත උදාහරණ ඒ සඳහා ඉදිරිපත් කළ හැකි ය.

- ♥ වරමානි සුබ වරිතේ - ලංකාපති - නරේන්ද්‍රසිංහ නුපතේ
- ♥ සුන්දර තනු කාමා - කෘපාබර ලංකාපති භූමා
- ♥ ලක්ෂ්මී බුජවාසා - සතතුජය - ලක්ෂ්මී බුජවාසා

අනුප්‍රාස අලංකාර බහුල ව යෙදීම ප්‍රශස්තිවල සුවිශේෂ ලක්ෂණයකි. රාජ ප්‍රශස්තියක් වන පැරකුම්බා සිරිතේ අනුප්‍රාස ලක්ෂණ බහුල ව යෙදේ. පාද සංඛ්‍යාව වැඩි බව ප්‍රශස්තිවල විශේෂ ලක්ෂණයකි. ප්‍රශස්ති ගීත මධ්‍යයේ හෝ අග හෝ බෙර පද තනුවකට යොදා ගයමින් අලංකාර කෙරේ. උදාහරණ වශයෙන් “ සින්දු කමල දිසි ” යන ප්‍රශස්ති ගීතය මධ්‍යයේ යෙදී ඇති බෙර පදය ගෙන බලමු.

“කුතක තතත් තරි තත්තරි තකුතරි මගතරි තරිකිට තරිකිට දොං”

“බන්දු කුල පංකජං සැදි” නම් ප්‍රශස්ති ගීතයේ අවසානයේ “තෙයි තා ජිති තත් තරිකිට, තෙයි තා ජිත් පිත් තරිකිට - තක්කඩ දොංගඩ නංගඩ” ආදී වශයෙන් බෙර පදයක් ගයනු පෙනේ.

රාජ සභාවේ දී ප්‍රශස්ති ගීත ගායනය කළත්, පසු කාලයේ දී එයට නර්තනය ද එකතු වී ඇත. එබැවින් ප්‍රශස්ති ගී ගායනය, වාදනය හා නර්තනය යන අංග තුන ම එක්වූ ප්‍රසංගයක් ලෙස අගය කළ හැකි ය.

මෙම ගීතවල නාද රටා හා තනු සංකීර්ණ වේ. ස්වර පරාසය ද පුළුල් වේ. ස්ප්තක තුන ම ඇසුරු කර නාද රටා නිර්මාණය වී ඇත. මාත්‍රා 2,3 /මාත්‍රා 3,4/මාත්‍රා 3ත් 3/මාත්‍රා 4ත් 4 ආදී විවිධ තීන් රූප වලට ප්‍රශස්ති ගී ප්‍රබන්ධ වී ඇත. ජේ.ඊ.සේදරමත් මහතා විසින් විශාල ප්‍රශස්ති කාව්‍ය සංඛ්‍යාවක් ඇතුළත් කර “ ප්‍රසශ්ති කාව්‍ය රසය ” නමින් ග්‍රන්ථයක් ද පළ කර ඇත.

/ ස	ප	ප	-	/ -	-	ධ	ප	/ ම	ධ	ප	ම	/ ග	රි	ස	නි
ල	ක්ෂේ	මී	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s
+	+	ස	රි	ග	ස	රි	ස	ස	-	-	-	-	-	ප	ධ
+	+	බු	ජ	වා	s	s	s	සා	s	s	s	s	s	ස	s
ම	ධ	ප	ම	ග	රි	ස	-								
ත	s	තු	s	ජ	s	ය	s								
මුද්‍රපදය															
ප	සි	සි	සි	සි	-	සි	සි	ධ	සි	නි	ධ	ප	ම	ග	රි
වී	s	ර	වී	ජ	ය	ල	ක්ෂේ	මී	s	ශී	ව	කා	s	මී	s
+	රි	රි	රි	රි	ග	ම	ග	රි	ග	ම	ග	රි	ස	ස	-
+	නෑ	ර	බා	s	නු	ශී	ක	ර	ය	වී	සු	ප්‍රේ	s	මී	s
+	නි	ධ	නි	ස	ස	රි	-	රි	ග	ම	ග	රි	ස	රි	-
+	සා	ර	ව	ති	ත	ග	රූ	ව	ව	නෑ	ති	සෝ	s	මී	s
+	රි	ප	ම	ග	රි	රි	රි	රි	ග	ම	ග	රි	-	ස	-
+	වී	ර	න	රේ	(sන්	ද	s	සි	ං	න	s	ස්වා	s	මී	s

ඉංග්‍රීසි හටන

සපප	පධප	මපම	ගුරිගු	සරිගු	රිගුම	ගුගුරි	සසස
කපන	කොටන	බිමපෙ	රලන	ඇනඇ	නඵල	වනනෑ	නනෑන
සරිගු	රිගුම	ගුගුරි	සසරි	ම-ම	ගුරිගු	රිස-	සස-
තලන	බදින	මිගනෙ	පලන	ආසගි	යවග	අහන	බලන
පසස	සසස	නිනිධ	පපප	පධනි	ධපම	ගු-රි	සසස
අදින	බදින	දේඝල	දුරන	රූපුසෙ	නගට	නොවීs	උරණ
සරිගු	රිගුම	ගුගුරි	සසරි	ම-ම	ගුරිගු	රිසස	සසස
මෙරණ	දෙරණ	කරන	විකුම්	බලසි	ංහල	සෙනග	නොමින

හටන් ගී

මහනුවර යුගයේදී හටන් ගීත ප්‍රචලිත විය. සේගී ගණයට අයත් වේ. රටවැසියන් බේරාගැනීම සඳහා සතුරන් සමඟ කරන ලද හටන් වල දී නරඳෙවියා ලෙස සැලකෙන්නේ රජතුමා ය. සතුරන් සමඟ සටන් කර ලැබූ ජයග්‍රහණ වර්ණනා කරමින්, හටන පිළිබඳව වර්ණනා කරමින් ලියන ලද කාව්‍ය හටන් ගී නමින් හැඳින්වේ. මෙම ගීත වලින් චීරත්වය දක්නට ලැබේ.

හටන් කාව්‍ය රචනය, යුද්ධයෙන් පසු නායකයාගේ ගුණ ගැයුම් ආදී කරුණු පදනම් කරගෙන ලියූ “පරණි” නම් ද්‍රවිඩ කාව්‍ය ඇසුරෙන් සිංහල සාහිත්‍යයට එකතුවී ඇත. මෙම යුගයේ ආරම්භක හටන් කාව්‍ය අලගියවන්න මුකවෙට්ටි ලියන ලද “කොන්ස්තන්තීනු හටන” යි. අතිශයෝක්ති වර්ණනා අල්පය. වාර්තාමය ස්වරූපයෙන් ප්‍රබන්ධ වී ඇත. මහ හටන, පරංගි හටන, වඩුග හටන, දුනුවිල හටන, ඉංග්‍රීසි හටන වැනි හටන් ගී පද්‍ය පොත් වලින් රජුගේ යුධ නිපුණත්වය විස්තර කෙරේ.

හටන් ගී නාදරටා සජනක කීපයක් ඇසුරු කරයි. හටන් ගී බස සරල වන අතර, සංකීර්ණ බසද යෙදුන තැන් ඇත. ගීතවල රිද්මයද හටන ට උචිත අයුරින් සකස් වී ඇත. වැඩි වශයෙන් මාත්‍රා 3/3, මාත්‍රා 2/4, මාත්‍රා 3/4 පදනම් කරගෙන ගීත නිර්මාණය වී ඇත. ගීත ආසාතාත්මක වේ. සමූහ ගායනයට උචිත වේ. සාමාන්‍ය ජනතාවට අසා රස විඳීමට රචනා කරඇත.

හටන් ගී

ඉංග්‍රීසි හටන

දෙසුළු මැදුම් තුන්තින

^	^	/	හි	-	ස	රි	ම	^	රි	-
			ලේ	s	සි	නො	ව	ඳ	න	ග
ස	-	ප	-	ම	ප	ම	ග	රි	ස	හි
ලා	s	ඉං	s	ග්‍රී	s	සි	න	ට	ක	ළ
ම	-	ග	රි	ග	රි	-	ස	-		
අ	s	හ	s	ප	ලේ	s	ලා	s		

ඉහත නාද මාලාව අනුව ඉතිරි පාද දෙක ගැයේ

සිසි මෝඩ නොවෙල්ලා

පරදේසි මේ රට යුධ නොපතල්ලා

කපන කොටන බිම පෙරළන

උලා දනින් හමයන තුරු ඇද ඇද පඳුරක් පාසා
 විලාප බස් කියමින් හඬවා උන් ඉංග්‍රීසි භාෂා
 රිලා මොටුන් ලෙස පෙරළා ගෙන කපමින් කන් නාසා
 තළා මුගුරු ගෙන ඇට බිඳ හරිමින් යුදයෙහි ආසා

පස- උලාs	සස- දනින්	නි-ධ හමය	පම- නතුරු	රි-රි ඇදඇද	ගුමගු දපඳු	රිගුරි රක්පා	සස- සසාs
සරිගු විලාs	රිගුම පබස්	ගු-රි කියමි	සසරි න්හඬ	ප-ම වාසඋ	ගුරිගු න්ඉං	ස-ස ග්‍රිසිහා	සසස sභාs

ඉතිරි පාද දෙක ද මෙම නාදමාලාවට අනුව ගැයේ.

පුරණ සමුදුර දුවන නැව් දකලා

මැදුම් මහ දෙතින

ප	ස	ස	/	ස	ස	ස	ස	නි	නි	නි	/	ධ	-	නි	ධ
පු	ර	ණ	ස	මු	දු	ර	දු	ව	න	නැ	ච්	ද	ක		
ප	-	-	ධ	-	ප	ම	ම	ම	-	ගු	-	රි	-		
ලා	s	s	s	s	s	s	රු	පු	s	බි	s	ය	s		
නි	නි	නි	ස	ස	රි	රි	ම	ම	ගු	රි	-	ගු	රි		
ක	ර	න	ර	ඟ	ද	ක	වි	ල	ස	පු	ර	උ	ගු		
ස	-	-	-	-	-	-	ස	රි	-	ස	-	නි	-		
ලා	s	s	s	s	s	s	රු	පු	s	බි	s	ය	s		
නි	නි	නි	ස	ස	රි	රි	ම	ම	ගු	රි	-	ගු	රි		
ක	ර	න	ර	ඟ	ද	ක	වි	ල	ස	පු	ර	උ	ගු		
ස	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
ලා	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s		

කරන යුද කෙළි අකුණු හඬ උදුලා - විලසට
 හරින වෙඩි අන් උදුළ කොඩි බිඳලා - විලසට
 හරින වෙඩි අන් උදුළ කොඩි බිඳලා

වරණ වදහළ සෙණ හඬ සෙ නැඹලා - වැද එති
 දෙරණ මැඩ එක පැහැර වට කරලා - වැද එති
 දෙරණ මැඩ එක පැහැර වට කරලා

නරන යුතු රජසිංහ රජු දකලා - රුපු ගැති
 කරන යුද කිම කොයි ද පද වැඳලා - රුපු ගැති
 කරන යුද කිම කොයි ද පද වැඳලා

ගීතයේ මුල් පාදයේ නාදමාලාව අනුව ඉතිරි පාද ගායනය කෙරේ

රුවිණි අනංග තෙදිණි පතංග - දුනුවිල හටන

ස
රු

සැවුලා වන්නම හා එහි තාල රූපයේ විශේෂත්වය

සැවුලා වන්නම උඩරට වන්නම් දහ අටෙන් එකකි. සැවුලා යනු කුකුළාට කියන තවත් නමකි. සුර අසුර යුද්ධයේ දී කඳු කුමරුන්ගේ කඩු පහරකින් දෙපළ වී ගිය අසුරයෙකුගෙන් කුකුළා නිර්මාණය වූ බව කියවෙන රසවත් සිද්ධියක් පදමාලාවෙන් ගමය වේ. සැවුලා වන්නම නර්තනයේ දී කුකුළුකුගේ ගමන් විලාසය මතු වනු දක්නට ඇත. මෙහි තාල රූපය අනෙක් ගීවලට වඩා විශේෂත්වයක් ගනියි. මාත්‍රා දෙක සහ හතර මිශ්‍ර වී ගොඩ නැගෙන සුළු මහ දෙතිතට මෙම වන්නම අයත් ය. මෙම තාලය හින්දුස්තානී සංගීතයේ දක්නට නැත. එය මෙම ගීතයේ ඇති විශේෂ ලක්ෂණය යි.

1 2 / 1 2 3 4 / 1 2 / 1 2 3 4 / වශයෙන් මාත්‍රා විභාග වේ. මෙම තාල රූපයේ තරමක ගාමිහිර බවක් ජනිත වන්නේ මෙම මාත්‍රා බෙදීම අනුවය.

- තම් තම්දෙන තානම් - දන තම්දෙන තානම්
- තම් තම්දෙන තානත් තෙයි තම්ද - නා තම්ද නා නා
- සුරිදුන් පෙර සිටන් - බල යුත් සැවති දුන්
- සහ ගොස් කළ යුදෙන් අසුරන් ජය නොලදින්
- බර අත් ගෙන කගින් - ඇන කොත්තවිවලින්
- අසුරන් කළ යුදෙන් ජය ගෙන කඳු කුමරුන්
- ගසමින් කග පතින් - දෙපළ ව අසුර සෙන්
- දුරු පා අත ලුවෙන් - පළ දෙක ගෙන සැණෙකින්
- එම වම් පළවකින් - එ උපන් සැණයකින්
- සැවුලා නම එයින් - ලොව පළ කළ උපතින්

පහත දැක්වෙන්නේ ඩබ්.බී.මකුලොලුව මහතාගේ “හෙළ ගී මග” නව සංස්කරණයේ 210 පිටෙහි දැක්වෙන ස්වර ප්‍රස්තාරය යි.

ස	-	ම	-	ම	ම	ම	-	ගරි	සරි	ග	-
ත	ම්	ත	ම්	දෙ	න	තා	S	නා	SS	S	ම්
ග	ග	රි	ග	රි	ස	ස	-	ස	-	-	-
දෙ	න	ත	ම්	දෙ	න	තා	S	S	S	S	S
ස	-	ම	-	ම	ම	ම	-	ග	-	රි	-
ත	ම්	ත	ම්	දෙ	න	තා	S	නා	S	තෙ	යි
රි	-	ග	-	-	රි	ගරි	ගරි	ස	-	-	-
ත	ම්	ද	S	S	S	SS	SS	S	S	S	S
-	-	නි	-	ස	-	රි	-	ග	-	-	රි
S	S	නා	S	ත	ම්	දෙ	S	නා	S	S	S
සරි	ග	රි	ස	-	-	-	-	-	-	-	-
නාS	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S

සැවුලා වන්නම නර්තනයේ දී සහ භාවිතයේ දී ඉහත ස්වර ප්‍රස්තාරය තරමක් වෙනස් වී ඇති බව පෙනේ. භාවිතය නිසා වෙනත් ජන ගීවල නාද රටා මිශ්‍ර වී ඇති බව පෙනේ. එම නාද රටාව පහත දැක්වේ.

ස	-	ම	-	ම	ම	ම	-	ගරි	සරි	ග	-
රි	ග	රි	ග	රි	ස	ස	-	ස	-	-	-
ස	-	ප	-	ප	ප	ම	-	ග	-	රිග	රිස
ස	රි	රිග	-	-	-	රි	-	ග	-	රි	ස
-	-	නි	-	ස	-	රි	-	ග	-	-	-
රි	ස	රි	ස	රි	ග	රි	-	ස	-	-	-

ගණපති සවිදම්, අස්නෙ, මංගලම්

සවිදම්

දේශීය නර්තන සම්ප්‍රදායයන්ට සුවිශේෂ වූ ගායනයක් වූ සවිදම් 64ක් ඇති බව සම්මතයේ පවතී. එහෙත් පද්ධතියේ ප්‍රචලිත ව ඇත්තේ සවිදම් කිහිපයකි. ගණපති සවිදම, පත්තිනි සවිදම, විජේඤ්ඤ සවිදම, වගයෙන් සවිදම් කිහිපයක් නම් කළ හැකි ය.

අද්‍යක්‍ෂයේ ගැයීම, වැයීම හා නැටීම සඳහා සවිදම් යොදාගනියි. වැයීමේ දී ශිල්පියා පද කීමෙන් පසු බෙරයෙන් වාදනය කර පෙන්වයි. එක් එක් ශාන්තිකර්මයන්ට ආවේණික වූ සවිදම් විශේෂ ඇත. ඒවා ගැයමේ, වැයීමේ හා නැටීමේ දී වාදන ශිල්පීන්ගේ සුවිශේෂ දක්‍ෂතා ප්‍රදර්ශනය කරමින් ප්‍රේක්‍ෂක අවධානය යොමු කරගත් අවස්ථා ද දක්නට ලැබේ.

කවිය ගායනය කර, සවිදමේ පද කොටස ගයන අවස්ථාවේ,

“ගසම් මම ගණපති සුර සවිදම්”

“ගයම් මම ගණපති සුර සවිදම්”

“නටම් මම ගණපති සුර සවිදම්”

යනුවෙන් භාවිත කරයි. අවස්ථානුකූල ව විවිධත්වයෙන් යුතුව සවිදම් ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ. මෙය අනිවාර්ය අංගයක් නොවුව ද, ප්‍රේක්‍ෂක අවධානය ලබාගනිමින් ශිල්පීය කුසලතාව ප්‍රදර්ශනය කිරීමට යොදාගනියි.

ගණපති සවිදම

මහ තනි තිත

+	නි	ස	-	රි	ගු	ම	මු	රි	ම	ගු	රි	ගු	රි	ස	-
+	අ	ලා	s	ගෙ	න	සො	ඬ	s	කන්	පො	තු	නෙ	ර	වා	s
+	නි	ස	රි	ගු	ම	ම	මු	රි	මම	ගු	රි	ස	-	-	-
+	මු	සි	ක	වා	s	හ	න	s	යට	නැ	ගු	නා	s	s	s
+	නි	ස	-	රි	ගු	ම	මු	රි	මම	ගු	රි	ගු	රි	ස	-
+	ග	ලා	s	අ	බ	ර	ණ	s	නුව	ණ	ට	අ	ග	ප	ත්
+	නි	ස	රි	ගු	ම	ම	මු	රි	මම	ගු	රි	ස	-	-	-
+	ල	බෝ	s	ද	ර	නා	ss	s	මය	ද	ර	නා	s	s	s
+	නි	ස	-	රි	ගු	ම	මු	රි	මම	ගු	රි	ගු	රි	ස	-
+	ස	ලා	s	ස	ත	හ	ට	s	නුව	ණ	ස	දා	s	දේ	න
+	නි	ස	රි	ගු	ම	ම	මු	රි	මම	ගු	රි	ස	-	-	-
+	සු	ලො	ව	සැ	ප	ති	න	s	නිති	ව	ස	නා	s	s	s
+	නි	ස	-	රි	ගු	ම	මු	රි	මම	ගු	රි	ගු	රි	ස	ස
+	ග	ලා	s	ස	ය	වැ	නි	s	වර	ට	ම	ස	වි	ද	ම
+	නි	ස	රි	ගු	ම	ම	මු	රි	මම	ගු	රි	ස	-	-	-
+	ග	ප	ති	ව	ර	මි	න	s	අද	මෙ	නැ	නා	s	s	s

ත්	ජ්	තො	නන්	අ	ලා	ගෙ	සො	දි	කු	තරි	දිරි	ග	තෙ	වැ	ත්
තො	තො	ති	න්	පි	ඇ	ග	දෙ	කු	කි	වි	කි	නු	ණ	දේ	ත්
ති	රි	දො	මි	දො	මි	තරි	දො	දිරි	කි	දො	මි	දිරි	කි	දො	ග
ප්‍රේ	ප්‍රේ	ප්‍රේ	කි	කු	ර	ට	න	ට	ම	ම	ග	සු	ස	ද	+

අස්න

කෙටිකතා කතා කාරිය නම් ගාන්තිකර්මයේ භාවිත වන වෘත්තයන්හි ගෛලියෙන් ප්‍රබන්ධ කොට ඇති කුවේණි අස්නේ කවි අස්නේ නර්තන අංගයට අදාළ ව ගයනු ලැබේ. විජය, කුවේණි කථා ප්‍රවෘත්තිය මෙහි අන්තර්ගත වන අතර කුවේණියගේ විලාපය මෙහි ඇතුළත් වේ. මෙම පැදි, විවිධ තාල හා විවිධ නාද රටා අනුව ගායනා කෙරේ. (2009 12 ශ්‍රේණියේ ගුරු මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 6.1.1 ක්‍රියාකාරකම (පිටු අංක 155) නැවත පරිශීලනය කරන්න.)

අපගේ මුනි රජාණන්	ආ.....	දැන් සොඳුර තනිව ම
එකසිනාරා නුවර	ආ.....	රුදු කොමළ බුජ වැලඳ
වැඩම කළ තුල්‍ය බුජ	ආ.....	පවර රජ කුමරියක
මධ්‍යයේ සයන කරා	ආ.....	ගෙන්වාලා අභිෂේක

සිංහ පුරවර සොඳ	කොයි ගොසින් කොයි අනේ
රජ ඉසුරු විඳ විඳ	රැකෙම් දෝ දෙවියනේ
කරන නොපනත් රඳ	සුසුම් ලා යකින්නි
නැව් නැඟී යන සඳ	නෙත් කඳුළු ඉසින්නි

1	2	1	2	1	2	3	4
				ස	රි	ගු	රි
				අ	ප	s	ගෙ
ස	රි	ගු	රි	ස	රි	ගු	රි
මු	s	ණි	s	රා	s	s	s
ස	ගු	රි	ගු	ම	-	-	-
ජා	s	s	s	න	ත්	s	s
+	+	ම	ප	ප	ඳු	ප	ම
s	s	ආ	s	ආ	s	s	s
ගු	රි	ගු	රිස	ම	-	-	ගු
s	s	s	ss	ආ	s	s	s
රි	රිගු	ස	-				
s	ss	s	s				
				බෙර පදය			
				ත	කු	o	ත
කු	o	කු	o	කු	ඳ	ග	ත
ත	කු	ත	ක	පේ	o	s	s
s	s	ත	ක්	පේ	o	ත	ක
ත	රි	කි	ට	ග	ජි	o	ග
ජිකු	තක	තරි	කිට				
(	)	(	)				

ස-පු	සපු-	ස-	රිසරි	ග-	රිගරි	ස-	—
සිංහ	පුරු	වරු	සොස	දාස	ස	ස	ස
ස-පු	සපු-	ස-	රිසරි	ග-	රිගරි	ස-	—
රජඉ	සුරු	විදු	විස	දාස	ස	ස	ස
ස-පු	සපු-	ස-	රිසරි	ග-	රිගරි	ස-	—
කරන	නොප	නන්	රස	දාස	ස	ස	ස
ස-පු	සපු-	ස-	රිසරි	ග-	රිගරි	ස-	—
නැවිනැ	භිස	යන	ස	දාස	ස	ස	ස

+	+	පු	ස	ස	-	ස	-	සරි	-	-	-	-	-	ග	රිස
+	+	දු	න්	සො	ස	ඳු	ස	ර	ස	ස	ස	ස	ස	ස	ස
+	+	ස	රි	ග	-	රි	-	රි	ස	-	-	-	-	-	-
+	+	ත	නි	ව	ස	ම	ස	ම	ස	ස	ස	ස	ස	ස	ස

මංගලම්

උඩරට නර්තන සම්ප්‍රදායයට අයත් නර්තන අංගයක් ලෙස මංගලම් හැඳින්විය හැකි ය. සුවිශේෂ උත්සව අවස්ථාවන්හි දී මංගලම් නර්තනයේ යෙදේ. මංගලම් නැටීම විවාහ උත්සව, වේදිකා ප්‍රසංගවල ආරම්භයේ එන පූජා නර්තනය අවස්ථා වලදී දැක්නට හැකි ය. ආශීර්වාදාත්මක වලන අන්තර්ගත නර්තන අංගයකි. තුන් සුළු දෙමහ පස් තිතට ගැයේ. එහි තිත් රූපය පහත පරිදි වේ.
 මූලික බෙරපදය

දො   o | ත   කු | දො   o | ජ්   o   ත   කු | ත   රි   කි   ට |

ඇසුරින් නර්තනය ගොඩනගා ඇත.

මංගලම් ජය මංගලම් ජය මංගලම් ජය මංගලම් ජය මංගලම් ආ.....

මංගලම් සුඛ මංගලම් සුඛ මංගලම් සුඛ මංගලම් ආ.....

මංගලම් සිරි මංගලම් සිරි මංගලම් සිරි මංගලම් ආ.....

මංගලම් මේ සබේ සැමට ම වේවා ජයසිරි මංගලම් ආ.....

^		^		^		/				/			
1	2	1	2	1	2	1	2	3	4	1	2	3	4
ଢେ	ଠ	ଡ	ଣ	ଢେ	ଠ	ଡ	ଠ	ଡ	ଣ	ଡ	ଠ	ଢ	ଣ
+	-	ଝ	ଞ	ଝ	ଞ	ଝ	-	-	-	ଝ	ଞ	ଝ	ଞ
s	s	ଝ	ଞ	ଝ	s	ଝ	s	s	ଝ	ଝ	s	ଞ	s
-	-	ଝ	ଞ	ଝ	ଞ	ଝ	-	ଞ	ଝ	ଝ	ଞ	ଝ	ଞ
s	s	ଝ	ଞ	ଝ	s	ଝ	s	s	ଝ	ଝ	s	ଞ	s
+	+	ଝ	ଞ	ଝ	ଞ	ଝ	-	-	-	ଝ	ଞ	ଝ	ଞ
s	s	ଝ	ଞ	ଝ	s	ଝ	s	s	ଝ	ଝ	s	ଞ	s
+	+	ଝ	ଞ	ଝ	ଞ	ଝ	-	-	-	ଝ	ଞ	ଝ	ଞ
s	s	ଝ	ଞ	ଝ	s	ଝ	s	s	ଝ	ଝ	s	ଞ	s
ଞ	ଞ	ଝ	-	ଝ	ଞ	ଝ	-	-	-	-	-	-	-
ଞ	s	ଞ	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s

වැලපුම් ගී

වැලපුම් ගී සේ ගී ගණයට අයත් වේ. වෙස්සකුරු රජ දරුවන් දන් දීම නිසා මන්ද්‍රී දේවිය වැලපෙන ආකාරය වෙස්සන්තර ජාතකයේ එන කවිවලින් දැක්වේ. මන්ද්‍රී දේවියගේ ශෝකාලාපය සිංහල සාහිත්‍යයේ දක්නට ලැබෙන උසස් කාව්‍ය රචනාවක් ලෙස හැඳින්විය හැකිය. වෙස්සන්තර ජාතකයේ කවි මළ ගෙවල ගායනා කිරීම පුරාණයේ සිට පැවති සිරිතකි. කණ්ඩායම් වශයෙන් එකතු වී අවමඟුලෙන් පසු දින 7ක් ගායනා කරනු ලැබේ. එම ගීතවල ශෝක රසය ගැබ් වී ඇත.

විජය රජු කුවේණිය එළවා දැමීම පිළිබඳ ව ලියවී ඇති “කුවේණි වැලපිල්ල” ද වැලපුම් ගී ගණයට අයත් වන කාව්‍ය රචනාවකි. සිරිසගබෝ රජු හිස දන් දීම පාදක කරගෙන ලියැවී ඇති අත්තනගලු වැලපිල්ල ද වැලපුම් ගී ඇතුළත් කාව්‍ය රචනාවකි.

වැලපුම් ගී ආඝාතාත්මක ව හා අනාඝාතාත්මක ව ගායනය කෙරේ. අඝාතාත්මක වැලපුම් ගී තාල තබමින් සාමූහික ව හා ඒකල ව ගායනය කර ඇත. අනාඝාතාත්මක වැලපුම් ගීතයන්ට තාල තැබිය නොහැකි බැවින් ඒකලව ගායනය කෙරේ. මෙම ගීත ඇද පැද ලෙළවා යති තබමින් ශෝකාත්මක ව ගායනය කළ හැකි ය. අවග්‍රහයෙන් ගැයීමද විශේෂ ලක්ෂණයකි. එහිදී අවග්‍රහය ඇති තැන “ගද්ගදය හෙවත් ඉකිගැසීම” සඳහා භාවිත කරනු ලබයි.

වැලපුම් ගීතවල නාදරටා නිර්මාණය සඳහා ශුද්ධ ස්වර හා කෝමල ස්වර ද භාවිත කර ඇත. ස්වර සීමාව ද සංකීර්ණ ය. සේ ගී ගණයට අයත් වන නිසා භාෂාව ද සරල බවින් හා සංකීර්ණ බවින් යුක්ත වේ. ගීතවල අර්ථයෙන් ශෝකාත්මක බව දැනවේ. ගායනයට උචිත රිද්මය ද තාලය හා ලය ද පවත්වාගැනේ. වෙස්සන්තර කාව්‍යයේ එන “මොහු හැර වෙන දන් දෙන්නේ නැද්දෝ” නම් කවිය ඇද පැද ලෙළවා ගයන තනුව නිසා ශෝක රසයක් ජනිත වේ. මේ නිසාම එය වැලපුම් ගීයක් ලෙසට නම් කළ හැකි ය. එම ගීයේ නාද මාලාව ඉතා සංකීර්ණය. ශුද්ධ ග, කෝමල ග, යන ගාන්ධාර දෙක ම යෙදෙන අතර . කෝමල ධෙවතය හා නිෂාදය ද යෙදේ. මේ නිසා ඉතා දුක්මුසු නාද මාලාවකි. (හෙළ ගී මග - 226 පිට) මෙම නාදමාලාව කතෝලික ජනයා අතර පවතින “ලතෝනි” ගී නැතහොත් පසම් ගී යන ගී විශේෂයේ නාදමාලාවන්ට නැකම් කියන බව පෙනේ. ගැමි ගායනාවලට වඩා මෙවැනි සේ ගී තනු රටා වලින් සංකීර්ණ ය. මෙම ශ්‍රේණියට නිර්දේශ කළ වැලපුම් ගී කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

/	/	/	/
+ පු ජ ම	ග රි ස -	+ රි ග ම ග	රි ග සු රි ග රි
+ වන සා s	නෑ s ය න්	+ හිමි ස ද	බs සs පි ලි
ස ස රි ග ම ග	රි ග සු රි ග රි	ස - - ස	ස - ස ස
ර ග නෝs ss	ss ss s s	s s s අ	හෝ s ම ම
+ පු ජ ම	ග රි ස -	+ රි ග ම ග	රි ග සු රි ග රි
+ වෙන සා s	කි සි ව ක්	+ නොක ල ත්	හිs මිs ඔ බ
ස ස රි ග ම ග	රි ග සු රි ග රි	ස - - ස	ස - ස ස
කි පු නෝs ss	ss ss s s	s s s අ	නේ s කි ම
+ පු නි ධ	ප ම ගරි ස	+ රි ග ම ග	රි ග සු රි ග රි
+ උදෙ සා s	ම බ ලs ත්	+ මේs ද රු	දෙs දෙs න ට
ස ස රි ග ම ග	රි ග සු රි ග රි	ස - - ස	ස - ස ස
යෙ දු නෝs ss	ss ss s s	s s s වි	නේ s සෑ ම
+ පු ජ ම	ග රි ස -	+ රි ග ම ග	රි ග සු රි ග රි
+ ඉව සා s	ග න් න ට	+ බෑs ම ට	හිs මිs වි ජ
ස ස රි ග ම ග	රි ග සු රි ග රි	ස - - ස	ස - ස ස
යි දු නෝs ss	ss ss s s	s s s ම	ගේ s පෙ ම

වනසා නැයන් හිමි සඳ බස පිළිඳගෙනේ අහෝ මම
 වෙනසා කිසිවක් නොකලත් හිමි ඔබ කිපුණේ අනේ කිම
 උදෙසා ඔබ ලත් මේ දරු දෙදෙනට යෙදුණේ විනේ සැම
 ඉවසා ගන්නට බැ මට හිමි විජයසුනේ මගේ පෙම (කුවේණි අස්න)

/	/	/	/
+ ඉ ගුරුස ස	ග - - මගුරුසරි	+ ග ගුරු මගුරු	ස - - -
+ අ නේsss ම	ගේ s s s s s s s s	+ ද රුදේ sssන්	නා s s s
+ මම ග-රස ස	ග - - මගුරුසරි	+ ගුරු රි මගුරු	ස - - -
+ උකු ලේsss ව	ඩා s s s s s s s s	+ ගෙන උ sssන්	නා s s s
+ ම - ගුරුසරි	+ ග - මගුරුසරි	+ ගුරු සරි ගුරු	ස - - -
+ ආ s ආsss	+ ආ s s s s s s s s	+ ආs ආs ආs	ආ s s s
+ ඉගු ගුරුසරි -	ග - - මගුරුසරි	+ ගුරු රි මගුරු	ස - - -
+ දෙන නේsss s	ම ව් s s s s s s s s	+ කිරි දු sssන්	නා s s s
+ ම ග-රස ස	ග - - මගුරුසරි	+ ගුරු රි මගුරු	ස - - -
+ දෙන් නsss ම	මා s s s s s s s s	+ ලඟ උ sssන්	නා s s s
+ ම ගුරුසරි ගුරුසරි	+ ග - මගුරුසරි	+ ගුරු සරි ගුරු	ස - - -
+ ආ ආsss ආsss	s ආ s s s s s s s s	+ ආs ආs ආs	ආ s s s

(වෙස්සන්තර ජාතකයෙන්)

අනේ මගේ දරු දෙන්නා
 උකුලේ වඩාගෙන උන්නා
 ආ ආ ආ..... ආ ආ ආ.....
 දෙනනේ මවු කිරි දුන්නා
 දෙන්න ම මා ලඟ උන්නා
 ආ ආ ආ..... ආ ආ ආ..... (වෙස්සන්තර ජාතකයෙන්)

/	/	/	/
+ + +	ස රි ග රි	ග ග -	ග - - -
+ + +	අ ඩ න හි	මා s s	ලේ s s s
+ + +	රි ග රි ස	ස රි -	ස - නි -
+ + +	හි වි යෝ න්	සො ය s	ලා s s s
+ + +	නි ස රි නි	ස - -	ග - - -
+ + +	සැ නෙ න් ඵ	වා s s	ප s න් s
+ + +	රි ස රි ස	ස - -	- - - -
+ + +	අ පෙ අ මී	මා s s	s s s s
+ + +	ස රි ග රි	ග ග -	ග - - -
+ + +	අ ඩ න හි	මා s s	ලේ s s s
+ + +	රි ග රි ස	ස රි -	ස - නි -
+ + +	හි වි යෝ න්	සො ය s	ලා s s s
+ + +	නි ස රි නි	ස - -	ග - - -
+ + +	සැ නෙ න් ඵ	වා s s	ප s න් s
+ + +	රි ස රි ස	ස - -	- - - -
+ + +	අ පෙ අ මී	මා s s	s s s s

(වෙස්සන්තර ජාතකයෙන්)

අඬන හිමාලේ හිටියොත් සොයලා සැණෙන් එවාපන් අපෙ අම්මා
 රන් කැටි දෙනෙන් රසකිරි බීලා එකතැන ලොකු වුණ දරු පෙම්මා
 ඉර සද දෙදෙනා බිම බැස වැඩියොත් එහෙනම් දුටුවැකි අපෙ අම්මා
 තුසිත පුරෙන් බැස බුදුන් වදින්නට ගියා ද නැත්තේ අපෙ අම්මා

හිතයේ ඉතිරි පාද දෙක ද ඉහත නාදමාලාව අනුව ගැයේ.

පෙම්මා සුරතල් කියමින් - අනාසානාත්මකව ගැයේ

ස - ග ම ප ප - ප ප ප ප ධ ප
 පෙ ම මා s සු ර s ත ල් කී ය මි න්
 නි ධ ප ම ග - - -
 s s s s s + + +
 ග ම ප ධ ප ම ම ම ම ම - -
 දෙ ත නේ s s කී රි බො මි මා s s
 ම ධ ප ම ග - ස රි ස න්
 s s s s s s s s s s
 න් ස රි - ග ම - ප ප ම ග රි ස
 ව ම මා s ක දු ලැ ලී ඉ ස ඉ ස
 ග ග ග ග රි - ග රි ස - - - - -
 ඇ වි දි න් දූ යි අ මි මා s s s s s s

පෙම්මා සුරතල් කියමින් දෙනෙන් කිරි
 වම්මා කඳුළුලි ඉස ඉස ඇවිදින්නේදෝ
 අම්මා අප නොදක ඉතින් කෙලෙසක
 සම්මා සම්බුදු වෙන දා නිවන් දකින්නේ

බොම්මා
 අම්මා
 වැවෙම්මා
 අම්මා

(වෙස්සන්තර ජාතකයෙන්)

මොහු හැර වෙන දන් - අනාසානාත්මක ව ගැයේ

මොහු හැර වෙන දන් ගන්නෝ නැද්දෝ
 වෙන දන් දුන් කල බුදු බව නැද්දෝ
 පින් ගන්නෙක් ඔබ මිස වෙන නැද්දෝ
 අම්මා නැති කල අප දන් දෙද්දෝ

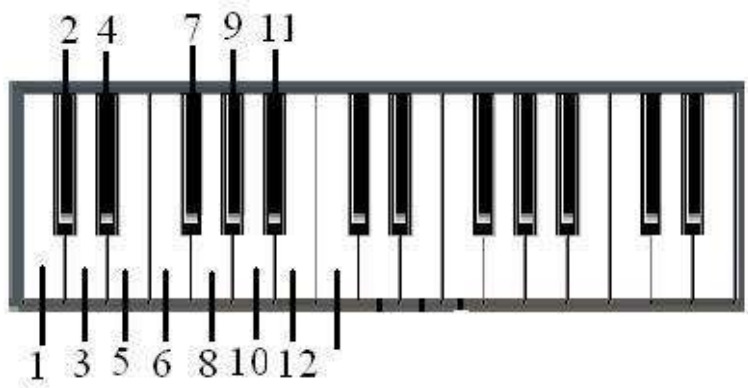
(වෙස්සන්තර ජාතකයෙන්)

ස	ස	ග	ම	ප	ප	ප	ධ	පුත්‍රී	ධුප	මුග	-	-	-				
මො	හු	හැ	ර	වෙ	න	ද	න්	SS	SS	SS	s	s	s				
ග	ම	ප	ධුප	ම	ප	ම	-	-	-	පධු	පග	මග	සුරි	සුත්‍රී	-	-	-
ග	න්	නෝ	SS	නැ	ද්	දෝ	s	s	s	SS	SS	SS	SS	SS	s	s	s
නි	ස	රි	ග	ම	ප	ම	ම	-	-	ගුරි							
වෙ	න	ද	න්	දු	න්	ක	ල	s	s	SS							
රි	ම	ග	රි	ගු	රි	ස	-	-	-								
බු	ද	බ	ව	නැ	ද්	දෝ	s	s	s								
ස	-	ග	ම	ප	-	ප	ධ	-	-	-	ග	ම	ප	ධුප	ම	ප	ම
පි	න්	ග	න	නෙ	ක	ඔ	බ	s	s	s	මි	ස	වෙ	නු	නැ	ද්	දෝ
-	-	-	පධු	පග	මග	සුරි	සුත්‍රී	-	-	-							
s	s	s	SS	SS	SS	SS	SS	s	s	s							
නි	ස	රි	ග	ම	ප	ම	ම	-	-	ගුරි							
අ	ම්	මා	s	නැ	ති	ක	ල	s	s	SS							
රි	ම	ග	රි	ගු	රි	ස	-	-	-								
අ	ප	ද	න්	දේ	ද්	දෝ	s	s	s								

ස්වර සුසංයෝග කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම් - කෝඩ් ගොඩ නැගෙන අයුරු.

ස්වර සුසංයෝග වන අයුරු සහ කෝඩ්ස් ගොඩ නැගෙන අයුරු මෙම සිසුන් 10 , 11 ශ්‍රේණිවල අධ්‍යයනය කර ඇත. මෙම ශ්‍රේණියේ දී එම සිද්ධාන්ත නැවත ස්මරණය කරමින් තව දුරටත් ස්වර සුසංයෝගී වන ක්‍රම පිළිබඳ අත්හදා බැලීම් කරනු ලැබේ. ඒ සඳහා මෙහි ඇමුණුමේ දැක්වෙන විෂය කොටස් ඔබට උපකාරී වනු ඇත. එක් ස්වරයකට විවිධ ස්වර කිහිපයක් භාර්මනී කළ හැකි බව ද, ඒ ඇසුරින් වෙනත් වෙනත් කෝඩ්ස් නිර්මාණය කළ හැකි බව ත්, මෙම ක්‍රියාකාරකමින් සිසුන් හඳුනා ගනු ඇත. මූලික තනුවට අදාළ ව භාර්මනී කළ හැකි විවිධ ස්වර ඇතුළත් තවත් ස්වර පාද කිහිපයක් නිර්මාණය කිරීමට දක්ෂතා ලැබෙනු ඇත.

මීට පෙර වසර වල දී සිසුන් අධ්‍යයනය කර ඇති මේජර් මයිනර් කෝඩ්ස් ගොඩ නැගෙන ආකාර 1+5+8, 1+4+8 යන ස්වර එක් වී සෑදෙන අයුරු නැවත මෙනෙහි කරන්න. පහත දැක්වෙන ක්‍රියාකාරකමෙහි යෙදීමෙන් ස්වර සුසංයෝග වන අයුරු ප්‍රායෝගික ව අත්හදා බැලිය හැකි ය. පළමු ව පහත දැක්වෙන ස්වරපුවරු රූප සටහනේ අංක 1 සිට 12 තෙක් ස්වර පිළිවෙළින් ලියන්න.

එම ස්වර 12 ඇත්ත වශයෙන් ම අර්ධ ස්වර 12කි. එබැවින් ඒවා බටහිර සංගීතයේ දී *Semitone* යනුවෙන් නම් කරයි. මධ්‍ය ස ස්වරයේ සිට උච්ච ස ස්වරය තෙක් ශුද්ධ *Semitone* 12කි. ස ස්වරයේ සිට කෝමල ඊ ස්වරය තෙක් දුර අර්ධ ස්වරයකි. *Semitone 1* කි. ග ස්වරයේ සිට ම_ස්වරය තෙක් දුර ද අර්ධ ස්වරයකි. *Semitone 1*කි. ස ස්වරයේ සිට ශුද්ධ ඊ ස්වරය දක්වා දුර සම්පූර්ණ ස්වරයකි. *Tone* කි. ඒ අනුව සම්පූර්ණ ස්වර ස්ප්තකය තුළ අර්ධ ස්වර 12ක් (12 *Semitones*) ඇති බව හඳුනාගන්න.

මීලඟට පහත වගුවේ දැක්වෙන පරිදි සී මේජර් කෝඩ් එකට අයත් අංක ලියා ඒ යටින් ඊට අයත් ස්වර ලියන්න. එම ස්වර අතර කොපමණ අංක නැතහොත් අර්ධ ස්වර පිහිටා ඇත් දැයි විමසා බලන්න.

පහත දැක්වෙන සංඛ්‍යා විමසා බලන්න.

1	2	3	4	5	6	7	8
ස				ග			ප
ස	අර්ධ ස්වර 3			ග	අර්ධ ස්වර 2		ප
ස + 3 ග + 2 ප							

මේ අනුව F Major, G Major ආදී මේජර් කෝඩ්වල ස්වර අතරද F+3 A+2 C වශයෙන් සහ G+3 B+2 D අර්ධ ස්වර පිහිටන බව වටහා ගන්න. මේ අනුව සියලු මේජර් කෝඩ් මෙසේ ගොඩ නැගේ.

ස ස්වරයේ සිට ග ස්වරය අතරතුර අංක 3කි. ග ස්වරයේ සිට ප ස්වරය අතරතුර අංක 2කි. අපි මෙම සංඛ්‍යා දෙක දෙපසට මාරු කර බලමු. ඒ අනුව පහත හිස්තැන්වල ස්වර සොයමු.

ස +2 ..... + 3 ..... (සඟප)

ඒ අනුව සී මයිනර් කෝඩ් එකට අයත් ස්වර ගොඩ නැගී ඇත් දැයි බලන්න.

මේ අනුව F Minor, G Minor ආදී මයිනර් කෝඩ්වල ස්වර අතර ද F +2 A^b +3 C වශයෙන් සහ G +2 B^b +2 D අර්ධ ස්වර පිහිටන බව වටහා ගන්න. මේ අනුව සියලු මයිනර් කෝඩ් මෙසේ ගොඩ නැගේ. මිලගට අපි සංඛ්‍යා රටාවක් අනුව තවත් සංඛ්‍යාවක් එකතු කර බලමු. මෙහි දී ගොඩ නැගෙන්නේ පහත ස්වර වේ.

ස +3 ..... + 2 ..... +3..... - සඟපනි

ස +2 ..... + 3 ..... +2..... - සඟපනි

සී මේජර් සෙවනත් සහ සී මයිනර් සෙවනත් යනුවෙන් හැඳින්වෙන කෝඩ් ගොඩ නැගී ඇත.

වෙනත් අයුරකින් සංඛ්‍යා රටා ගොඩනගා බලමු. ඒ අනුව පහත හිස්තැන්වල ස්වර ගොඩනගමු.

ස +3 ..... + 3 ..... - සඟධ

ස +2 ..... + 2 ..... - සඟම'

මෙහිදී ගොඩ නැගෙන්නේ ඉදිරියේ දැක්වූ ස්වර වේ.

ඉහත කෝඩ් දෙක පිළිවෙළින් “C- Augmented සහ C- Diminished (සී- ඔග්මන්ටඩ් සහ සී-ඩිමිනිෂ්) යනුවෙන් නම් කෙරේ. මෙහි දී ස ස්වරය සමග කෝමල ධ ස්වරය භාර්මනී වී ඇත. ස ස්වරය සමග තීව්‍ර ම ස්වරය භාර්මනී වී ඇත. ඒ අනුව යම් යම් අවස්ථාවල අප නොසිතන ස්වර පවා භාර්මනී කළ හැකි අවස්ථා ඇති බව පිළිගත යුතු ය.

මිලගට Major 7th, Minor 7th යන සෙවනත් කෝඩ් වලට තවත් සංඛ්‍යාවක් එකතු කර බලමු.

ස +3 ..... + 2 ..... +3..... +2.....

ස +2 ..... + 3 ..... +2..... +3.....

ඉහත කෝඩ් දෙකෙහි අවසානයේ යෙදෙන “උච්ච රි” ස්වරය “ස” ස්වරයේ සිට නව වන ස්වරයයි. ඒ අනුව ඒවා නව වන ස්වරය අඩංගු කෝඩ්ස් වේ. මේ නිසා මේවා නම් කරන්නේ “C- Major added 9th සහ C- Minor added 9th යනුවෙනි. ඉහත කෝඩ් වල ස්වර තුන බැගින් වෙන් කර බලන්න.

සඟප, ගපනි, පනිරි, වශයෙන් වෙන් කළ හැකි ය. ඒවා වෙන් වශයෙන් ගත් කල ද වෙන වෙන ම කෝඩ් තුනකි. සී මේජර් හෝ මයිනර් කෝඩ්වලට 6 වන ස්වරය එකතු කර අත්හදා බලන්න.

සර්පිනාවක්, චිත්‍ර ස්වර පුවරුවක් සපයා ගන්න. ඉහත කෝඩ් වෙන වෙන ම වයා බලන්න. එක් එක් කෝඩ් එකෙහි ස්වරවල හඬ මිශ්‍ර ව ඔබට ඇසෙන විට සිතට දැනෙන අරුත විමසා බලන්න. සමහර කෝඩ් වල ගැඹුරු බවක් ද, නැතහොත් තෘණ්ඩව ගෛලිය ද, සමහර කෝඩ් වල ලාලිතය බවක් ද, නැතහොත් ලාසා ගෛලිය ද, ඔබට දැනෙනු ඇත. තවත් සමහර කෝඩ්වල හයංකාර බවක්. ගුප්ත බවක්, විස්මය ජනක බවක් ආදී වශයෙන් විවිධ හැඟීම් දැනෙනු ඇති. මේ අනුව ස්වර එකිනෙක හාර්මනී(සංගත) වීමේ දී භාව ප්‍රකාශනයක්, රසයක් උපදින බව වටහා ගන්න. එය ඔබේ සංගීත නිර්මාණකාර්යයට එලදාසී වනු ඇත. නව චිත්‍ර ස්වර පුවරුවල වම් පස ඇති ස්වර ස්පන්දයෙන් ඉහත ආකාරයේ කෝඩ් එක වර වයන විට ඊට අදාළ කෝඩ් නාමයද පුවරුව ඉදිරිපස ඩිස්ප්ලේ පැනලයේ සටහන් වේ . මේ අනුව ස්වර සුසංයෝග වීමේ සංඛ්‍යා විද්‍යාත්මක අසිරිය ඔබට වැටහෙන්නට ඇති. සංඛ්‍යා පිහිටන ආකාරය විමසා බලන්න. එහි කිසියම් සමාකාරී රටාවක් ඇති වන බව ඔබට පෙනේවි. මේ අනුව ස ස්වරයට ඊ ස්වරය ද හාමනී වන අවස්ථා ඇති බව හඳුනාගන්න. එහෙත් ස ස්වරයත් ඊ ස්වරයත් පමණක් හුදෙකලා ව හාමනී නොවන බව ද වටහා ගන්න. 10, 11 ශ්‍රේණිවල හාර්මනී පිළිබඳ ඔබ ලබා ඇති දැනුම සහ මෙම ක්‍රියාකාරකම් මඟින් ලබා ගත් ස්වර සුසංයෝග වීමේ දැනුම සම්බන්ධ කරගනිමින් ගුරුවරයා සමග පාද දෙකක සරල තනුවක් මත හාර්මනී ස්වර පාද ලියා ඒවා එක වර වාදනය කර නිර්මාණාත්මක අත්දැකීම් ලබන්න.

තනුවකට “කවුන්ටර්” යෙදීමේ දී ද මෙම ස්වර සුසංයෝග වීමේ ක්‍රම වැදගත් වේ. තනුවේ සමහර ස්ථානවල මතු කියවූ කිසි ම ආකාරයකට නොවන සේ ස්වරයක් හෝ දෙකක් හෝ කවුන්ටරයේ යෙදී තිබිය හැකි ය. එහිදී අපට සිතෙනුයේ හාර්මනී බව නොමැති තත්වයක් ඇති බව ය. එවන් ස්වර “පාසින් නෝට් ” (Passing Note) යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ. ක්‍ෂණයකින් එම ස්වර ඇති වී නැති වී යන නිසා ඉන් එතරම් නිරස බවක් ගොඩ නැගෙන්නේ නැත.

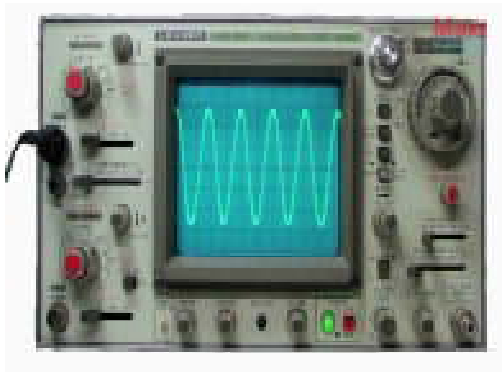
අපට සංගීතය ඇසෙන අයුරු.

සංගීතය හදාරන ආධුනිකයකුට තමාගේ කර්ණේන්ද්‍රියේ නිවැරදි සංවේදීතාව ඉතා ම අවශ්‍ය ය. ගුරුවරයා ගයා පෙන්වන කොටසක් හොඳින් ශ්‍රවණය කර සහ අනුකරණය කර ශිෂ්‍යයා ද ඒ අයුරින් ගායනය කිරීමට පෙලඹේ. මෙහිදී ශ්‍රවණය ඉතා වැදගත් වේ. ගුරුවරයා ඉදිරිපත් කරන මීන්ඩ්, ගමක් ආදී ශිල්පාංග හා ප්‍රයෝග ඒ අයුරින් ම ඉදිරිපත් කිරීමට උත්සාහ ගන්නේ ශ්‍රවණය මඟිනි. එසේ ම පන්ති කාමරයේ දී සමහර සිසුන් ස්වරස්ථාන නිවැරදි ව ඉදිරිපත් නොකරන්නේ ශ්‍රවණයේ වැරද්දක් නිසා හෝ අවධානයෙන් සවන් නොදීම නිසා හෝ විය හැකි ය. මේ පිළිබඳ ව ශිෂ්‍යයා මෙන් ම ගුරුවරයා ද අවධානය යොමු කළ යුතු ව ඇත. මේ නිසා අපට සංගීතය ඇසෙන අයුරු පිළිබඳ විමසා බැලීම ආධුනිකයකුට වැදගත් ය.

10 වන ශ්‍රේණියේ දී සිසුන් අධ්‍යයනය කර ඇති “නාදයේ භෞතික විද්‍යාත්මක පදනම” පිළිබඳ තොරතුරු මෙහි දී විශේෂ වනු ඇත. එහිදී පහත දැක්වෙන සංකල්ප අධ්‍යයනය කර ඇත.

- කම්පනය සහ සංඛ්‍යාතය
- සාමාන්‍ය උෂ්ණත්වය සහිත වායුගෝලය තුළ ධ්වනි තරංග ගමන් ගන්නා වේගය
- සම්පීඩනය සහ විරලනය
- මිනිස් කනට ඇසෙන සංඛ්‍යාත පරාසය
- තරංගයක “ශීර්ෂ, නිම්නය, තරංග ආයාමය,
- + 0 -, යන සංකල්ප

මීට අමතරව භෞතික විද්‍යාගාරයේ ඔසිලස්කෝප් නම් උපකරණය සපයාගත හැකි නම් එමඟින් නාද තරංගවල රටා සහ හැඩය හඳුනාගැනීම එලදායි වනු ඇත. එම උපකරණයට මයික්‍රෝෆෝනයක් සවි කර ඊට කිසියම් හඩක් යොමු කළ විට එම නාදයේ තරංගයේ හැඩය හා රටාව තීරයේ දිස්වේ. ඔබේ දූරකථනය ස්මාර්ට් වර්ගයේ ඇන්ඩ්‍රොයිඩ් දූරකථනයක් නම් ඩිජිටල් ඔසිලස්කෝප් එකක් පහත දැක්වෙන වෙබ් අඩවියෙන් නොමිලේ භාගත කළ හැකිය.

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.xyz.scope> නැතහොත්

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.bolshakovdenis.soundoscilloscope>

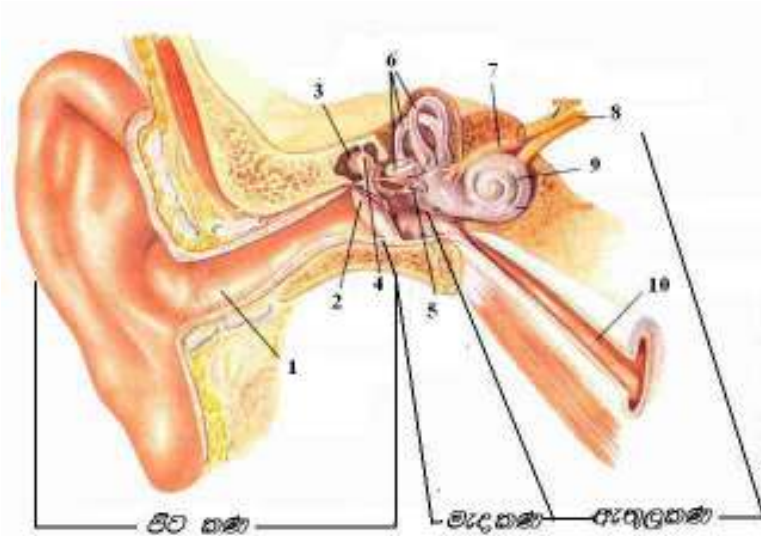
ජීව විද්‍යාගාරයේ ඇති කර්ණේන්ද්‍රියේ රූප සටහනක් භාවිත කරමින් පහත කොටස්වල ක්‍රියාත්මක ස්වරූපය විමසන්න. මේ සඳහා 10, 11 ශ්‍රේණිවල දී ඉගෙනුම සඳහා යොදා ගත් විද්‍යා විෂයේ පෙළ පොත් භාවිතයට ගත හැකි ය.

- පිටකන, මැදකන, සහ ඇතුළු කන,
- කර්ණපටහ පටලය
- මුද්ගරිකාව, නිසාතිය සහ දරණකය යන අස්ථිකා තුන
- කර්ණ ශබ්දය සහ ඒ තුළ ඇති තරලය
- අර්ධ කවාකාර නාල ශරීරයේ සමබරතාව ඇති කිරීමට හේතු වීම

ඇසීමේ ක්‍රියාවලිය සිදුවන ආකාරය සහ සංගීත ස්වරවල නිශ්චිත සංඛ්‍යාතයන් මොළය විසින් නිවැරදි ව තේරුම් ගන්නා ආකාරය පහත කරුණු සමග එක් කරමින් 10 11 ශ්‍රේණිවලදී අධ්‍යයනය කළ කරුණු සාකච්ඡා කළ හැකි ය. නාද තරංගයේ සංඛ්‍යාතයට අනුව කර්ණ සංඛයේ ඇතුළත ඇති තරලය සිදු කරන සම්පීඩන සහ විරලන නිසා පාදාග්‍ර පටලය සහ ඒ හා සම්බන්ධ තන්තුවල ස්පර්ශය මගින් සංගීත ස්වරවල ඇති නිවැරදි සංඛ්‍යාතයන් මොළය විසින් ස්වර වෙන් කොට හඳුනා ගැනේ.

සෙම්ප්‍රතිශ්‍යාව වැනි රෝග තත්ත්වයන් හි දී සංගීතමය ස්වරස්ථාන නිවැරදිව හඳුනා ගැනීමට නොහැකි වන අයුරු සහ ඊට බලපාන පහත දැක්වෙන හේතු ද හඳුනා ගැනීම ආධුනිකයකුට වැදගත්ය. සංගීතය හදාරන ආධුනිකයකුට තම කර්ණේන්ද්‍රියේ සංවේදීතාව වැඩිදියුණු කර ගැනීමට සහ ස්වරස්ථාන නිවැරදිව හඳුනාගැනීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ඇත.

- පහත දැක්වෙන අයුරින් කර්ණේන්ද්‍රියේ රූප සටහනක් ඇඳ කොටස් නම් කරන්න.

1. බාහිර ශ්‍රවණ නාලය
2. කර්ණ පටහ පටලය. (කන් බෙරය)
3. නිසානිය අස්ථිකාව
4. මුද්ගරිකාව අස්ථිකාව
5. දරණකය අස්ථිකාව.
6. අර්ධකවාකාර නාල
7. වෙස්ට්බියුලර් ස්නායුව
8. කොක්ලියා ස්නායුව
9. කර්ණ සංඛය (කොක්ලියාව)

ඇසීමේ දී සිදු විය හැකි ගැටලු හඳුනාගැනීමට පහත දැක්වෙන සරල ඉංග්‍රීසි කොටස කියවා තේරුම් ගැනීමට උත්සාහ ගන්න.

WHAT CAUSES HEARING PROBLEMS? (ශ්‍රවණ ගැටලු ඇතිවීමේ හේතු)

Sometimes people are born with hearing problems. Injuries and infections can also cause hearing problems. People with hearing problems hear less well than others. People with very serious problems cannot hear any sounds. They are totally *deaf* (unable to hear).

Hearing problems can come from injured eardrums. Infections or other diseases can damage parts of the ear. Cancer can damage nerves. Children can be born with a missing or damaged cochlea or other ear parts. Some people slowly lose their hearing as they get older. **Loud music and other loud noises can also cause hearing loss.**

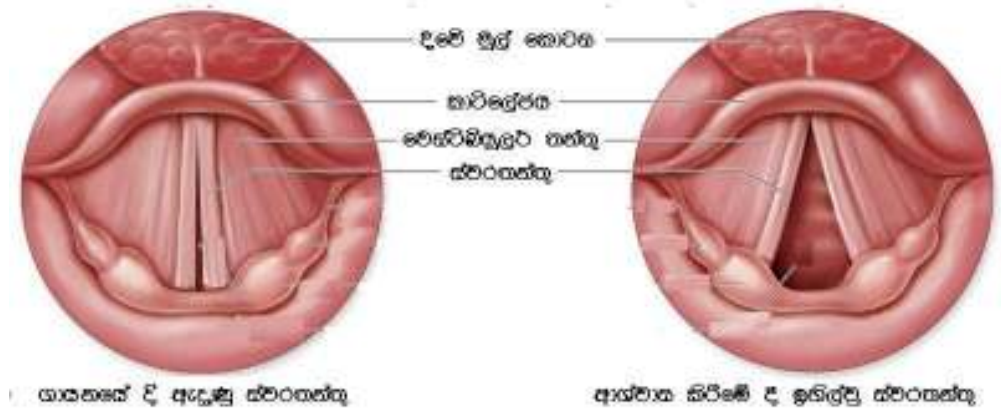
Doctors treat ear infections with medicines or use tubes to drain the ear. Ear doctors can give some people hearing aids, small machines that make sounds louder. They can give people with very serious hearing loss a cochlear implant. The implant is a tiny artificial cochlea that changes sound waves to signals. The signals are fed to the nerves that lead to the brain.

ගායනයේ දී ස්වරාලය ක්‍රියාත්මක වන අයුරු

සංගීතය හදාරන ආධුනිකයකුට තමාගේ කර්ණේන්ද්‍රියේ නිවැරදි සංවේදිතාවය මෙන්ම ස්වරාලය නිවැරදි ව හැසිරවීමේ කුසලතාව ද ඉතාමත් අවශ්‍ය ය. උච්ච මන්ද තීව්‍ර කෝමල ආදී වූ විවිධ ස්වර ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමේ දී ස්වරාලය නිවැරදි ව හැසිරවීමේ හැකියාව ද ආධුනිකයකුට අත්‍යවශ්‍ය ය. ඒ සඳහා ස්වරාලයේ ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳ දැනුම ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත.

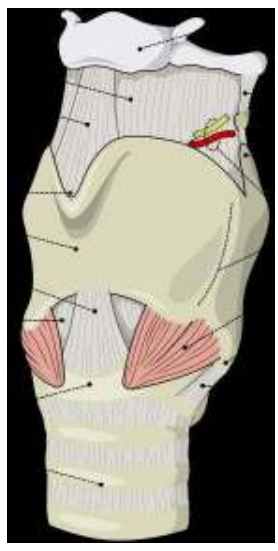
මානසවිල ගීත නාටකයේ කොටසක් අඩංගු ශ්‍රව්‍ය තැටියකට සවන් දීමෙන් එම ගායන ඛණ්ඩය තුළ විවිධ හඬතල භාවිත කර ඇති බව වටහා ගත හැකිවේ. **Soprano , Bass**, ආදී විවිධ හඬ තලවලින් ගායනය කරන්නේ ගායක-ගායකාවන් තම ස්වරාලය නිවැරදි ව පුහුණු කර ගෙන ඇති නිසා ය.

පාසලේ ජීව විද්‍යාගාරයේ ඇති ස්වරාලයේ ආකෘතියක් හෝ රූපසටහනක් හෝ මගින් කොටස් පැහැදිලි කරගත හැකි ය. පහත දැක්වෙන රූප සටහන් ඒ සඳහා උපකාරී වනු ඇත.

පහත දැක්වෙන්නේ ස්වරාලය

උගුරේ පිහිටන ආකාරය යි.

කට හඬේ මිහිර සොයමු.

පහත දැක්වෙන කරුණු කටහඬෙහි මිහිර ඇති කිරීමට බලපායි. කටහඬෙහි මිහිර ඇති කරගැනීමට පහත ක්‍රියාකාරකම් ඉවහල් වේ.

- විවිධ අභ්‍යාස මගින් ස්වරාලයේ නම්‍යතාව ඇති කිරීමටත් , නිවැරදි ස්වරස්ථාන මතු කරගැනීමටත්, අලංකාර විධි (මීන්ඩ් ගමක් ආදී) යොදාගනිමින් කටහඬෙහි මිහිර ඇති කර ගත හැකි ය.
- කටහඬෙහි ගුණාත්මක බව ඇති කිරීමට බලපාන ජීව විද්‍යාත්මක සාධක ඇත.
  - මුහුණේ ප්‍රමාණය හා මාංශ පේශිවල පිහිටීම. (මුහුණේ ප්‍රමාණයෙන් විශාල වූ අයගේ කටහඬ ගැඹුරු බවට ව්‍යාවහාරික සංගීතයේ ගායක-ගායිකාවන්ගෙන් නිදසුන් සොයන්න.)
  - මුඛ කුහරයේ සහ නාස් කුහරයේ ධාරිතාව, දිව, තොල්පටවල සනකම කටහඬෙහි විවිධතා ඇති කිරීමට බලපායි.
  - උගුරේ සිහින් බව හෝ මහත් බව ද බලපායි. (බොහෝවිට උගුර සිහින් ගායිකාවන්ගේ කටහඬ සිහින් බව සහ උගුර මහත් ගායකයන්ගේ කටහඬ ගැඹුරු බවට ගායක-ගායිකාවන්ගෙන් නිදසුන් සොයන්න.)
  - දත්වල පිහිටීම කටහඬෙහි ගුණාත්මක බවට බලපායි. (දත් ඉදිරියට නෙරා ඇති ගායක-ගායිකාවන්ගේ කටහඬෙහි අමුතු මිහිරක් ඇති බවට නිදසුන් සොයන්න.)
  - කටහඬෙහි විවිධ හඬතල ඇති කිරීමට ගැහැනු පිරිමි බව බලපායි.
- කටහඬෙහි මිහිරිතාව නැති වීමට දුම්පානය, සීතල බීම පානය වැනි වර්ග බලපාන බව පෙනේ.
- සෙම්ප්‍රතිශ්‍යාව ඇති විට ගායන අභ්‍යාසයන්හි යෙදීම සුදුසු නැත.
- ගායනයේ දී නාසික හඬ නිකුත් වීම නුසුදුසු ය.
- මුඛය අවශ්‍ය පරිදි හරිහැටි විවෘත නොකර කරනු ලබන ගායනයෙන් මිහිරක් නොලැබේ .
- පහත දැක්වෙන කොටස කියවා හඬතල හතර පිළිබඳ ව අවබෝධ කරගන්න.

Soprano (Italian *sopra*, “above”), highest female voice. The normal range of the soprano is about two octaves, generally with its lowest note at middle C, although many sopranos exceed these limits. Sopranos are classified as dramatic, lyric, or coloratura. A dramatic soprano has a powerful and theatrical voice; a lyric soprano, a lighter, smoothly flowing voice; and a coloratura soprano, an extremely flexible and light voice capable of performing highly ornamented virtuoso passages such as trills and runs. The similar unchanged boy’s voice is sometimes termed *boy soprano*. Male sopranos who were castrated as boys in the 18th century in order to keep their soprano voices were known as castrati. The term *mezzo-soprano* is used for a female voice that has a range between the soprano and contralto, the lowest female singing voice . Alto or Contralto lowest of the three principal ranges of voice found in women or young boys, the other two being the [soprano](#) and mezzo-soprano. The contralto has a range of about two octaves upward from E or F below middle C. Originally the term also was applied in [choral music](#) to the highest male voice, the countertenor, or

සංගීතය හා බුද්ධිය.

බුද්ධිය යන්න විවිධ මනෝ විද්‍යාඥයන් විවිධ අයුරින් අර්ථකථනය කර ඇත. මුල දී සංගීතාදී කලාවන් ඇසුරු කරන පුද්ගලයන් ට වඩා ගණිතය විද්‍යාව වැනි විෂයයන් සම්බන්ධ පුද්ගලයන් බුද්ධිමත් පිරිසක් බව පිළිගෙන ඇත. ඇල්ෆ්‍රඩ් බිනේ වැනි මනෝ විද්‍යාඥයන් විසින් මුල් කාලයේ බුද්ධි පරීක්ෂණ නමින් පරීක්ෂණ විශේෂයක් ද ලෝකයට හඳුන්වා දෙනු ලැබ තිබුණු අතර ඒවායේ ඇත්තේ තර්කණ හැකියාව මැනීමේ ප්‍රශ්න පමණි. එහෙත් නූතන ලෝකයේ බුද්ධිය යන්න වෙනත් ආකාරයකට පිළිගෙන ඇත. “හොවාඩ් ගාඩ්නර්” නම් අධ්‍යාපන දාර්ශනිකයාගේ ගේ බහුවිධ බුද්ධිය පිළිබඳ න්‍යායය අද ලෝකයේ පිළිගත් මතය යි.

සංගීතය සියුම් කලාවන් අතුරින් ඉතා සියුම් කලාව වන්නේ එහි මාධ්‍ය නාද හා ස්වර වන නිසා ය. නාද හෝ ස්වර හෝ අතපතගා බැලිය නොහැකි ය. ඒවා පහසුවෙන් හැසිරවිය ද නොහැකි ය. ඒ සඳහා වෙනම ම පුහුණුවක් අවශ්‍ය ය. නිවැරදි ස්වරස්ථාන හඳුනාගැනීමේ දී පුද්ගලයා වෙගවත් මානසික ක්‍රියාවලියක යෙදිය යුතු ය. නිවැරදි ශ්‍රැතියකට ස්වරස්ථානය අඩු වැඩි කරමින් නිවැරදි ව ඉදිරිපත් කිරීමට මනස පිහිටවන ආකාරය කෙතරම් විශ්මය ජනක ද? පුද්ගලයන් ඒ පිළිබඳ ව එතරම් ගැඹුරින් අධ්‍යයනයේ යෙදෙනුයේ අල්ප වශයෙනි. මේ පිළිබඳ ව තරමක් ගැඹුරින් සිතා බැලීමට හා අධ්‍යයනය කිරීමට උසස් පෙළ සංගීතය විෂයය හදාරන සිසුන් මෙහෙයවීම වඩාත් ඵලදායී වේ. මෙම ක්‍රියාකාරකම් පෙළ ඔබට ඒ සඳහා මඟ පෙන්වනු ඇත. බහුවිධ බුද්ධි සංකල්පය අනුව සංගීතය බුද්ධිමය ශිල්පයක් වශයෙන් පිළිගනු ලබයි. ගණිතය විද්‍යාව භාෂාව වැනි ඕනෑම විෂයයකින් සංවර්ධනය කරනු ලබන විසුකත් බුද්ධිය සංගීතය මගින් ද ප්‍රමාණාත්මක ලෙස මෙන් ම ගුණාත්මක වශයෙන් ද වර්ධනය කිරීම ට හැකි වනු ඇත.

බුද්ධිය යන්න හඳුනාගැනීමට උත්සාහ ගනිමු.

මේ පිළිබඳව විවිධ අදහස් දැක්වූ සහ පර්යේෂණ කළ දාර්ශනිකයෝ සහ මනෝ විද්‍යාඥයෝ බොහෝ දෙනෙකි. ඒ අතරින් කිහිප දෙනෙක් පහත දැක්වෙති.

1. Plato – ප්ලේටෝ
2. Aristotal – ඇරිස්ටෝටල්
3. Jean Piajet - ජීන් පියාජේ
4. Sigmen Froid - සිග්මන් ෆ්‍රොයිඩ්
5. Jeramy S Bruner - ජෙරමි එස් බ්‍රූනර්
6. Guilford - ගිල්ෆර්ඩ්
7. Alfred Binet-ඇල්ෆ්‍රඩ් බිනේ

නිර්වචන කිහිපයක් විමසමු

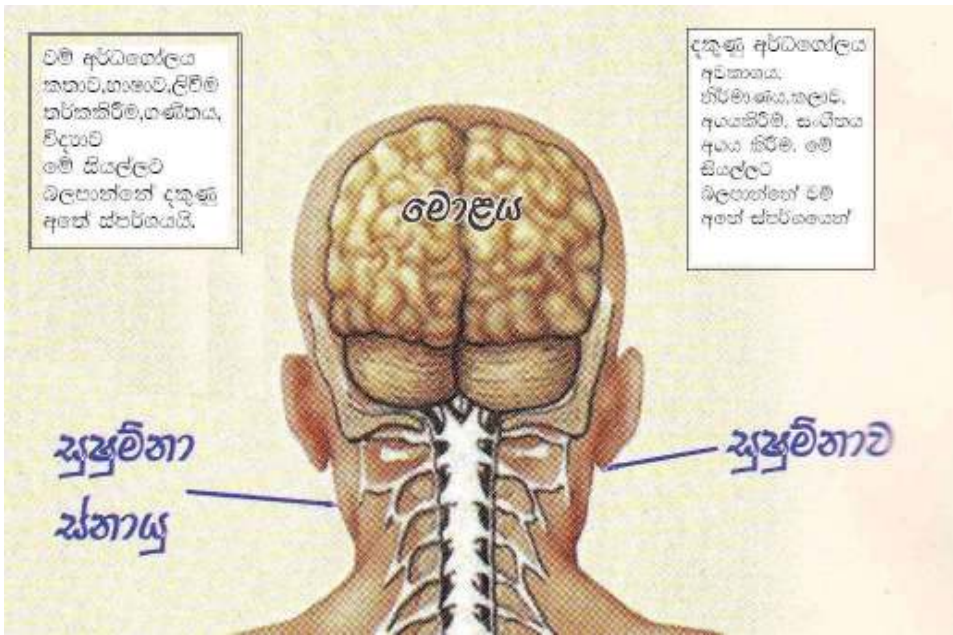
බිනේ ගේ නිර්වචනය- අවස්ථාවට අනුකූල ව තමන් විසින් ම අනුවර්තනය වීමට හැකි පුද්ගලයාගේ ප්‍රජානනමය හැකියාව බුද්ධිය යි.

ස්පියර්මන්ගේ නිර්වචනය - සියලු ම ප්‍රජානන ක්‍රියාවලීන්ගේ යටි ආධාරකය වශයෙන් තිබෙන පොදු සාධකය බුද්ධිය යි.

ගාඩ්නර් ගේ නිර්වචනය - සැණෙකින් ගැටළු විසඳා ගැනීම සඳහා ද, අනාගතයට ඒවා කල් වේලා ඇතිව බලාපොරොත්තු විය හැකි වීම සඳහා ද ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි වන්නා වූ තම අත්දැකීම් සම්භාරය බුද්ධිය යි.

මේ අනුව බුද්ධිය යනු “ඉගෙනීමෙන් හා අත්දැකීම් රාශියක් මගින් ලබා ගන්නා වූ දැක්ම හා හැකියා සමූහයක් වේ”. තවත් අතකින් “කෙනෙකුගේ ක්‍රියාවන් හා වර්තමානයන් කෙරේ උපකාරී වන ප්‍රජානනමය ලක්ෂණය බුද්ධිය යි” වශයෙන් ද හඳුනාගත හැකි ය. “පරිසරයට අනුව හැඩ ගැසීමටත්, ඉගෙනීමටත්, විසුකත් වින්තනයේ යෙදීමටත්, ඇති හැකියාව බුද්ධිය යි”. ඒකල ගායනයක් හෝ වාදනයක් ඉදිරිපත් කරන දරුවා තුළ එය නිවැරදි ව හා රසවත් ව ඉදිරිපත් කිරීමට කෙතරම් බුද්ධියක් තිබිය යුතුද? වයලීන වාදනයක් නිදසුනට ගනිමු. වයලීනය වාදනයට පහසු අයුරින් තබා ගැනීම, ස්වර පුවරුව මත අතැඟිලි තබමින් නිවැරදි ස්වර ස්ථාන නිපදවීම, අසන්නන්ගේ සිත් පිනවන අයුරින් ඉන් මිහිරි නාද මතු කිරීම, අවශ්‍ය තන්හි දී විවිධ ශිල්ප ක්‍රම භාවිත කිරීම, භාව ප්‍රකාශනය සිදුවන අයුරින් විවිධ අවස්ථාවට ගැලපෙන ලෙස සියුම්, දඩි, ගොරෝසු, මට්සිලිටි නාදරූප නිකුත් කිරීම, රාගධාරී වාදනයක් නම් අදාළ රාගයේ ඇති මිහිරි ගති ලක්ෂණ මතුකිරීම හා විවිධ ස්වර සංගති යොදා ගැනීම, මනසේ ගොඩ නැගෙන විවිධ ස්වර රටා බෝවේ සහ අතැඟිලි වල උපකාරයෙන් ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීම ආදී මනෝමය හා වාලංකමය ක්‍රියාකාරකම් ඉටු වන්නේ බුද්ධිමය ක්‍රියාකාරකම් ලෙසය. ගායනයක ද එසේම ය. මේ නිසා අඩු බුද්ධිමත් තත්ත්වයක අයෙකුට සංගීතය මිහිරිව ඉදිරිපත් කළ නොහැකි ය. තවදුරටත් බුද්ධිය යන්න හඳුනාගැනීමට පහත කොටස උපකාරී වනු ඇත.

මොළයේ එක් එක් කොටස විවිධ විෂයයන් සඳහා වෙන වෙන ම මණ්ඩල වශයෙන් වර්ධනය වන අදහස දැක්වූ මනෝ විද්‍යාඥයෝ පිරිසක් මුලදී සිටියහ. පහත රූප සටහන බලන්න.

ඉහත අදහස නිසා “සංගීතය හැකි අයට ගණිතය විද්‍යාව විෂයයන් නොහැකි ය” යන මතය පැතිරී තිබුණි.

“ ගිල්ෆර්ඩ් ” නම් මනෝවිද්‍යාඥයා බුද්ධියේ ව්‍යුහ නැතහොත් සාධක 120කින් යුක්ත බව පවසන ලදී.

• “හොවාර්ඩ් අර්ල් ගාඩනර්” යනු ඇමරිකානු භාවාර්ඩ් විශ්ව විද්‍යාලයේ සංවර්ධන මනෝවිද්‍යාව පිළිබඳ මහාචාර්ය වරයෙකි. එතුමා 1943.07.11 දින ඇමරිකාවේ දී උපත ලත් අයෙකි. එතුමා මනෝවිද්‍යාව පිළිබඳ ග්‍රන්ථ කිහිපයක් ලියා පළ කර ඇත.

“කොලම් විශ්ව විද්‍යාලයේ අධ්‍යාපන පීඨයේ ප්‍රකාශනයක් ලෙස 2001 නොවැම්බර් මස පළ වූ “ඉගෙනුම් මූලාශ්‍ර” නම් සඟරාවේ මහාචාර්ය රෝලන්ඩ් අබේපාල විසින් රචිත ලිපියේ කොටස් කිහිපයක් පහත දැක්වේ. ඒවා කියවන්න. ඊට අමතරව එතුමා විසින් “නව ඉගෙනුම් ප්‍රවණතා” නමින් ලියා පලකර ඇති සඟරාවේ 1 සිට 9 තෙක් කාණ්ඩ වල සංගීතය හා බුද්ධිය පිළිබඳ ලිපි පළ කර ඇත.

ඒවා කියවන්න.

බහුවිධ බුද්ධිය (Multiple Intelligence) පිළිබඳ සිද්ධාන්තය ඉදිරිපත් කළ (1984) ඇමරිකානු මනෝවිද්‍යාඥයකු වන හොවාර්ඩ් ගාඩනර් 1984 දී බුද්ධි වර්ග 7ක් දැක්වූ නමුදු 1997 දී බුද්ධි වර්ග 8ක් දක්වා හඳුන්වා දුන්නේ ය. 1998 දී අන්තර්ජාලයට ප්‍රකාශයක් නිකුත් කරන ගාඩනර් තම සොයා ගැනීම් පිළිබඳව මෙසේ සඳහන් කරයි. “මනුෂ්‍ය බුද්ධිය අතිශයින් පුළුල් වූ බොහෝ සෙයින් පොදුවේ පැතිර ගිය නිපුණතා සමූහයකින් සමන්විත ය. දැනට ඉන් 8ක් මම ගණනය කළෙමි. තව බොහෝ තිබිය හැකිය”

මහු විසින් ගණනය කරන ලද නිපුණතා 8 පහත දැක්වේ.

1. වාචනික භාෂාමය බුද්ධිය	-	Verble – Linguistic Intelligence
2. සංගීත- රිද්මානුකූල බුද්ධිය	-	Music – Rhythmic Intelligence
3. තාර්කික- ගණිතමය බුද්ධිය	-	Logical – Mathematical Intelligence
4. දෘශ්‍ය- අවකාශමය බුද්ධිය	-	Visual – Spatial Intelligence
5. කායික- සංවලනමය බුද්ධිය	-	Bodily - Kinesthetic Intelligence
6. අන්තර් පුද්ගල බුද්ධිය	-	Inter- Personal Intelligence
7. පුද්ගල- ඇතුළාන්ත බුද්ධිය	-	Intra- Personal Intelligence
8. ස්වභාව ධර්ම බුද්ධිය	-	Naturalist Intelligence

මීට අමතර ව මෑතක දී තවත් බුද්ධිමය නිපුණතාවක් හඳුන්වා දී ඇත. එය පැවැත්ම හා සදාචාරය පිළිබඳ බුද්ධිය - existential and moral වශයෙන් හඳුන්වා ඇත.

එක් එක් බුද්ධිමය නිපුණතාවන් පිළිබඳව හඳුනා ගැනීමට පහත දැක්වෙන සටහන උපකාරී වනු ඇත.

බුද්ධි වර්ගය	කාර්යය	නිදසුන්
වාචසික භාෂාමය	කවියා	තොටගමුවේ ශ්‍රීරාහුල හිමි, මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ, මුනිදාස කුමාරතුංග. මහගම සේකර
ගණිතමය	විද්‍යාඥයා	මහාචාර්ය ගුණපාල (නාසා ආයතනය)
සංගීතමය	ගායකයා/ සංගීතඥයා	පණ්ඩිත් අමරදේව, ආචාර්ය ප්‍රේමසිරි කේමදාස
දෘශ්‍ය අවකාශමය	චිත්‍ර ශිල්පියා	ජෙෆ්රි බාවා, සෝලියස් මෙන්ඩිස්
පුද්ගල ඇතුළාන්ත	මනෝවිශාඥයා	සුජ්‍ය බළන්ගොඩ ආනන්ද මෙමන්ත්‍රිය හිමි.
කායික සංවලනමය	නර්තන/ක්‍රීඩා	චිත්‍රසේන-වජිරා / සුසන්තිකා/සංගක්කාර
අන්තර් පුද්ගල	නිදහස් සබඳතා	ගරු ඇස්.ඩබ්.ආර්.ඩී.බණ්ඩාරනායක
ස්වභාව ධර්ම	ස්වභාව ධර්ම විද්‍යාඥ	මහාචාර්ය සෙනරත් පරණවිතාන

එක් එක් පුද්ගලයන් එක් එක් කාර්යයේ මහා දක්ෂයන් වන්නේ ඒ ඒ කාර්යය හා බැඳි බුද්ධිය අනෙක් අයට වඩා වැඩි නිසා ය. මෙලොව බිහිවූ මනුෂ්‍යයා කුමන වර්ගයක හෝ බුද්ධියක් වැඩිපුර උපතින් ම රැගෙන එනු ඇත. කුඩා කල සිට ලැබෙන අධ්‍යාපනයෙන් හෝ පරිසරයෙන් එම බුද්ධිය මතු වීමට හෝ පිණතය (Kick) වීමට ඉඩ නොලද හොත් තම ජීවිත කාලය තුළ දී ම වුවත් තමා තුළ ඇති බුද්ධිමය තත්ත්වය පුද්ගලයන් කිරීමට ඉඩ සැලැසෙන්නේ නැත.

සංගීත විෂයේ විවිධ කොටස් ඇසුරින් බහුවිධ බුද්ධිය වර්ධනය වන අයුරු විමසා බලමු.

1. වාචසික භාෂාමය බුද්ධිය -Verble – Linguistic Intelligence

ගීත ගායනයේ දී පද රචනය නැතහොත් භාෂාත්මක නිර්මිතය වැදගත් වේ. සරල ගී, ජනගී, නූර්ති ගී ආදිය ගායනය කිරීමේ දී පදමාලාවෙන් ප්‍රකාශිත අදහස පිළිබඳ ව ද අවධානය කරමින් භාවමය රසය මතු කිරීමට උනන්දු වේ. බොහෝ සංගීතඥයන් තුළ භාෂාත්මක ශක්‍යතාව ද ඉහළින් පිහිටා ඇත. ආනන්ද සමරකෝන් , සුනිල් සාන්ත වැනි සංගීතඥයන්ගේ ගීත ඔවුන් අතින් ම පද රචනා වූ ඒවා වේ. පණ්ඩිත් අමරදේවයන් තුළ භාෂාමය බුද්ධිය මැනවින් පවතින බව ගීත ගායනය මඟින් පෙනේ.

2. සංගීත- රිද්මානුකූල බුද්ධිය - Music – Rhythmic Intelligence

නාද, ස්වර, ස්වරස්ථාන පිළිබඳ අවබෝධය ඇති වන්නේ සංගීතමය බුද්ධිය නිසාය. එසේ ම රාග, තාල, මෙන්ම රිද්මය මඟින් ද සංගීතමය බුද්ධිය සංවර්ධනය වේ.

3. තාර්කික- ගණිතමය බුද්ධිය - Logical – Mathematical Intelligence

Harmony, Chords ආදිය මඟින් ද, පද වැලකට තනුවක් නිර්මාණය කිරීම, කවුන්ටර්, බීට්ස් යෙදීම ආදිය මඟින් ද, ගොඩ නැගෙන්නේ තාර්කික ගණිතමය බුද්ධිය යි. එසේ ම නාදයේ භෞතික විද්‍යාත්මක පදනම අධ්‍යයනයන් ද මෙම බුද්ධිය වර්ධනය වේ.

4. දෘශ්‍ය- අවකාශමය බුද්ධිය - Visual – Spatial Intelligence

වේදිකාවේ ඉදිරිපත් කරනු ලබන සංගීතමය ක්‍රියාකාරකම් මගින් මෙම බුද්ධිය වර්ධනය වේ. එසේම ස්වර ප්‍රස්තාරයක විවිධ ස්වර කොටස් (Melody, Harmony Parts , Counters, Chords,) ආදිය ප්‍රස්තාර කිරීමෙන් ද මෙම බුද්ධිය වර්ධනය වේ.

5. කායික- සංවලන බුද්ධිය - Bodily - Kinesthetic Intelligence

වේදිකාවේ ඉදිරිපත් කරනු ලබන සංගීතමය ක්‍රියාකාරකම් මගින් මෙම බුද්ධිය වර්ධනය වේ. ශරීරය සුබනම්‍ය ලෙස හැසිරවීම කායික සංවලනය යි. වයලීනයක් වැනි වාද්‍ය භාණ්ඩයක් වාදනය කිරීමට අත, අතැඟිලි, වැලමිට, ආදියේ නම්‍යතාව මෙන් ම බිම හිඳ ගැනීමට ශරීරයේ නම්‍යශීලී බව අවශ්‍ය වේ. ගායනයක දී නිවැරදි ඉරියවු ආදිය මගින් කායික සංවලනමය බුද්ධිය ඇති වේ.

6. අන්තර් පුද්ගල බුද්ධිය - Inter- Personal Intelligence

මෙම බුද්ධිය නොමැති ව සමූහ ගායනයක් ඉදිරිපත් කළ නොහැකි ය. විශේෂයෙන් සමූහ වාදනයක දී එකිනෙකා අතර සම්බන්ධතාව ඉතා වැදගත් ය. එක් භාණ්ඩයකින් වාදනය කළ යුතු කොටසක් ගිලිහී යාමෙන් සමස්ත වාදනය ම ඇනහිටිය හැකි ය.

7. පුද්ගල- ඇතුළාන්ත බුද්ධිය - Intra- Personal Intelligence

ස්ව සංකල්පය හා අධිෂ්ඨානය මෙන් ම ආත්ම විශ්වාසය ද ඒකල ගායනවාදනවල දී අත්‍යවශ්‍ය වේ. විශේෂයෙන් රාගධාරී ගායන වාදනවලින් මෙම බුද්ධිය වර්ධනය වනුයේ වැඩි කාලයක් තම ගායනය වාදනය නිවැරදි ව ඉදිරිපත් කිරීම මගින් ය. පෙර හා මධ්‍ය වශයෙන් ආලාපකරණය, තානාලංකාර, වාදනයක දී නම් ජලා ආදියෙන් මෙම බුද්ධිය වර්ධනය වේ.

8. ස්වභාව ධර්ම බුද්ධිය - Naturalist Intelligence

ඉපදීම, ජීවත් වීම, මරණය ආදි ස්වභාව ධර්මයේ නොවැළැක්විය හැකි ධර්මතා ගීත මගින් අධ්‍යයනයට සැලසේ. එසේ ම පරිසරය පිලිබඳ ව සංවේදී වීමට ද සංගීත පන්ති කාමරයෙන් හා භාණ්ඩ වාදනයෙන් ඉඩ සැලසේ.

මේ අනුව සංගීතය බහුවිධ බුද්ධියේ එක් නිපුණතාවක් වන අතර මෙම විෂයය මගින් බහුවිධ බුද්ධිය හා සම්බන්ධ නිපුණතා 8 ම වර්ධනය වන බව පිළිගත යුතු ය. සමස්ත විෂයය නොව එක් ඒකකයක පාඩමක මාතෘකාවක් වුව ද මෙසේ විශ්ලේෂණය කිරීමෙන් බහුවිධ බුද්ධිය වර්ධනය වන බව පෙනෙනු ඇත.

ව

හෙරව රාගය

- මේලය - හෙරව
- ආරෝහණ - ස රි රිග ම, ප ධ නි ස
- අවරෝහණ - සි නි ධ, ප ම ග, රි ස
- ජාතිය - සම්පූර්ණ
- වාදි ස්වරය - ධ
- සංවාදි ස්වරය - රි
- මුඛ්‍යාංගය - ස, ග,ම,ප, ධ, ප
- ගායන සමය - උදය සන්ධි ප්‍රකාශ සමය (අලුයම 4.00 - 7.00) ප්‍රාත:කාලය

හෙරව රාගය, කාලිංගඛා රාගය සමග සමප්‍රකාති රාගයකි. කෝමල රිෂ්භය හා ධෙධ්වනය යෙදෙන අතිගම්භීර රාගයකි. මෙම ස්වර දෙක අනෙක් රාගවල යෙදෙන කෝමල රිෂ්භයට හා ධෙධ්වනයට වඩා අති කෝමල ය. එබැවින් හෙරව රාගය ස්වර පුවරු භාණ්ඩ හා සමග නොගැලපේ. එසේම මෙම ස්වර දෙක ආන්දෝලනය වීමද විශේෂ ලක්ෂණයකි.

නිර්දේශිත මධ්‍යලය ගී

- ධනධන මූරත ක්‍රිෂ්ණ මුරා රි
- ජාගෝ මෝහන

හෙරව රාගය - සර්ගම්

තාලය - ඤජ් තාලය

ස්ථායී

ස	ධ	ප	ප	ධ	ම	ප	ම	ග	රි
ග	රි	ග	ම	ප	ම	ග	රි	රි	ස
නි	ස	රි	රි	ස	ම	ග	රි	රි	ස
ග	රි	ග	ම	ප	ම	ග	රි	රි	ස
X		2			O		3		

අන්තරා:

ප	ප	ධ	ධ	නි	සි	-	ධ	නි	සි
ධ	ධ	නි	සි	රි	සි	නි	ධ	ධ	ප
ම	ග	ම	ප	ධ	රි	සි	ධ	ධ	ප
සි	නි	ධ	ධ	ප	ම	ග	රි	රි	ස

රාගය - භෙරව

මධ්‍ය ලය - ත්‍රිතාලේ

ස්ථායී

ම ග	ම	නි ධ	-	ප	-	ප ධ	ප	ධධ	පම	ප	-	ම	-	ග	-
ජා	S	ගෝ	S	මෝ	S	න	න	ප්‍රා	S	S	S	රේ	S	S	S
ප ග	-	ම	ග	රි	-	ග	ප	ම	ග	ම	ග	රි	-	ස	-
සං	S	ල	රි	සු	S	ර	න	මො	රෙ	ම	න	නා	S	වේ	S
ස නි	ස	ග	ම	ප	ධ	නි	ස	රි	රි	ස	නි	ධ	ප	ම	ග
බුං	S	ද	ර	ලා	S	ල	හ	මා	S	S	S	S	S	රෙ	S
0				3				X				2			

අන්තරා

ප	-	ප	ප	නි ධ	-	නි	නි	සං	-	සං	-	නි	සං	සං	සං
ප්‍රා	S	ත	ස	මේ	S	ල	ලී	නා	S	නු	S	ද	ය	බ	යො
නි ධ	-	ධ	නි	සං	සං	සං	සං	රි	-	සං	සං	නි	සං	ධ	ප
ග්ලා	S	ල	බා	S	ල	ස	බ	නු	S	ප	ත	ටා	S	වේ	S
ප ග	ම	ප	ධ	සි	-	ධ	ප	ම	ග	(ම)	ග	රි	-	ස	-
ද	ර	ස	න	කේ	S	ජ	බ	නු	S	කේ	S	ප්‍රා	S	සේ	S
ස නි	ස	ග	ම	ප	ධ	නි	සං	රි	රි	සං	නි	ධ	ප	ම	ග
ල	ලී	යෝ	S	S	නං	S	ද	කි	මෝ	S	S	S	S	S	රේ

රාගය - භෞරව
 මධ්‍යලය - ත්‍රිකාල්
 ස්ථායී

ග ම ධනි ධ	පම ප මෙ ග	රි - ම (ම) රි - ස -
ධ න ධ න	මුs s ර න	ත්‍රී ඡ (ඡs මු) රු s රී s
නි ධනි - නි	ස ස ස ස	රි - ස - නි ස ග ම
සු ලා s ච	s න ගි රි	ධා s රී s ඡ බි සුං s
ප ප ධනි -	ස ධ - ධනි ප	පධ නිස සරි සනි ධනි ධප මග ම
ද ර ලා s	ගේ s අ නි	පා (ss) (ss) (ss) (ss) (ss) (ss) (ss) රෙ
0	3	X 2

අන්තරා

ප - ප -	ධනි ධ නි නි	සං සං සං සං	නි සං සං සං
ප්‍රා s න ස	මේ s උ ටි	හා s නු s	ද ය බ යො
රිං රිං මිං මිං	රිං - සං -	නි සං සං රිං සං	නි ධ - - ප
ග්වා s ල බා	s ල ස බ	භූ s ප ත	ධා s චේ s
ග ම ග ම	ප - ධනි ප	පධ නිස සරි සනි	ධනි ධප මග ම
ස බ රං ග	ඡා s න බි	පා (ss) (ss) (ss) (ss)	(ss) (ss) (ss) රෙ

සමප්‍රකෘති රාග.

සමප්‍රකෘති රාග යනු එක සමාන වන රාගයන් ය. හෙරව සහ කාලිංග රාග යුගලය, ආශාවරී සහ ජ්‍යෙෂ්ඨ රාග යුගලය, සහ දේශ් සහ තිලක්කාමෝද් රාග යුගලයන් උසස් පෙළ නිර්දේශයට අයත් සමප්‍රකෘති රාගයෝ වෙති. මෙයින් පළමුව හෙරව සහ කාලිංග රාග යුගලයේ සමප්‍රකෘති බව හඳුනාගනිමු. පහත දැක්වෙන සටහන් එම රාග දෙකේ සමවිෂම කම් දක්වයි.

රාගය	මේලය	ආරෝහණ අවරෝහණ	ජාතිය	වාදී	සංවාදී	මුඛ්‍යාංගය	ගාතසමය
හෙරව	හෙරව	සරි, ගම ප, ධ, නිසි සිනිධ, ප, මග, රිස	සම්පූර්ණ	ධ	රි	සගමප ධ, ප,	උදය සන්ධි ප්‍රකාශ රාග
කාලිංග	හෙරව	සරි, ගම ප, ධ, නිසි සිනිධ, ප, මග, රිස	සම්පූර්ණ	ප	ස	ධප, ගමග, නිසරිග,ම	උදය සන්ධි ප්‍රකාශ රාග

	ස්වර සංගති	
හෙරව	<ol style="list-style-type: none"> 1. ස ධ නි ස 2. ස රි රි ස 3. ග (ම) රි ස 4. ග ම ධ ධ ප 5. ම ග (ම) රි රි ස ස 6. නි ස ග ම ධ ධ ප 7. ග ම ධ සි 8. සි නි ධ ප 9. නි ස ග ම රි රි ස 10. ම ග (ම) රි ස ස 	<ul style="list-style-type: none"> • රිෂභය සහ ධේවතය ආන්දෝලනය කෙරේ. • උත්තරාංගවාදී රාගයකි. • මන්ද සජ්තකයේ සහ මධ්‍ය සජ්තකයේ ස්වර ද ඇසුරු කරයි.

	ස්වර සංගති	
කාලිංග	<ol style="list-style-type: none"> 1. නි ස රි ග 2. ග ම ග රි ස 3. ධ ප, ග ම ග 4. සරි සරි ගමග 5. මධ මධ නි නි සි 6. සරි සරි නි නි සි 7. සි නි ධ ප 8. ග ම ග, රි ස 9. ගමපධපමප ගමග 10. ම ග රි ස 	<ul style="list-style-type: none"> • රිෂභය සහ ධේවතය ආන්දෝලනය නොවේ. • ගමග ස්වර සංගතිය නිතර යෙදේ.. • ගාන්ධාරය මත බොහෝ විට න්‍යාස වේ. • මධ්‍ය සජ්තක සහ උච්ච සජ්තක ස්වර වැඩි වශයෙන් ඇසුරු කරයි.

කාලිංගඛා පල්ලා	තෙහරව පල්ලා
<p>1. නි ස රි ස නි ස රි ග රි ස නි ස රි ග ම ග රි ස නි ස රි ග ම ප ප ම ග රි ස නි ස රි ග ම ධ ප ම ග ම ග රි ස නි ස රි ග ම ප ධ නි ධ ප ම ග ම ග රි ස නි ස රි ග ම ප ධ නි සි නි ධ ප ම ග ම ග රි ස</p> <p>2. ග ම ග රි ස ග ම ප ග ම ග ම රි ස ග ම ප ධ ප ම ග ම ග රි ස ග ම ප ධ නි ධ ප ම ග ම ග රි ස ග ම ප ධ නි සි නි ධ ප ම ග ම ග රි ස</p>	<p>1. නි ස ග ම, රි රි ස නි ස ග ම, ප ම ග ම රි රි ස නි ස ග ම, ප ධ ප ම ග ම, රි රි ස නි ස ග ම, ප ධ නි ධ ප ධ, ප ම ග ම ග රි රි ස නි ස ග ම, ප ධ නි සි, නි ධ ප ධ, - ප ම ග ම ග රි රි ස</p> <p>2. ග ම රි රි ස ග ම ධ ප ම ප ග ම රි රි ස ග ම ධ නි ධ ප ම ප ග ම රි රි ස ග ම ධ නි සි නි ධ නි ධ ප ම ප ග ම රි රි ස</p>

විලම්බ ලය ගීතයක් ගයමු/වයමු

උසස් පෙළ විෂය නිර්දේශයට මෙම වර්ෂයේ දී විලම්බලය ගීතයක් ගයනය හෝ වාදනය කළ යුතුවේ. මේ සඳහා කාලසේද 14 වැනි විශාල ප්‍රමාණයක් වෙන් කර ඇත්තේ විලම්බ ලය ගීතයක් ඇති සියලු සුවිශේෂාංග සමග ඉදිරිපත් කළ යුතු නිසාය. බාගේශ්‍රී දේස්, ආසාවරී, ජයජයවන්ති, හෙරව යන රාග අතරින් එක් රාගයකට අයත් විලම්බ ලය ගීතයක් පූර්වාලප, මධ්‍යාලප, බෝල් ආලප සහ තානාලංකාර සමග ගයනය/වාදනය කිරීම මෙම පාඩමින් අපේක්ෂිතය. වාදනය සඳහා රාගාංග සහිත විලම්බ ලය වාදිතයක් අවශ්‍ය නම් යොදා ගත හැකිය.

පහත දැක්වෙන විලම්බ ලය ගීතයක් හෝ ඔබ කැමති වෙනත් විලම්බ ලය ගීතයක් හෝ මේ සඳහා තෝරා ගත හැකි ය.

• බාගේශ්‍රී රාගය	• කෙසේක වෙ රජනී සජනී
	• මෝහෙමනා වන ආ
	• මාන මනා වේ මේරී
	• බහු ගුන කා මන ආවේ
• දේස් රාගය	• හෝජ මිහාරි බේ ග සුන ලිජෝ
• ආසාවරී රාගය	• කාරික රූං මෙම එකපල නමානේ
• ජයජයවන්ති රාගය	• පාලනා ගඩලා
	• පියා හම ජා නලි නීරේ
	• ජබි තේ ලා - ගලී
• හෙරව රාගය	• බාල මුවා මොරේ සෙසයා

සරල තාල පද අධ්‍යයනය - හින්චි, බෙම්ටෝ, පංජාබි

පංජාබි, හින්චි හා බෙම්ටෝ තාලවල යේකා තබ්ලාවෙන් වාදනය කිරීම පිළිබඳ ප්‍රායෝගික අභ්‍යාසය මෙම පාඩමින් අපේක්ෂිත යි. අදාළ අවනද්ධාක්ෂරවල නිවැරදි ධ්වනි තබ්ලාවෙන් උත්පාදනය කරන ආකාරය පිළිබඳ පළමුව අවබෝධ කරගත යුතුවේ. මේ සඳහා අදාළ තාලවල යේකා ඇතුළත් ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය බණ්ඩ භාවිත කළ හැකි ය. පංජාබි යනු ශාස්ත්‍රීය සංගීතයේ භාවිත වන තාලයකි. එහෙත් හින්චි හා බෙම්ටෝ යනු සරල සංගීතයෙහි භාවිත වන තාල වේ. හින්චි හා බෙම්ටෝ තාලවල යේකා සම ලයෙන් වාදනය වීමේ දී මතු වන රිද්මීය වෙනස සංසන්දනාත්මක ව අවබෝධ කරගත යුතුවේ. පහත දැක්වෙනුයේ එම තාල පද වල යේකා ප්‍රස්තාරයන්ය.

පංජාබි

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
ධා	ගධිං	-ග	ධා	ධා	ගධිං	-ග	ධා	ධා	කතිං	-ක	තා	තා	ගධිං	-ග	ධා
X				2				0				3			

බෙම්ටෝ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ධා	ති	ධි	තා	ති	තා	තා	ති	ධි	තා	ධි	තා
X			2			0			3		

හින්චි

1	2	3	4	5	6
ධිං	නධි	ධිනා	තිං	නධි	ධිනා
X			0		

සංගීතය ට වින්දනාත්මක ව සවන් දීමේ අභ්‍යාස

සංගීතය වින්දනය කිරීමේ දී මානසික ඒකාග්‍රතාව අත්‍යවශ්‍ය ය. ඒ සඳහා පහත ක්‍රියාකාරකමෙහි යෙදෙන්න.

1. සන්සුන් ව අසුන් ගත්වන්න.
2. ඔබගේ සිතට ගලා එන සියලු සිතිවිලි නවතා සිත පාලනය කරගන්න..
3. සිතට ගලා එන සිතුවිලි නැවතීමෙන් පසු සිතට දූනෙන සැහැල්ලුව විඳීමට පුරුදු වන්න.
4. සිත එක අරමුණක පිහිටුවා ගැනීමට උපදෙස් දෙන්න.
5. ඔබට පරිසරයෙන් ඇසෙන එක් හඬකට පමණක් සිත යොමු කොට දිගින් දිගට ම එම හඬ පමණක් ශ්‍රවණය කරන්න..

ක්‍රියාකාරකම 02

1. ගීතයක් ශ්‍රවණය ට සලස්වා සිත වෙනත් කිසි දු අරමුණකට ගමන් නොකරන සේ එම ගීතය ශ්‍රවණය කරන්න.
2. ශ්‍රවණයෙන් පසු සිත වෙනත් අරමුණු කරා ගමන් කළා දැයි විමසමින් එය නොවීමට උත්සාහ කරමින් නැවත නැවත ශ්‍රවණය කරන්න.
3. ගීතයට අදාළ විත්ත රූප මඟින් තම වින්දනය තීව්‍ර කර ගැනීමට උත්සාහ කරන්න.
4. ඔබගේ නිර්මාණශීලී අදහස් මඟින් මෙම ක්‍රියාකාරකම තව දුරටත් සංවර්ධනය කරගන්න.

වේද ගායනා භාරතීය සංගීතයට මුල්වූ අයුරු විමසමු

ඉන්දු ආර්ය ශිෂ්ඨාචාරය පිළිබඳව කරුණු දැනගත හැක්කේ වේද ග්‍රන්ථ වලිනි. වේද ග්‍රන්ථ හතරකි. එම නිසා එය වතුර්වේදය නමින් හඳුන්වයි.

- සාග් වේදය
- යජුර් වේදය
- සාම වේදය
- අතර්වන් වේදය

මින් පළමු වැන්න සාග් වේදය යි. සාග් වේදයේ දෙවියන් ට ගැයූ ස්තෝත්‍ර මිමි කාරයෙන් ගායනා කර ඇත. මෙම යුගයේ වේද ගායනා වලට විශේෂ ස්ථානයක් හිමිවිය.

සාග් වේදයෙන් පසු යජුර් වේදයත්, ඉන් පසුව සාම වේදයත් වේද ග්‍රන්ථ වලට ඇතුළත් වී ඇති බව පොතපතෙහි සඳහන් වේ. වේද ගීතිකා ගයන ආකාරය දක්නට ලැබෙන්නේ සාම වේදයෙනි.

අග්නි මිලේ පුරෝහිතම්
යඤසා දේවම් මෘත් විජම්
හෝ තා රම් රත්න ධාතමම්

මෙහි සෑම පදයකටම අක්ෂර 8 කි. එය අක්ෂර 8 ක විරිතකි. වේද ගීත විරිතක් හෝ ඡන්දස් ක්‍රමයක් මත ගොඩනැගී ඇත. සාම වේදයේ ගීතිකා සම්මුතීක ක්‍රමයකට ගයන ආකාරය පහත දැක්වේ.

|
අග්නි මිලේ පුරෝ හිතම්
යඤසා දේවම් මෘත් විජම්
හෝ තා රම් රත්න ධාතමම්

මෙම පැදියේ තිරස් හා සිරස් ඉරි පාද තුනෙහිම යොදා ඇත. උස් නාද ස්ථානයකින් ගායනා කළයුතු තැන (I) සංකේතයෙන්ද, පහත් නාදයෙන් ගායනා කළයුතු තැන් (-) සංකේතයෙන්ද, කිසියම් සංකේතයක් නොමැති ස්ථාන මධ්‍යස්ථ හඬකින්ද සඳහා කර ඇත. මින් නාද ස්ථාන තුනක් වේද ගායනයේ දී යෙදී ඇති ආකාරය ඔබට පැහැදිලි වනු ඇත. උස් නාද ස්ථානය උදාත්ත වේ. පහත් නාද ස්ථානය අනුදාත්ත වේ. එම නාද දෙකට මැදිවූ නාදය ස්වරිත වේ. මෙය සංගීතයේ ස්වර තුනක ප්‍රභවය ලෙස හැඳින්විය හැකිය. පසුව මෙම වේද ගීතිකා ගායනය කළයුතු පිළිවෙල නාදස්ථාන 4 දක්වා වර්ධනය විය.

මේ බව ‘නාරදීය ශික්ෂාවෙහි’ පහත දැක්වෙන ආකාරයට සඳහන් වී ඇත.
‘ආර්චිකං ගාථිකං වෛව
සාමිකංව ස්වරාන්තරම්”

ආර්චික ගායනය එක් ස්වරයකට සීමාවිය.
ගාථික ගායනය ස්වර දෙකකට සීමාවිය.
සාමික ගායනය ස්වර තුනකට සීමාවිය.
ස්වරාන්තරික ගායනය ස්වර හතරකට සීමාවිය.

පසු කාලයේ ප්‍රස්ථාර ක්‍රමයක් මත ‘සාමගීත’ ලියා ඇත. ‘ගාන’ ග්‍රන්ථ වල ගීතිකා ගැයිය යුතු පිළිවෙල දක්වීමට එම ගීතිකා ගයන ආකාරය අංක මගින් දක්වා ඇත. අංක 1 සිට 2 3 4 5 6 දක්වා ගායනයෙහි යොදාගත යුතු නාද ස්ථාන වශයෙන් දක්වා ඇත.

මෙම නාද ස්ථාන භාරතීය සංගීතයේ මුල්ම ස්වර සාධනය විය. වේද ගායනා වලින් පසුව ‘සාම විණාව’ නම් සංගීත භාණ්ඩය පදනම් කරගෙන වර්තමානයේ භාවිත වන ස්වර සජ්තකය දක්වා වර්ධනය වී ඇත. පසුකාලීනව භාරතීය සංගීතයේ ස්වර හත නිර්මාණය විය. එය ස, රි, ග, ම, ප, ධ, නි, වශයෙන් භාවිත විය.

ගෝත්‍රික ගීත උතුරු ඉන්දීය සංගීතයේ විකාශයට බලපෑම

ගායනයෙහි දක්ෂ ආර්ය සමාජය ඉන්දියාවේ පහළ වන්නට පෙර සිට ම අනාර්ය ගෝත්‍රිකයන් අතර නැටුම පැවති බව ඉන්දීය සංස්කෘතිය දෙස බැලීමේදී අපට පැහැදිලිව ම පෙනේ.

ආදි යුගයේ මිනිසා ට විනෝදය සඳහා ගීතයක් ගැයීම ට හෝ නැටීම ට අවකාශයක් නොතිබුණි. ස්වභාව ධර්මයාගෙන්, වන සතුන්ගෙන් සහ ආක්‍රමණිකයින්ගෙන් පැමිණි උපද්‍රව මැඩලීමට කාලය වැය කල ඔවුන් මුළු ජීවිත කාලය ම ජීවත්වීම සඳහා විශාල සටනක යෙදී ඇත. දියුණු නොදියුණු හැම මිනිස් සමාජයක් ම කණ්ඩායම් වශයෙන් එක්වූ පසු සංගීතය හා නැටුම ඔවුන් ට අත්‍යවශ්‍ය ම සමාජ අවශ්‍යතාවක් වී ඇත.

නොයෙකුත් උපද්‍රව මැඩගෙන ජීවත්වූ ආදි මිනිසාට ස්වභාව ධර්මයේ බොහෝ සිදුවීම් විසඳා ගැනීමට නොහැකි විය. වර්ෂාව, ජල ගැලීම්, සූර්ය ගමන ආදිය ඇතිවන ආකාරය හා ක්‍රියාකාරීත්වය දැනගැනීමට නොහැකි විය. ඔවුන් විශ්වාස කලේ ලෙඩරෝග වලට ගොදුරුවන්නේ බාහිර බලපෑම් හේතුකොටගෙන බවයි. මෙම බලවේගයන්ට දේවත්වය ආරෝපණය කර එම දෙවියන්ට වැඳුම් පිදුම් කළහ. දේව අවධානය ලබාගැනීම සඳහා යාඥා කළහ. දෙවියන් උදෙසා යාඥා කලේ ගායනයෙනි. සංගීතයේ ආරම්භය මෙහිදී ඇතිවූ බව විශ්වාස කළහැක. භාණ්ඩ වාදනය ඇතිවූයේ ගැයීමෙන් පසුව වුවද, භාණ්ඩ වල උපතත් දේව ඇදහීම් හා සම්බන්ධව ඇතිවිය. මුලින්ම ඇතිවූ භාණ්ඩ අවනද්ධ ගණයේ බෙර වර්ග සහ සෙලවුම් (Rattles) වැනි කිසියම් සෝෂාවක් උපදවා ගතහැකි භාණ්ඩයන් වේ. අද්භූත බලවේග පිනවීමට කාලයෙන් වැඩි කොටසක් යොදවනු ලැබීය. මෙම පරමාර්ථය සාර්ථක කරගැනීමට සංගීතය හා නැටීම යොදාගනු ලැබීය.

අප්‍රිකානු රටවලද සන්නිවේදන මාධ්‍යයක් ලෙස බෙර වර්ග භාවිතා කරන ලදී. විවිධ රිද්ම රටාවලින් පණිවුඩ දෙන ලදී. සන්නිවේදනය සඳහා බෙරයකට තැලීම හා ප්‍රීතිමත් අවස්ථාවන්හි දී කරන ගායනාවන්ට මෙම භාණ්ඩ එකතු කරගන්නා ලදී. බටහිර ලෝකයේ යොදාගන්නා SAMBA, RAMBA රිද්ම වලින් කොංගෝ වැනි භාණ්ඩයන් නිර්මාණය සඳහා ගෝත්‍රික ගීත මුල්වූ බව සංගීතඥයින්ගේ පිළිගැනීමයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ ගල්ගුහා වල වාසය කරන වැද්දන්ගේ ගීත ද ලෝකයේ විද්වතුන්ගේ විශේෂ සැලකිල්ලකට භාජනය වී ඇත. ලංකාවේ වැදි ගීත නව ශිලා යුගයකට අයත් බව ඔවුන් ප්‍රකාශ කරඇත.

පැටගෝනියාවේ දකුණු තුඩුවේ ටියාරා ඩෙල්ග්‍රයාගේ නම් ප්‍රදේශයේ වාසය කරන "යමාන" ගෝත්‍රිකයින්ගේ ගීතද පැරණි ඓතිහාසික තත්ත්වයකට ඇති බව පෙන්වාදිය හැක. මීට අමතරව අප්‍රිකාවේ පිග්මි සහ බුෂ්මන් ගීතද, මලයාවේ වනවාරී "සෙමාං" ගෝත්‍රිකයින්ගේ ගීතද, ඕස්ට්‍රේලියාවේ සහ පැපුවා නිව්ගිනියා ගෝත්‍රිකයින්ගේ ගීත වලද පැරණි ගායන ස්වරූපය විදහා දැක්වේ.

පැරණි නාදමාලාවන් මුල් ස්වභාවයෙන්ම අදත් ආරක්ෂා වී ඇත්තේ ලෝකයේ තැනින් තැන විසිරී සිටින නොදියුණු ගෝත්‍රික ජනයා අතරය. සමහර ගෝත්‍රිකයින්ට සංගීත භාණ්ඩ නොතිබුණත්, නැටීමේදී හෝ ගැයීමේදී බෙරයක්, සෙලවුමක් වැනි භාණ්ඩයන් භාවිත කරන ලදී. තවත් සමහර අය යටිබඩ ප්‍රදේශයට දැනින් තැලීමක් කරන ලදී. ගෝත්‍රික ගීත සංගීත අංශයට වැදගත් වන්නේ මිනිසා අනායාසයෙන් ඇති කරගත් නාද මාලා, ස්වර මාලා සහ රිද්මය ගැන හොඳ අවබෝධයක් ලබාගැනීමට උපකාරී වන නිසාය.

කිසිම අවස්ථාවක ගෝත්‍රිකයින් ගයමින් සිටි ගීත, අන් ගෝත්‍රිකයින්ගේ ගීතවලට හුවමාරු කරගත්තේ නැත.

භාරතයේ රාග බොහෝ ගණනක් ආර්යයන් සංක්‍රමණය වීමටත් කළින් විසූ ගෝත්‍රිකයින්ගේ ගීතවල පැවති නාදමාලා ඇසුරින් සකස් කරගෙන ඇති බව සංගීතඥයෝ දක්වති. දියුණු ලෝකයේ ස්වර සාධනය පිහිටුවා ගැනීමට මෙම ගෝත්‍රික ගීත ද ඉවහල් වී ඇති බව ඉහත කරුණු වලින් මනාව පැහැදිලි වේ.

ඉන්දියාවේ තක්මිලා ප්‍රදේශයේ විසූ "තක්ක" ගෝත්‍රිකයින්ගේ නාදමාලා අනුව "තක්ක" නොහොත් "තෝන්ක" රාගය නිර්මාණය වී ඇත. මහා ඇලෙක්සැන්ඩර් රජුට විරුද්ධව නැගී සිටි රණකාමී ගෝත්‍රයක් වූ "මාලව" ජනයාගෙන් "මාලව" රාගයද නිර්මාණය විය. දිල්ලිය අවට වාසය කළ "ආභිරාස්" ගෝත්‍රිකයින් "අභිර" රාගයද, වෝට නාග්පූර් කඳුකරයේ විසූ "සාවරී" ගෝත්‍රිකයින්ගෙන් "සාවරී" රාගයද, කන්ග්‍රා කඳුකරයේ ජනතාවගෙන් "පහාඩි" සහ "මාන්ඩි" රාග ද නිර්මාණය වී ඇත. නයි නැටවීමෙන් ජීවත් වූ "විරාව" ගෝත්‍රික ස්ත්‍රීන් ගැයූ ගී අනුකරණයෙන් "හෙරව" රාගයද නිර්මාණය කර ඇත.

මේ අනුව බලන කල උතුරු ඉන්දීය සංගීතයේ විකාශයට ගෝත්‍රික ගීත බලපා ඇති බව අපට පැහැදිලි වේ.

පද්‍ය ප්‍රබන්ධ උතුරු ඉන්දීය සංගීතයේ විකාශයට බලපෑම

මෝගල් යුගයේ දී සංස්කෘත භාෂාවෙන් ලියවුණ කෘතියක් ලෙස ගීත ගෝවින්දය හැඳින්විය හැක. මෙහි නිර්මාතෘ මහා කවි ජයදේවයන් වේ. ගීතගෝවින්දය හින්දි, ලතින්, ජර්මන් හා ඉංග්‍රීසි භාෂාවන්ගෙන් පරිවර්තනය වී ඇති ග්‍රන්ථයකි.

ජයදේව ගීත ගෝවින්දය රචනා කළ තේමාව විමසා බැලීමේදී මෙසේ සඳහන් කළ හැක. විෂ්ණු දෙවියන්ගේ අටවැනි අවතාරය ක්‍රිෂ්ණ වන අතර, ඔහු ප්‍රේමයට අධිපති වෛෂ්ණව දෙවියා ලෙස සැලකිය හැකිය. ක්‍රිෂ්ණත්, රාධාගේත් අමරණීය ප්‍රේමය වස්තු කොටගෙන රචනා කරන ලද්දක් ලෙස ගීත ගෝවින්දය හඳුන්වාදිය හැක. රාධා ක්‍රිෂ්ණාගේ ආදරය දිව්‍ය ප්‍රේමයක් ලෙස සැලකේ. මෙය ඔහුගේ අමරණීය ප්‍රබන්ධයකි.

12 වන ශත වර්ෂයේදී උපත ලැබූ ජයදේවගේ උපන් ගම වූයේ බෙංගාලි ප්‍රදේශයේ ‘පූරි’ නගරයට නුදුරු කෙන්ඩුලා ග්‍රාමයයි. පියා ශ්‍රී මජ්ජදේව වේ. ජයදේවගේ යුගයේ වෛෂ්ණව සම්ප්‍රදායට අයත් ප්‍රසිද්ධ පඬිවරයෙකු වූ ශ්‍රී යශෝදා නන්දන ජයදේවගේ ගුරුතුමා විය. ඔහු ක්‍රිප් ප්‍රදේශයේ විසූවෙකි. කුඩා කාලයේදී ජයදේවගේ මවත් පියාත් මියයෑම නිසා උපන් ගම හැරදා ජගන්නාත් පූරි නම් ප්‍රදේශයට යන ලදී. මොහු විවිධ ප්‍රසිද්ධ ස්ථානවල ද ක්‍රිප් නම් ප්‍රදේශයේ ද සංචාරය කරන ලදී. ඒ කාලයේ ‘පද්මාවතී’ සමග විවාහ විය. ජයදේවගේ ගීත ගෝවින්දය ලියන ලද්දේ මේ කාලයේය.

සංස්කෘත සාහිත්‍යයේ මුදුන් මල්කඩක් වූ ගීත ගෝවින්දය පද්‍ය සාහිත්‍යයේ සුවඳ හමන පුෂ්පයක් බඳු රසයෙන් කුල්මත් වන ඡන්දස් ලක්ෂණ වලින් ගලපා තිබේ. මෙය පද්‍ය පොතකට පමණක් සීමාවූයේ නැත. ජයදේව මෙම ගීත ගයමින් ගමන් ගමට ගියේය. හක්තියෙන් ඔද වැඩුණු සෑම කෙනෙකුගේම මුඛේ රැඳී පිළිඳවී දුන්නේ ගීත ගෝවින්දයේ ගීත ය. ආගමික හා දාර්ශනික තේමා වෙනුවට එම හක්ති ගීත වල හරය කොටගත්තේ ප්‍රේමයත් ශාංගාරයත්ය.

ගීතයේ වචන ධ්වනිතාර්තවත් බවින් යුක්තය. මෙතුමා ගායනය, නර්තනය උගත් කෙනෙකු බැවින් ඔහුගේ කවි වල රාග හා තාල පිළිබඳව දක්වා ඇත.

උදා, ධීර සමීරේ යමුනා තීරේ
වසති වනේ මනමාලී
ගෝපී-පීන පායෝධර මදිනා
වංචල කර යුග ශාලී

රති සුඛ සාරේ - ගතම බිසාරේ
මදන මනෝහර-වේ ශ්‍යාමී
නිකරු නිතබනි-ගමන විලම්භන
මනුතර තං හෘදය තම්

ගීත ගෝවින්දයේ එන ප්‍රබන්ධ මාලාව, වසන්ත, රාමකලී, ගුරිජරී, මාලවගෞඪී ආදී රාගයන්ගෙන් පසුකාලයේ ගායනා කර ඇත. ඔහු ගුරිජරී රාගය ප්‍රියකළ තැනැත්තෙක් බව එය පුන පුනා යෙදීමෙන් වඩාත් පැහැදිලි වේ.

ජයදේව වාසය කළ මහරාජාහි දර්බාරී නම් සංගීත මන්දිරයේ ප්‍රථම සංගීතඥයා ලෙස රාජ්‍ය සම්මාන ලබාගෙන ඇත. සාධුවරයෙකු හෙවත් පූජකවරයෙකු ලෙස ජීවත්විය. අවශ්‍ය කාලයේදී මෙතුමා පූජනීයත්වයට පත්වූයේ තමාගේ ශාස්ත්‍රීය භාවනා මහිමෙනි.

රාමකලී රාගයෙන් ගායනය පිණිස නිබන්ධිත වූ ගීත ගෝවින්දයේ එන ගීතයක් උදාහරණ වශයෙන් දක්විය හැක.

චන්දන වර්චිත නීල කලේවර
පීත වසන වනමාලී
කේලි වලන් මණි කුණ්ඩල මණ්ඩිත
ගණ්ඩ යුග සිත සාලී

හරිහර මුග්ධ වදු නිකරේ
විලාසිනී විලසිත කේලිපරේ

පීන පයෝධර භාර හරරෙණ හරිං - පරි රහාස සරාගම්
ගෝප වධුරන ගායනී - කාමිදු දංචිත පංචම රාගම්

හරිහර මුග්ධ වදු නිකරේ
විලාසිනී විලසිත කේලිපරේ

උතුරු ඉන්දීය සංගීතයේ විකාශයට පද්‍ය ප්‍රබන්ධ බලපා ඇති බව මෙම කරුණු වලින් සනාථ වේ.

තුල්සිදාස්, කබීර්දාස්, සුර්දාස්, මීරාබායි ද භාරතයේ විසූ කවීන් වේ. ඔවුන්ද දෙවියන් පින්වීම සඳහා ගීත නිර්මාණය කර ඇත. ඒවා හපන් ගී විය. භක්ති රසයෙන් අනූන වූ මෙම ගීත කාලී, හෙරවී, පීඨ වැනි රාග පදනම් කරගෙන ගායනා කරඇත.

1440-1518 දක්වා විසූ කබීර්දාස් මහා කවියෙකු මෙන්ම උසස් ගායකයෙකු විය. ගීත ප්‍රබන්ධ කලේ සරල රීතියෙනි.

1478-1585 දක්වා විසූ සුර්දාස් ක්‍රිෂ්ණ භක්තිකයෙකි. මොහු ගීත වැඩි වශයෙන් ප්‍රබන්ධ කලේ ක්‍රිෂ්ණ උදෙසාය. භාවපූර්ණ ගීත නිර්මාණය කරන්නෙකි.

1573-1623 දක්වා විසූ තුල්සිදාස් ද දෙවියන් උදෙසා ගීත ප්‍රබන්ධ කළ කවියෙකි. ඔහුගේ භක්ති ගීත කෘති අතර කෘෂ්ණා ගීතාවලී, කවිතාවලී, ගීතාවලී ඉතා ප්‍රසිද්ධය.

1501-1546 දක්වා විසූ මීරාබායි කිවිඳිය රාජස්ථානයෙහි උදයපුර විසූ රජ කුමරියකි. රාහ රත්තසිංහ ගේ දියණියකි. කවිකාරියෙකි. ප්‍රබන්ධ රචකාවියකි. භක්ති ගීත රචනා කළ දක්ෂ රචකාවියකි.

ජයදේවගේ ගීත ගෝවින්දය පද්‍ය ප්‍රබන්ධය මෙන්ම සුර්දාස්, කබීර්දාස්, තුල්සිදාස්, මීරාබායි, යන ප්‍රබන්ධ රචක රචකාවියන්ගේ ප්‍රයත්නයන් හින්දුස්ථානී සංගීතයේ පෝෂණයට ඉවහල් වී ඇති බව අපට පෙනේ.

තුල්සිදාස් විසින් දෙවියන් උදෙසා කළ ප්‍රබන්ධයක් පහත දැක්වේ. එයට තනුවක් යොදා හපන් ගීයක් ලෙස නිර්මාණය කර ඇත. මෙම ප්‍රබන්ධයෙන් රාමගේ ළමා කාලය සිත්ගන්නා ආකාරයට විදහා දැක්වයි.

ථුමක වලිත රාම වන්දු

ථුමක වලන රාම වන්දු - බාජන පෛ ජනියාං

බිලකි බිලකි උඨතදාය - ගිරන භුමි ලටපටාය
දාය මාතු ගෝදලේත - දගරන ටට හනියා

විදාමසේ අනුණාධර - බෝලන මුඛ මධුර මධුර
සුභග නාසිකා මේ වාරු - ලටකත ලට කනියාං

තුල්සිදාස අති අනන්ද - දේබිකේ මුඛාරවින්ද
රසුචර ඡවි කේ සමාන - රසුචර ඡවි කනියාං

මීරා කිවිඳිය ප්‍රබන්ධ කළ පද්‍යයක්

රාම රතන ධන පායෝ
 පායෝඡ් මෙමනේ - රාම රතන ධන පායෝ

වස්තු අමුලික දේවලේ සතගුරු
 ක්‍රීපාකර අප ගායෝ - පායෝඡ් .....

සතති නාමකේ වතියා සතගුරු
 හරන හරන ජස ගායේ - පායෝඡ් .....

මොරවි නගවේ - වොරතන ලුකේ
 දින දින වචන සමායෝ - පායෝඡ් .....

මීරාකේ ප්‍රභු ගිරිධර නාගර
 පාප හරණ කී පායෝ - පායෝඡ් .....

+ ගප -ම ම-	ග ස රි ග	රිස -ස - ප	ධ ස රි ග
+ රාs sම රs	ත න ධ න	පාs sයෝ s ප	යෝ ඡ් මෙ නේ
+ ස- -ග ම-	ප - ප ප	+ ප -ම ප-	ග ම ප ග
+ වs ස්තු අ මු	s ලී ක	+ දේs sව ලේs	ස ත ගු රු
+ ස- -ග ම-	ප - ප ප	+ ප -ග ම-	ප - ම්ප ධ
+ වs ස්තු අ මු	s ලී ක	+ වs ස්තු අ මු	s ලීs ක
+ ස- -ග ම-	ප - ප ප	+ ප -ම ප-	ග ම ප ග
+ වs ස්තු අ මු	s ලී ක	+ දේs sව ලේs	ස ත ගු රු
+ ගම -ධ --	පධ මප ගම රිග	ස- -ස -- ප-	ධ ස රි ග
+ ක්‍රීs sපා ss	කs රs අs පs	ගාs sයෝ ss පs	යෝ ඡ් මෙ නේ

කුමබින මෝරේ

i කුමබින මෝරේ - කෝන කබර කේ //
ගෝවර්ධන ගිරිධාරී //

ii කඩිසහා මෙම ගොපද උචාරී
ලාගෝ ලාජ හමාරේ - ගෝවර්ධන ගිරිධාරී

iii මෝරේ මුකුට පී තාඹර සීවේ //
කුංඬල කී වහි නාරී නාරී
ගෝවර්ධන ගිරිධාරී

iv මීරා කේ ප්‍රභු ගිරිධර නාගර //
වරන කමල බරි හාරී හාරී
ගෝවර්ධන ගිරිධාරී

ස්ථායී i කොටස	+	නිස	-ධ	නි	ස	-	ස	-	+	රිග	-ග	ග	රිග	සග	රි	-
	+	ගම	-නි	-ප	ග	රි	ස	නි	ස	-	ස	-	-	-	-	-
	+	නිස	-ධ	-නි	ස	-	ස	-	+	රිග	-ග	ග	රිග	සග	රි	-
	+	ගම	-නි	-ප	ග	රි	ස	නි	ස	-	ස	සස	නිස	රිග	පම	ගරි
අන්තරා ii, iii කොටස	+	ගග	-ග	ග	ග	ම	ග	ම	රි	ම	පනි	පම	ග	රි	ස	-
	+	සප	-ප	ප	පධ	ධම	ග	ම	පධ	නිස	-	නි	ධප	මප	ග	රි
	+	ගම	-නි	-ප	ග	රි	ස	නි	ස	-	ස	-	-	-	-	-
අන්තරා vi කොටස	+	මප	-ප	නි	සිරි	ගිරි	ස	ස	+	නිනි	ස	ස	සප	සනි	ධ-	ප-
	+	සප	-ප	-ප	පධ	පම	-ග	ම	පධ	නිස	-	නි	ධප	මප	ග	රි
	+	ගම	-නි	-ප	ග	රි	ස	නි	ස	-	ස	-	-	-	-	-

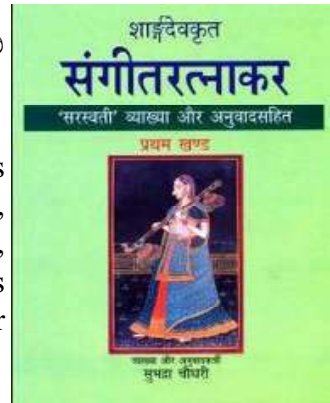
සාරාංශයේදී

ජීවන කොරකුරු

- ◆ ක්‍රි. වර්ෂ 1247 දී උපත ලැබීය.
- ◆ මෝගල් යුගයේ සංගීතඥයෙකි.
- ◆ සාරාංශයේදී කාශ්මීරයේ කථික පවුලක පැවත එන්නෙක් බැවින් මෙතුමාගේ පරම්පරා ගණනාවක්ම යාදව රාජ වංශයට සේවය කර ඇත.
- ◆ සාරාංශයේදී පියා භාෂකර නම් කාශ්මීර පණ්ඩිත සෝධල නම් අයෙකි.

නිර්මාණය කරන ලද ග්‍රන්ථ -

◆ සංගීත රත්නාකරය -13 වන සියවසේ The text is also known as Saptadhyayi as it is divided into seven chapters. The first six chapters, Svaragatadhyaya, Ragavivekadhyaya, Prakirnakadhyaya, Prabandhadhyaya, Taladhyaya and Vadyadhyaya deal with the various aspects of music and musical instruments while the last chapter Nartanadhyaya deals with dance.

(හරතමුණි පඬිතුමාගේ හරත නාට්‍ය ශාස්ත්‍රයේ ඇතුළත් නාද, ශ්‍රැති,ස්වර, ග්‍රාම, මූර්චනා පළිබඳ විස්තර සටහන් මෙම ග්‍රන්ථයේ ඇතුළත්ව ඇත)

සංගීතයට සිදුකල සේවය-

- ◆ ධ්‍රැපද් ගායන ශෛලියේ ආරම්භකයා වීම.
- ◆ සංගීතය (ගායනය වාදනය) සේම නර්තනය විෂයයද සමාජගත කිරීමට උත්සාහ කිරීම.
- ◆ ඩෙකාන්හි දේවගිරි නුවර යාදව වංශික සිංහන රජුගේ (1210-1242) රාජසභාවේ සංගීතඥයෙකු ලෙස සේවය කිරීම.
- ◆ එක් සංගීත පද්ධතියකට පමණක් සීමා නොවී උත්තර හා දකුණු භාරතීය සංගීත පද්ධති දෙකේම පෝෂණයට ඉවහල් වන පරිදි සංගීත රත්නාකරය සකස් කරමින් සමස්ත භාරතීය සංගීත පද්ධතියට විශාල සේවයක් ඉටුකිරීම.
- ◆ සංගීත විෂයය හා සම්බන්ධ ග්‍රන්ථ ලේඛණ කාර්යයේ නියැලෙන බොහෝ පිරිසකට සාරාංශයේදී සංගීත රත්නාකරය ග්‍රන්ථයේ ශ්ලෝක බොහෝ සේ උපකාරී වීම.

මහාචාර්ය වී. එස්. නිගාමි

◆ මෙතුමා උත්තර භාරතීය සංගීතයට අයත් ග්‍රන්ථ නිර්මාණය කළ අයෙකි. ලක්නව් රාජ්‍යේදී නගර් වල උත්පත්තිය ලද්දෙකි. MA LLB B MUSIC මෙතුමාගේ අධ්‍යාපන සුදුසුකම්ය.

ලක්නව් භාත්‍යන්ඩ සංගීත විද්‍යාපීඨයේ අධ්‍යක්ෂවරයෙකු ලෙස කටයුතු කිරීමත් විභාග පාලක පරීක්ෂකවරයෙක් ලෙස කටයුතු කිරීමත් කැපී පෙනේ.

◆ සංගීත විෂයය හදාරන්නන්ට මහත් ඵලදායී ග්‍රන්ථ වන MUSICOLOGY OF INDIA PART i, ii, iii, iv, v, vi ග්‍රන්ථ නිර්මාණය කිරීම මෙතුමා අතින් සිදුවිය. සරල බංග්‍රීසි බසින් රචනා කර ඇති මෙම ග්‍රන්ථ ඉන්දියානු රාගධාරී සංගීතය ලෝකයේ අනෙක් රට වලටද ව්‍යාප්ත කිරීමට මහත් ප්‍රයෝජනවත් විය. සංගීත විෂය අධ්‍යයනයේ යෙදෙන ශ්‍රී ලාංකික බොහෝ පිරිසක් ද මෙම ග්‍රන්ථ පරිහරණය කරනු ලබයි.

සංගීත සිද්ධාන්ත, ඉතිහාසය, සංගීතඥයෝ, විවිධ රාගයන්හි ගති ලක්ෂණ ආදී කරුණු මෙම ග්‍රන්ථයේ ඇතුළත් කර ඇත. මෙතුමාගේ සංගීත

කෞමදී නම් ග්‍රන්ථය විභාග සඳහා නිර්දේශිතය

විමර්ශන නාරායන භාත්ඛණ්ඩෙ පඩිතමා

ජීවන තොරතුරු-

- ◆ ක්‍රි. ව. 1860 අගෝස්තු මස 13 වන දින බොම්බායේ බාල්කේශ්වර් හිදී උපත ලැබීය.
- ◆ බ්‍රිතාන්‍ය යුගයේ සංගීතඥයෙකි.
- ◆ නූතන උත්තර භාරතීය සංගීතයේ නිර්මාතෘවරයා ලෙස සැලකේ.
- ◆ අවුරුදු 10 සිටම දක්ෂ බටනලා වාදකයෙකි.
- ◆ ක්‍රි. ව. 1885 දී උපාධිධරයෙකු වූ මෙතුමා 1887 දී නීතිඥ විභාගය සමත් වී නීතිඥවරයෙකු ලෙස කටයුතු කළේය.
- ◆ භාත්ඛණ්ඩෙ පඩිතමා සිතාරය ද ප්‍රගුණ කර ඇත්තෙකි.
- ◆ තම බිරිඳත් දියනියත් අකාලයේ මිය යෑමේ ශෝකය තනිකම මකාගන්නට වඩවඩාත් සංගීතයට නැඹුරු විය.
- ◆ ගායන උත්තේජක් යනුවෙන් බොම්බායේ පැවති සංගීත මණ්ඩලයට බැඳී ගායනය හා වාදනය හදාරන ලදී. අලී හුසේන්, විලායත්ඛාන්, රාමිජ්ඛුවා, බේල් බාග්කර් ආදී ප්‍රශස්ත සංගීතඥයන්ගෙන් මුද්‍රාපද, බ්‍යාල් ඉගෙන ගන්නා ලදී.
- ◆ උත්තර භාරතීය සංගීතයට උත්කෘෂ්ට සේවයක් කල මෙතුමා 1936 සැප්තැම්බර් 14 වන දින අභාවප්‍රාප්ත විය.

නිර්මාණය කරන ලද ග්‍රන්ථ -

- ◆ කාණ්ඩ 6 කින් යුත් ක්‍රමික පුස්තක මාලිකා
- ◆ රාග තත්ත්ව විබෝධී, රාග මංජරී, රාග තරංගනී, අභිනව කාල මංජරී, ශ්‍රීමත් ලක්ෂ සංගීත්, හින්දුස්ථානි සංගීත ශාස්ත්‍ර, ගීත් මාලිකා (සඟරාවකි) අභිනව ගීත මංජරී, ලක්ෂණ ගීත සංග්‍රහ, ස්වර මාලිකා,
- ◆ උතුරු ඉංදීය සංගීතයේ සංකෂිප්ත ඉතිහාසය (15,16,17,19 සියවස් වල සංගීතය පිළිබඳ විස්තර)

සංගීතයට කල සේවය

- ◆ උත්තර භාරතීය සංගීතයේ පැවති ව්‍යාකූලත්වය නැති කිරීමට කටයුතු කිරීම.
- ◆ සමස්ත භාරතය පුරාම ගොස් සුප්‍රසිද්ධ සංගීතඥයින් හමුවී, ඔවුන් සතු කෘතීන් එක්රැස් කරමින්, සංගීත පර්යේෂණ කාර්යයේ නියැලුණි.
- ◆ කර්ණාටක සංගීතය හදාරමින් මේල 72 පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් ලබමින් උත්තර භාරතීය ටාට පද්ධතිය නිර්මාණය කිරීම. (දස ටාටය)
- ◆ හින්දුස්ථානි සංගීතයට ස්වර ප්‍රස්ථාර ලේඛණ ක්‍රමයක් හඳුන්වාදීම.
- ◆ ගාන සමයට අනුව උදය කාලයේ ගැයෙන, සවස් කාලයේ ගැයෙන සහ සංධි ප්‍රකාශ රාග වශයෙන් වර්ගීකරණය කිරීම.
- ◆ බරණැස හින්දු සරසවියට සහ වෙනත් සරසවි වල විෂය මාලාවට සංගීත විෂයය ඇතුළත් කිරීම.

ගොඩනඟන ලද සංගීත විද්‍යාල

- ◆ 1926 දී වර්තමානයේ භාත්ඛණ්ඩ සංගීත් සංස්ථා නමින් හඳුන්වන ප්‍රථම භාරතීය සංගීත විද්‍යාලය ආරම්භ කරන ලදී. (එකල ලක්නව් මාරිස් සංගීත විද්‍යාලය නමින් හඳුන්වන ලදී.)
- ලොව පුරා විසිරී සිටින සංගීත විෂයය හැදෑරීමට රුචිකත්වයක් දක්වන්නන්ට හින්දුස්ථානි රාගධාරී සංගීතය හැදෑරීමට එයින් මහත් පිටුවහලක් ලැබුණි.
- සිසුන් ඒ හරහා ප්‍රථමා, මධ්‍යම, විශාරද 1, විශාරද 11, නිපුන්, ආචාර්ය විභාග සඳහා යොමු කිරීම.

3 විශාල ශිෂ්‍ය පරම්පරාවක් බිහි කිරීම. (1951 දී ලංකාවට පැමිණි ශ්‍රී විජේසු නාරායන රත්නජංකර් පටිකුමා ද මෙතුමාගේ ශිෂ්‍යයෙකි.)

- 3 ග්වාලියර්හි මාධව විද්‍යාලය
- 3 බැරෝඩා සංගීත විද්‍යාලය
- 3 නාග්පූර් සංගීතය විද්‍යාලය

සංගීත විෂයයේ ප්‍රගමනය සඳහා පවත්වන ලද සංගීත සම්මේලන

- ප්‍රථම සංගීත සම්මේලන -1916 දී බැරෝඩාවේ
- දෙවන සංගීත සම්මේලන-1918 දී දිල්ලියේ
- තෙවන සංගීත සම්මේලන- 1919 බරණැස
- සිව්වන සංගීත සම්මේලන- 1924 ලක්නව්

හැරිස් රත් අමීර් බුෂරු පටිකුමා

හමුදා නායකයෙක් ලෙස කටයුතු කළ මොහුගේ පියා කුර්කි ජාතිකයෙක් වන අතර පසුව භාරතයට පැමිණ එකල කුඩා නගරයක් වූ පටියාලි නගරයේ පදිංචි වී ඇත. මුස්ලිම් ජාතිකයෙක් වන මෙතුමාට පිරිමි දරුවන් තිදෙනෙක් වූහ. ඉන් බාලයා වන අමීර්බුෂරු 1253 දී උපත ලබා 1325 දී මෙලොව හැර ගොස් ඇත. කුඩා කළ ම තම පියා අහිමි වුවත් මවගේ ආශීර්වාදය මත පාසලින් අරාබි, කුර්කි, පර්සි භාෂා පිළිබඳ නිපුණයෙකු විය.

සංගීතයට සිදුකරන ලද සේවය

සුල්තාන් අලවිදින් බිල්ජ් නම මුස්ලිම් රජුගේ රාජසභාවේ ප්‍රධාන සංගීතඥයා ලෙස කටයුතු කර ඇත. සාහිත්‍ය, කාව්‍ය, නාට්‍ය, සංගීතය උගෙන ගනිමින් භාරතීය සංගීතයට විශාල සේවයක් ඉටු කර ඇත. ධ්‍රැපද්, ධමාර් වැනි ගම්භීර ගායන ශෛලීන් පැවති යුගයක බ්‍යාල්, තරාණා, කව්වාලි සහ ගසල් වැනි සරල ගායන ශෛලීන් නිර්මාණය කරන ලදී. මොහු පර්සියන් ජාතිකයෙකු බැවින් පර්සියන් මධ්‍යම සංගීතය සමඟ උත්තර භාරතීය රාගධාරී සංගීතය මිශ්‍ර කරමින් නව රාග බිහි කර ඇත.

පර්සියන් මධ්‍යම රාග	ඉන්දීය රාග	න	ව
නයිරේෂ්	හිංදෝල	යමන්	
රාස්ට්	සාරංග	සර්පර්දා	
ගනුග්ලා හෙරව	හෙරව	ජංගලා	

◆ නිර්මාණය කරන ලද රාග -

යමන් කළ්‍යාණ	තෝඩි	සභානා	සර්පර්දා	පූර්වි
ජ්ලාග්	සාජ්ගිරි	රාත්කිපුරියා	සිලා	පීලු බහාර්

◆ නිර්මාණය කරන ලද සංගීත භාණ්ඩ

සිතාරය (චිනාව අනුසාරයෙන්) තබ්ලාව (පබ්වාජය අනුසාරයෙන්) ඩෝලය

◆ නිර්මාණය කරන ලද තාල -

ත්‍රී තාල්	චෝ තාල්	දාදරා තාල්	සාවරී	අඩාවෝතාල්
සුල් තාල්	පිස්තෝ	ෆරෝදාස්ත්	ජුම්රා	

ශ්‍රී ලංකාවේ වික්‍රම සංගීතය

පළමු දශකය - 1947 - 1956

1947 න් ඇරඹී මුල් යුගය තුළ ශ්‍රී ලාංකීය වික්‍රම කර්මාන්තය හැඳී වැඩී පෝෂණය වූයේ දකුණු ඉන්දියාව මුල් කොට ගෙන ය. ඉන්දීය වික්‍රම නිෂ්පාදකයින්, සංගීතඥයින්, වාදකයන්, ගායක ගායිකාවන් හා ඉන්දීය වික්‍රමාර පසුබිම් කොටගෙන වික්‍රම බිහිවූ නිසා ඒවායෙහි දක්නට ලැබුණේ දැඩි ද්‍රවිඩ අනුකරණයන්ය.

- ප්‍රථම සිංහල වික්‍රමය “කඩවුණු පොරොන්දුව” නම් වන අතර එය 1947 ජනවාරි 21 වන දින තිරගත වී ඇත. මෙහි නිෂ්පාදනය එස්.එම්.නායගම් සමග බී.ඒ.ඩබ්.ජයමාන්න විසිනි. සංගීත අධ්‍යක්ෂණය ආර්.නාරායන් අයියර් නම් දකුණු ඉන්දීය සංගීත අධ්‍යක්ෂවරයෙකි.
- ශ්‍රී ලංකාවේ ජන සමාජය තුළ දේශීය වික්‍රම හා බැඳුණු ගීත මෙන්ම හින්දි සහ දමිල වික්‍රම ගීත ද ඇත අතීතයේ සිට ම ජනප්‍රියව පවතී. මුල්කාලයේ සිංහල වික්‍රම වල ඇතුළත් වූ ගීත නිර්මාණය වී ඇත්තේ ඉන්දියානු ද්‍රවිඩ හෝ හින්දි වික්‍රම වල තිබූ ගීතනු වලට සිංහල පදමාලා රචනා කිරීමෙන්ය. මෙම ගී අදත් ජනප්‍රිය ගීත වේ. බොහෝ විට මේ ගීත අතරින් සමහර ගීත විවිධ ගායනා තරග වලදී හා මංගල්‍ය උත්සව ආදී අවස්ථාවල දී අදත් ගයනු වයනු දැකිය හැකිය. පහත දැක්වෙන්නේ අනුකාරක ගීත හා සම්බන්ධ නිදසුන් කිහිපයකි.

- කඩවුණු පොරොන්දුව - සන්ධ්‍යාවේ ශ්‍රීය රම්‍යා
රත්නන් වික්‍රමවියෙන් - පරදේශි බාල මා බාදල් ආයා
- උමතු විශ්වාසය - සුදට සුදේ සිරිය දිලේ
තරානා වික්‍රමවියෙන් - තීන මිලේ තීන හුවේ බාවරේ
- කැලෑහඳ
අන්තසුදෝ - අප්නි කහෝ කුවමේරිසුනෝ - තලාත්මහමුද්
මායා - හගවාන් - බොජ්බවිරා
මගේය ප්‍රේම මාලිනි - සින්බද් ද සෙලර්
පෙම් අමධාරා හර්දෙපිරිලා
මැවිලා පෙනේවි - මේරා කරාර් ලේජා - ආසියානා
- සුජාතා - පෙම් රැල්ල නගී
අම්බර් වික්‍රමවියෙන් - හම් කුම්හෙ බහාර්
- රදල පිලිරුව - දලුලා ප්‍රේම ගසේ -
බාමි වික්‍රමවියෙන් - ආජ් කී රාත් පාර්
මල් පෙති රළ රළ අතරේ - සුන් සුන් - ලඩිලා වික්‍රමවියෙන්
- සුරගනී - කඳුකරයේ ශාන්ත සන්ධ්‍යාවේ
පතීනා වික්‍රමවියෙන් - මුජේ ආජ නගී
කොයි බටදෝ මෙසනා- ජායෙතුජායෙ කහා - ටැක්සි ඩ්‍රයිවර් වික්‍රමවියෙන්
- අශෝකා - පෙම් පහන නිවි (අවන් වික්‍රමවියෙන්)
තනීවයි උපන්නේ - (දොස්ත් වික්‍රමවියෙන්)
ලෝකෙ සිහිනයක් වගේය- (අනර්කලී වික්‍රමවියෙන්)
- මතබේදය - ආදර පාන සුදා-ජායෙතු ජාය කහා - ටැක්සි ඩ්‍රයිවර්
වික්‍රමවියෙන්
සමුදුරේ සොයා - උරන් කතෝලා වික්‍රමවියෙන්

- සැඩසුළු - පෙම් කැකුළු පිපී- හම්ලෝග් වික්‍රමයෙන් ජීවනමේ ගමන - ශ්‍රීමතී ජී වික්‍රමයෙන් සොමි බර පෙම් රැලි - ඒක දෝ තීන් වික්‍රමයෙන්
- දොස්තර - වාසනා වන්ත කල - මාමිලා ඔනක - අලිබබා වික්‍රමයෙන්
- දෙව විපාකය - සාගර හිමිය සොයා - රමෙයා වතා වයියා - ශ්‍රී 420 වික්‍රමයෙන්
- දුප්පතාගෙ දුක - ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික ජීවේ - ශ්‍රී 420 වික්‍රමයෙන්

මෙයින් පසු සිංහල වික්‍රම සඳහා සංගීතඥයින් විසින් ස්වතන්ත්‍ර ගී තනු නිර්මාණය කරන්නට පටන් ගෙන ඇත. මුල්ම ස්වතන්ත්‍ර ගී තනු ඉදිරිපත් කළේ මොහොමඩ් ගවුස් නැතහොත් ගවුස් මාස්ටර් නමින් හඳුන්වන සංගීතඥයා විසින් 1947 දී තිරගත වූ ‘අශෝක මාලා’ නම් වික්‍රමයටයි. ස්වතන්ත්‍ර ගීතනු පිළිබඳ නිදසුන් කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- මුල්ම ස්වතන්ත්‍ර ගී තනු ගවුස් මාස්ටර් ගෙනී.
අශෝක මාලා වික්‍රමයේ ගීත - ශාන්ත මේ රාත්‍රියේ , නයනා වැනි සුදෝ, ප්‍රීති ප්‍රීති, ඇයි කරේ යමෙක් ආලේ ,
- දෙවනුව ස්වතන්ත්‍ර ගී තනු නිර්මාණය වූයේ ආර්. මුත්තුසාමි අතින්ය.
මාතලන් වික්‍රමයේ ගීත - සිරිති සරු සරවීලා, හඳුරාහු, පෙම් මාලා ගොතා ගෙලේ, රන්වන්දුල් , උපත ලබා මේ ලෝකේ, ඉවසනු හදේ, දොයි දොයි දොයි, හනික යමන් පුල්ලි ගොනෝ,
- ස්වතන්ත්‍ර තනු නිර්මාණය කළ ප්‍රථම ශ්‍රී ලාංකික සංගීතඥයා ලෙස පිළිගනු ලබන්නේ ආනන්ද සමරකෝන් ය. එතුමා නිර්මාණය කළා යැයි සැලකෙන සුජාතා හි ගී තනුවක් අදත් ජනප්‍රියව පවතී - මන රංජන දර්ශනීය ලංකා - නමුත් සුජාතා හි සංගීත අධ්‍යක්ෂණය දකුණු ඉන්දීය සංගීතඥ දක්ෂිණ මුර්තිගෙනි. කොපි ගී 10ක් ඇතුළත්ය. ඔහුගේ දැවැන්ත වාද්‍ය වෘන්දය සමග ආනන්ද සමරකෝන් ගේ නමෝ නමෝ මාතා ගීතය පටිගත කර වික්‍රමයට ඇතලු කළේ වාසි ලබා ගැනීම සඳහා යැයි පිළිගනියි. මුලදී ග්‍රැමෆෝන් ගීතයක් වූ මෙම ගීතය ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික ගීතය බවට නිල නිවේදනය නිකුත් කර ඇත්තේ 1952 මාර්තු 12 වන දා ය. සුජාතා තිරගත වී ඇත්තේ 1953 මාර්තු 12 වන දා ය. වික්‍රමයට මෙම ගීතය ඇතුළත් කර ඇත්තේ වාසි ලබා ගැනීමට බව විචාරකයින්ගේ අදහසයි. ශ්‍රී ලංකා මා ප්‍රියාදර ජයතුමි, කෙල්ලනි නුඹලා දන්නෙ නටන්නයි, පදමට පොල්තෙල් ගහපල්ලා යන ගීත වල තනු සමරකෝන්ගේ වුවත් මෙම ගීත වල සංගීතය දක්ෂිණ මුර්තිගෙනි.

මුල් යුගයේ වික්‍රම වලට දායක වූ අය

සංගීත අධ්‍යක්ෂවරු (ඉන්දීය)	-	ටී.ආර්.පාපා, එස්.එස්.වේදා, එස්. දක්ෂිණමුර්ති, ආර්.නාරායන් අයියර්
ගායක ගායිකාවන් (ඉන්දීය)	-	ජමුණා රාණි, කේ.රාණි, ඒ.එම්.රාජා, සරෝජා, සත්‍යාවතී, ලතා මංගේෂ්කර්
සංගීත අධ්‍යක්ෂවරු (ලාංකීය)	-	මොහොමඩ් ගවුස්, ආර්.මුත්තුසාමි, බී.එස්.පෙරේරා, ආර්.ඒ.වන්දසේන, පී.එල්.ඒ.සෝමපාල

ගායක ගායිකාවන් (ලාංකීය) - මොහිදීන් බෙග්, රුක්මණි දේවී, ඩබ්.ඩී.ඇල්බට් පෙරේරා (අමරදේව), එච් ජයමාන්න, වසන්තා සන්දනායක, ධර්මදාස වල්පොල, ජී.එස්.බී.රාණි පෙරේරා

ශ්‍රී ලංකාවේ වික්‍රම සංගීතයේ හැරවුම් ලක්ෂය 1956 දෙසැම්බර් 28 තිරගත කළ “ රේඛාව ” යි. මෙම වික්‍රමයේ අධ්‍යක්ෂණය ආචාර්ය ලෙස්ටර් ජේම්ස් පීරිස් විසිනි. සුනිල් ශාන්ත ගේ ගීතනු සංගීතවත් කළේ බී. එස් පෙරේරා විසිනි. මෙහි ගීත රචනය කළේ ගරු මර්සලීන් ජයකොඩි පියනම විසිනි. වෙනස් නිර්මාණ, දේශීය අනන්‍යතාවය, දක්නට ඇති ගීත රාශියක් මින් බිහිවිණ. ඒ අතරින් ඕලු නෙලුම්, වෙසක් කැකුලු, සීගිරි ළඳකගේ, සුදු සඳ එලියේ, අනුරාපුර පොළොන්නරුව (විරිදු) යන ගීත රසික සිත් සතන් තුළ රැඳී පිලිඳවී දුන් ගීත වේ. 1947 න් ඇරඹී මුල් යුගය තුළ වික්‍රම 39ක් තිරගත වුවද එයින් රේඛාව වික්‍රමය හැරෙන්නට අනෙකුත් ඒවායේ පසුබිම් සංගීතය ගැන සිතූ බවක් පෙනෙන්නට නැත. ඒවායෙහි අසන්නට ලැබුණේ නිහඬ බව නැති කිරීම, හිස් බව නැතිකිරීම හා විකට ශබ්ද ඇතිකිරීම ආදී දේවල්ය.

මෙරට වික්‍රම සඳහා සිංහල සංගීතඥයින් ගේ දායකත්වය.

සිංහල සංගීතඥයින් ද තනිව වික්‍රමවල සංගීත නිර්මාණය කරන්නට පටන් ගත්තේ 1956 තිරගත වූ “ පෙරකදොරු බැණා ” නම් වික්‍රමයෙන් පසුවය. මෙහි සංගීත අධ්‍යක්ෂණය බී. ඇස්. පෙරේරා ගෙනි. මේ අතරින් “ හද සිදුරු වුනා මාගේ, මුහුදේ පතුලේ කිමිදී, තනිවුණා ප්‍රේම සහරාවේ, ආදර නදිය ගලා , ආදී මිහිරි ගීත අදත් ජනප්‍රිය ගීත වේ. මේ දශකයේ වික්‍රම ගීත ගායක ගායිකාවන් අතර රුක්මණි දේවී, එච්. ජයමාන්න, ලතා වල්පොල, ජී. එස්. බී . රාණි , ඉන්ද්‍රානි විජේබණ්ඩාර, මොහිදීන් බෙග්, ධර්මදාස වල්පොල, ආදීන් කැපී පෙනේ. ඊට අමතරව පහත දැක්වෙන ගායක ගායිකාවන් ද පිලිගත් අය වේ.

- අමරදේව (අශෝකමාලා) ක්‍රිස්ටි ද මැල් (කපටි ආරක්ෂකයා) අරුණ ශාන්ති (පෙරළෙන ඉරණම) සුසිල් ප්‍රේමරත්න (සැගවුණ පිලිතුර) එච් ආර් ජෝතිපාල (සුරතලී) හරුන් ලන්ත්‍රා (පොඩි පුතා) සිසිර සේනාරත්න (රේඛාව) අයිවෝ ඩෙනිස් (රේඛාව)

මෙකල සහභාගී වූ ඉන්දියානු ගායක ගායිකාවන් අතරින් භාග්‍ය රතී, ජමුණා රාණි, කේ රාණි, ජිකිකි, ආදීහු ජනප්‍රිය ගායක ගායිකාවෝ වෙති.

තෙවන දශකය - 1967 න් පසු

1967 න් ඇරඹී තෙවන යුගය තුළ විවිධ ක්ෂේත්‍රවල නව ප්‍රවණතාවයක් දක්නට ලැබිණ. නව කථා, කෙටි කථා, කවිය, නාට්‍ය වැනි කලා අංග බොහොමයක නව පිබිදීමක් දක්නට ලැබුන අතර, වික්‍රමයට ද එම තත්ත්වය ම ආරෝපණය විය. විවිධ උගතුන් සමාජගත වීමත් සමගම කලාවේ ද යම් යම් සාධනීය ප්‍රවණතාවයන් ඇතිවිය. එම නිසා මෙම යුගය තුළ නිර්මිත වික්‍රමවලට දේශීය නිර්මාණකරුවන් බහුතරයක් දායක වූහ. මේ තුළ ගායක ගායිකාවන් ද සංගීත අධ්‍යක්ෂවරුන් ද නව සම්ප්‍රදායට අනුගත වන්නට විය.

1957-1961 දක්වා පස් අවුරුද්ද තුළ තිරගත වූ වික්‍රමවල ගී මගින් ද මෙරට සංගීත රසිකයින් කුල්මත් කර ඇත. පහත දැක්වෙනුයේ ඒ පිලිබඳ කෙටි සටහනකි.

- ජීවිත සටන - 1957 - ලෝ අම්බලමේ , පහත් තැනින් යයි ගලා ජලේ, අනේකා ජාති සංසාරේ,
- ශුරයා - 1957 - හිතන්නකෝ අයියේ, සැනසිල්ල නැලවිල් මාගේ , පිවිතුරු මනහර ප්‍රේම ශාන්ත වේ. දුප්පතාට කෝ සැප ලෝකේ, දුටුදා ඉඳලා,
- සංදේශය - 1960 - රැන ගිරා රැන අඹේ , පුත්සඳ එළියයි, රැජිණ මමයි, සුදට සුදේ වළාකුළයි,

1961 න් පසු අද දක්වා මෙරට වික්‍රමයට ගී අතරින් රසිකයින්ගේ හදමන සන්තර්පණය කළ ගීත ඇතුළත් වික්‍රමයට කිහිපයක් ඉතා කෙටියෙන් විමසා බැලීමට පහත සටහන උපකාරී වනු ඇත.

- රන්මුතුදූව - 1962
පිපි පිපි රේණු නටන, ගලන ගඟකි ජීවිතේ,
- ගැටවරයෝ - 1960 දශකය තුළ
ආර්ථික බෝරිවිච්චි, සීන හතක් මැද,
- බඹරු ඇවිත්
හඳුණා ගත්තොත් ඔබ මා
- සත් සමුදුර - 1967
සිනිඳු සුදු මුතු තලාවේ.

වික්‍රමයට ගීතයක් ගායනය හා භාණ්ඩ මගින් වාදනය

වික්‍රමයට ගීතයක් ගායනය හා භාණ්ඩ මගින් වාදනය සඳහා 13 ශ්‍රේණියට නිර්දේශ කර ඇත්තේ පහත දැක්වෙන වික්‍රමයට වල එන ගීත වේ. මේ අතරින් ගුරුවරයාගේ අභිමතය පරිදි තෝරාගත් වික්‍රමයට ගීතයක් ගායනය සහ වාදනය සඳහා යොදා ගැනීමට උපදෙස් දී ඇත.

- රේඛාව - ඕලුනෙළුම්
- මාතලන් - කොවුලන් හඩයි
- සන්දේශය - කටේකිරි සුවද,
- රන්මුතුදූව - ගලන ගඟකි,
- සත්සමුදුර - සිනිඳු සුදුමුතු,
- බඹරුඇවිත් - උදුම්බරා,
- හිතක පිපුණුමල් - කමලාශනී,
- හුලවාලි - කුඩා ගමේ.
- එක්ටැම්ගේ - උන්මාද සිතුවම්,
- විසිදුල - ගුලුගුලුව වදුලේ

ඉදිරි පිටුවේ දැක්වෙන වගුව ඉහත දැක්වූ වික්‍රමයට ගී පිළිබඳ තොරතුරු දැක්වෙන කෙටි සටහනකි.

නිර්දේශිත විග්‍රහය	විග්‍රහය ගීතය	සංගීත අධ්‍යක්ෂ	නිර්මාණයේ ස්වභාවය	ගායනය
රේඛාව	ඕලු නොඑම්	බී.ඇස්.පෙරේරා	ස්වාධීන තනුවකි	සිසිර සේනාරත්න
මාතලත්	කොවුලන් හඬයි	ආර්.මුත්තුසාමි	පද නිර්මාණයේ ගති ලක්ෂණයට වෙනස් වූ තාලයක් භාවිත වී ඇත.	ධර්මදාස වල්පොල
සංදේශය	කච්චි කිරිසුවද	ආර්.මුත්තුසාමි	සාම්ප්‍රදායික කච්චි නාදරටා අනුව නිර්මාණය වී ඇත.	ධර්මදාස වල්පොල
රන්මුතුදුව	ගලන ගඟකි	ඩබ්.ඩී.අමරදේව	මාත්‍රා 3/4 තාල රූපය අනුව නිර්මාණය වී ඇත.	ඩබ්.ඩී.අමරදේව
සත් සමුදුර	සිනිදු සුදු මුතු	සෝමදාස ඇල්විට්ටොල	සාමාන්‍ය ගී තනුවකට වඩා ඉදිරියට යමින් සංධිවනියක ආකාරයෙන් නිර්මාණය වී තිබීම	ඩබ්.ඩී.අමරදේව
බඹරු ඇවිත්	උදුම්බරු	ප්‍රේමසිරි කේමදාස	ස්ථායී අන්තරා ආකෘතියෙන් තොරවීම .	ටී.එම්.ජයරත්න
සිතක පිපුණ මල්	කමලාසිනි	මෙල්ටන් ප්‍රේමරත්න	හින්දුස්ථානී බාහල් ශෛලියේ ආකෘතිය අනුව නිර්මාණය වීම.	පී.ඩී.නාන්දසිරි
නුලවාලි	කුඩාගමේ	වික්ටර් රත්නායක	ගැමි ජීවිතයේ අභිංසක ආදරය කියාපාන ගීතයකි.	සුනිල් එදිරිසිංහ
එක්රම් ගේ	උන්මාද සිතුවම	සරත් දසනායක	සාගරය පිළිබඳ රූප රාමුවලට උචිත විරහව දැක්වෙන ගීතයකි.	ගුණදාස කපුගේ
විසිදල	ගුලුගුලුව වදුලේ	රෝහණ විරසිංහ	භූපාලි රාගය අනුව නිර්මිත ගීතයකි	සමිතා මුදුන්කොටුව

හංසධ්වනි රාගය

මේලය	-	බ්ලාවල්
ආරෝහණ	-	ස රි ග ප, නි ස්
අවරෝහණ	-	ස් නි ප ග රි ස
ජාතිය	-	ඔෆඩව ජාති
වාදි	-	ස්
සංවාදි	-	ප
මුඛ්‍යාංගය	-	ගප නිප ග රි, රිග ප රි ස
ගානසමය	-	රාත්‍රී ප්‍රථම ප්‍රහරය

කර්ණාටක පද්ධතියට ආවේණික රාගයකි. මධ්‍යමය හා ධ්වනිය වර්ජිත ය. ආරෝහණයේ දී රි ස්වරය දුර්වල බවක් දැක්වෙතත් අවරෝහණයේ දී ප්‍රබල ව යෙදේ.

ස නි රි ග ප රි, ස ගරි නි ප, ප රි රි ග රි ස,
 ග රි ග ප රි, ග ප රි ග, ග ප නි ප, ග නි ප ග රි
 නි ප ස්, ග ප ස් - ස් -, (ස්) නි ප, ප නි රි ග නි
 වැනි ස්වර සංගති නිතර යෙදේ.

ස්වර විස්තාර කිරීමේ දී නි රි ස, ප රි ස යන ස්වර සංභතීන් නිතර යෙදෙන බැවින් කල්‍යාණ මේලයට උචිත බව ඇතැම් සංගීතඥයන්ගේ මතයයි.

ඇමුණුම අංක 03

හංසධ්වනි

ස්වර අභ්‍යාස

- ගගරිස
 පපගප ගගරිස
 පපගප නිපගප ගගරිස
 පපගප නිස් නිපගප ගගරිස
 පපගප නිස් රිස් නිපගප ගගරිස

- ගප ගග රිස
 ගපනිප ගප ගග රිස
 ගප නිස් නිප ගප ගග රිස
 ගප නිස් රිස් නිස් නිපගප ගග රිස
 ගප නිස් රි ග රි ස් නි ස් නිප ගප ගග රිස

හංසධ්වනි රාගය
සර්ගම්

x	2	0	3
ග - - ප ග ප - රි	රි රි ස - ග රි ස -	ග රි ස රි නි ප නි ස	ග ප - රි රි ග ස රි
අන්තරා			
ස - - ස නි ප ග ප	රි ශ් ස - ග රි ස -	ග රි ස රි ග රි ස රි	ග ප - නි ස නි ප ස

රාගය - හංසධ්වනි
මධ්‍යලය ගීතය - ත්‍රිකාලය

ස්ථායී	0	3	X	2
	ග - - රි ලා s s ශී ප ග ප - ප ර ම s	- ස ස නි s ල ග න ප - නි රි s s සු බ	ප රි - රි ප තී s ස ස ප - ගප අ තී s ආs	ගප ගරි ස රි බීs ss ස ම රි - ස රි න න් ද න
අන්තරා				
	ග ග ග රි ආ යෙ න යේ ග ගග ප පප අං ගසු ගං දන ප නි ග් රි දා ග න නෙ ග් රි රි ස ප අ මර හෝ s 0	- රි ස ප s ම ද න ස සස ස ප වං දන මා නේ - ස ග් රි s න අ ට ග රි ස ස නි ත ප ති 3	ප රි රි රි ක ම න ස ස - - ස තී s s ල ස - ප ස ජ න න ක ගප නිස ග් රි ස රි කාs ss ss ජේ X	ගප ගරි ස රි බීs න්‍ය බ න රි ශ් ස - ක ග රේ s රි ශ් ස - බ ග යේ s සස පප ගරි සරි ss සුs ජ්‍ය න්‍ය 2

මෙම ගීත ප්‍රස්තාරය පණ්ඩිත් ශාන්ති ගීතදේව විසින් රචිත "රාගධාරී ප්‍රවීණ ගීත" නම් ග්‍රන්ථයේ පිටු අංක 72 හි දැක්වෙන ප්‍රස්තාරය යි. මෙහි අන්තරාමධ්‍යයේ දැක්වෙන "ආයෙනයේ මදන" යන පාදය ප්‍රායෝගික භාවිතයේ දී යොදා නොගන්නා බවක් දක්නට ඇත. මෙම ගීතයම තරමක් වෙනස් ස්වරූපයෙන් භාවිතයේ පවතින බව ද සාකච්ඡාවේ. නිශාද් හඳුන්පතිරණ මහතා විසින් සැපයූ භාරතයේ භාවිතයේ පවතින මෙම මධ්‍යලය ගීතය ඉදිරියේ දැක්වේ. එය උපුටා ගෙන ඇත්තේ පණ්ඩිත් රාමාශ්‍රය - රාමරංග විසින් ලියන ලද "අභිනව ගීතාංජලී" - කාණ්ඩ අංක 1 න් බව ද දක්වා ඇත.

රාගය - හංසඩ්වනි
මධ්‍යලය ගීතය - ත්‍රිකාලය

ස්ථායී	0	3	X	2
	ග - ප රී	- ස ස ස	ප රී - ස	ස රී ස ස
	ලා s s ගී	s ල ග න	ස බී s ප	තී s ස න
	ප ග ප -	- - ප සිරි	සිරි ප ප ගිරි	සිරි පප ගිරි සස
	ප ර ම s	s s සු බීs	ss අ ති ආs	ss නීs දs නs
අන්තරා	ග- ගග ප- පප	සිසි සිසි සි සිරි	ප- නී - රී	- ග සි -
	අං ගසු ගං ධන	වංs දන මා තෝs	තීs sල s ක	s ධ රේ s
	සි සි ගි රී	- ප සි -	සි සි සි රී	ගි සි - සි
	මා ග න ය	s න අං s	ඡ න ප ව	න තේ s අ
	සි ගි රී -	නි ප ග රී	ගප ගප නිසි ගිරි	සිරි පප ගිරි සස
	ම ර හෝ s	නි ත ප ති	කාs ss ss ඡs	ss සුs ඡs නs
	ගප ගප නිසි ගිරි	සිරි පප ගිරි සස		
	ලාs ss ss ගීs	ss ලs ගs නs	X	2
	0	3		

राग हंसध्वनि—त्रिताल (मध्यलय)

स्वाई— लागी लगन सखी पती मन परम सुख अति आनंदन ।
अंतरा— अंग सुगन्धन चन्दन माये तिलक धरे, मृग नयन
अंजन पवन ते अमर हो नित पति काज सुखन । ।

සහතින් පාමාලය
පාමාලය
අමතර ගීත-පටු
පිටු අංක 274

स्वाई

ग - प रे - सा सा सा | प रे - सा सा रे सा सा
ला 5 5 गी 5 ल ग न | स खी 5 प ती 5 स न
० ३ x २

प ग प - - प गी सा नि प प गी सा नि प प गी सा सा
प र म 5 5 सु ख 5 ss अ ति आ 5 ss न 5 द 5 न 5
० ३ x २

अंतरा

ग- गग प- पप सांसां सां सरिं प- नि - रे - गे सां -
अ 5 गगु गे 5 धन सं 5 धन मा धे 5 ति 5 स ल ss क 5 ध रे 5
० ३ x २

सां सां गे रे - नि प सां - सां सां सां गे रे सां - सां
गु ग व घ 5 न अ 5 ज न प घ न ते 5 अ
० ३ x २

सां गे रे - नि प ग रे गुप गुप निसां गी सा नि पप गे सां
प र हो 5 ति त प ति का 5 ss ss न 5 5 पु 5 ख 5 न 5
० ३ x २

गुप गुप निसां गी सा नि पप गे सां
० ३ २ २ २ २ २ २

රාගය - නංසධිවනි
ලක්ෂණ ගීතය - ත්‍රිතාලය

ස්ථායී

0	3	X	2
ස රි ග රි	ස රි නි ස	නි ප නි ස	ස - - ස
ගු ණි ජ න	හ ට ස ධ්ව	නි, කෝ ස ම	ජා s s ය
ස - ග රි	ග - ග ග	ස නි ප ප	රි - - නි
ග ට ක ර	භූ s ඛ න	මේ s ල, මී	ලා s s ය

අන්තරා

0	3	X	2
ග - ග -	ප - නි නි	ස ස ඊ නි	ස ස ස ස
අං ග, සු ගං ධන	වං දන මා ලේ	ති ල s ක	s ධ රේ s
ග ඊ නි ඊ	නි ප ග රි	නි ප ග රි	ග රි ස -
ග රි නි රි	නි ප ග රි	නි ප ග රි	ග රි ස s

නංසධිවනි රාගය
මධ්‍යලය ගී

ප - - පප	නිස රිග රි -	ග - ප රි	- ස ස ස
කෙ - - සෙ	ඊ ඊ නා -	ලා - - ගී	- ල ග න
පග රි - රි	ගුරි සරි ගප ග	ගුරි සරි ගප නිරි	ස - ප ග
න- කෙ - සෙ	රා- ඊ ඊ හු	කු- ඊ ඊ ඊ	ම - රෙ බි
x	2	0	3
ඊ නි ප පප	ගප නිරි ස ස	ප ප ස ස	ස ස ස ස
ක රි යෙ මා-	ඊ ඊ නි -	කු ම රේ -	කා - ර ණ
සනි පනි ගුරි ස	ග රි - ස	- පනි සු රි	ග රි - ගරි
ඊ ඊ- - රෙ	පි යා - ක	- මොරෙ-ම න	ජ් යා - ආ-
පනි සරි ගරි සරි	සනි පප ගුරි සරි	නි ප නි ස	ග ප නි ස
කු- ඊ ඊ ඊ	ම- ඊ ඊ රෙ-	ර ත මු සෙ	පායා - රි -

ගසල් ගායන ශෛලිය.

මෙම ගායන ශෛලිය මෝගල් යුගයේ දී අමීර්බුක්ෂර් පටිකුමා විසින් ප්‍රචලිත කළා යැ යි පිළිගත් මතයකි. මෙම ගායන ශෛලිය මගින් සාමාන්‍ය ජනතාව ද රාගධාරී සංගීතය රසවිඳීමට යොමු වී ඇති බව පෙනේ. සරල ශාස්ත්‍රීය ගායන ශෛලියක් ලෙසට ගසල් ගී අදත් භාරතයේ මෙන්ම ලෝකය පුරාම ජනප්‍රියව පවතී. මේ ගායන ශෛලිය සඳහා ම විශේෂ වූ ගායක ගායිකාවන් ද භාරතයේ බිහිවී ඇත. ඒ අතරින් මෙම ශ්‍රේණියට “ගුලාම් අලි, පන්කජ් උදාස් සහ ජග්ජන් සිං” යන ගසල් ගායකයින් පිළිබඳ ඉගෙනුමට නිර්දේශ කර ඇත.

ගසල් ශෛලිය , ශාංගාර රසය මුල්කොට ගත් අර්ථ වලින් යුත් කෙටි පදමාලාවන්ගෙන් රචනා වී ඇති අතර එක් පදයක් හෝ කොටසක් විවිධ නාදමාලා වලින් ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ. ගීතයේ නාදමාලා රාගාශ්‍රිත බවකින් යුක්තය. බොහෝවිට හැමදෙනාටම රසවිඳිය හැකි සරල රාග පදනම් කරගන්නා අතර එක් ගීතයක් රාග කිහිපයක් මිශ්‍ර ව ද යොදා ගන්නා අවස්ථා ඇත. උර්දු, පර්සි, හින්දි ආදී භාෂාවලින් පදමාලා නිර්මාණය වී ඇති අතර දාදරා කෙහෙර්වා බෙම්ටෝ වැනි සරල තාල මත රචනා වී ඇත. ආරම්භයේ දී බෝල් ආලාප නැතහොත් දොහොරා වැනි කොටස් අන්තර්ගතය. ගීතය ආරම්භයේ දී සහභාගී වන වාදකයින් ගේ නිපුණතාවය එලිදැක්වෙන පරිදි පූර්ව වාදන කොටස් සහ අතුරු වාදන කොටස් නිදහසේ ඉදිරිපත් කිරීම දක්නට ඇත. ඇතැම් විට ගීතය මත තබලා වාදකයාගේ දස්කම් දැක්වෙන පරිදි ලග්ගි සහ අලංකාර පද කොටස් වාදනයක් ද සිදුවේ. ගායකයා මෙන්ම වාදකයින් ද ඉතා ප්‍රවීණ අය විය යුතු බව ගසල් ශෛලියේ දී අවශ්‍ය වන්නේ ගායනය මත නිදහසේ විවිධ වාදන කොටස් ඉදිරිපත් කළ යුතු නිසාය. ගායනය හා වාදනය ඉතා මිහිරි ලෙස සුසංගත වීම මෙම ශෛලියේ දක්නට ලැබෙන විශේෂතාවයකි. ධ්‍යාල් ශෛලියේදී මෙන් මධ්‍යාලාප ලෙස වචන මූලික කරගෙන (බෝල් ආලාප) ඉදිරිපත් කිරීමෙන් ද, එකම පද කොටසක් එක් එක් ආකාරයේ තනු කොටස් පදනම් කර ගනිමින් තාලය මත විවිධ හැඩතල යොදා ගනිමින් ඉදිරිපත් කිරීමෙන් ද ශ්‍රාවකයා තුළ විශේෂ අමන්දානන්දයක් ජනිත කරවීම මෙම ශෛලියේ දක්නට ලැබෙන විශේෂත්වයකි. ඇත්ත වශයෙන්ම ගසල් ගායනා ශ්‍රවණය කිරීමෙන් ඉහළ රසවින්දනයක් ලැබෙන අතර සිත සැහැල්ලුවෙන් ශ්‍රවණය කිරීමෙන් මානසික ඉහිල් භාවයක් ලැබෙනු ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රචලිත ගසල් ගී කිහිපයක් පහත නම් කෙරේ.

- ශ්‍යාමේ හම් කෙ සේ ගුසාරී
මුජ් යාද නහී.
- චුජ්කෙ චුජ්කේ රාතධින් - ගුලාම් අලි
යෙහෙදිල් පාගල් දිල් මෙරා - ගුලාම් අලි
හම් කො කිසි කෙ ගම්නෙ මාරා - ගුලාම් අලි
- විට්ටි න කොයි සංදේශ් - ජග්ජන් සිං
- විට්ටි ආයි හෙ ආයි හෙ විට්ටි ආයි හෙ
විට්ටි ආයි හෙ වනන්සෙ විට්ටි ආයි හෙ - පන්කජ් උදාස්

<http://www.glamsham.com/music/lyrics/jagjit-singh-lyrics>

1. ගුලාම් අලි

උස්තාද් ගුලාම් අලි 1940 දෙසැම්බර් 05 වන දින පන්ජාබ් ප්‍රාන්තයේ සියල්කොට් දිස්ත්‍රික්කයේ (නූතනයේ පාකිස්ථානයට අයත්) උපත ලැබූ අයෙකි. මෙතුමා උස්තාද් බට්ටේ ගුලාම් අලිබාන් ගේ ගෝලයෙක බවද සඳහන් වේ. මෙතුමා ලෝක ප්‍රසිද්ධ ගසල් ගායකයෙක් ය. සිය ගණනක් ගසල් ගී අතරින් එතුමාගේ ජනප්‍රිය ගසල් ගීත ලෙස *Chupke Chupke Raat Din*, සහ *Humko Kisi Ke Gham Ne Maara* , යන ගීත ඉතා ජනප්‍රියය. ඊට අමතරව *Kal Chaudhvin Ki Raat Thi*, *Hungama Hai Kyon Barpa*, *Kiya Hai Pyar Jisé*, *May Nazar Sé Pee Raha Hoon*, *Mastana Peeyé*, *Yé dil yé pagal dil*, බිවාතා චිත්‍රපටයට ගැයූ *Teri yaad Yaad yaad*, 1990 දී ආචාරාභි චිත්‍රපටයට ගැයූ *Chamakte Chand Ko* යන ගීත ද ඉතා ජනප්‍රිය ගීත වේ. 1960 දී පකිස්ථාන් රේඩියෝවේ ගසල් ගායකයෙක් ලෙසට සම්බන්ධ වූ මෙතුමා චිත්‍රපට පසුබිම් ගායකයෙක් ලෙසට සම්බන්ධ වන්නේ 1982 දී “නිකාහ් ” නම් චිත්‍රපටයට ගැයූ චුප්කේ චුප්කේ රාතධිත් නම් ගීතයත් සමගය. (written by the poet Hasrat Mohani in B. R. Chopra's film, Nikaah (1982)). මෙතුමා පහත දැක්වෙන සම්මාන දිනා ඇත.

- Pride of Performance Award in 1979 by the President of Pakistan
- Sitara-i-Imtiaz Award (Star of Excellence) in 2012 by the President of Pakistan

2. පන්කජ් උදාස් :-

මෙතුමා 1951.05.17 දින ගුජරාට් ප්‍රාන්තයේ ජෙට්පර්, හි දී උපත ලබා ඇත. ඉන්දියාවේ සිටින දක්ෂිණ ගසල් ගායකයින් අතරින් එක් අයෙකි. උර්දු පදමාලාවන් සහිත ගසල් ගායනය පොදු ජනයා අතර ප්‍රචලිත කිරීම සම්බන්ධයෙන් මොහුට විශේෂ ස්ථානයක් හිමිවේ. මොහුගේ වැඩිමහල් සොයුරන් වන මන්හාර් උදාස් සහ නිර්මල් උදාස් චිත්‍රපට පසුබිම් ගායකයන් ලෙස ප්‍රසිද්ධ ය. මුබායිවල *Xavier's* විද්‍යාලයෙන් ඉගෙනුම ලබා ඇත. මොහු චිත්‍රපට පසුබිම් ගායනය සඳහා ද විශාල වශයෙන් දායක වී ඇත. 1986 තිරගත වූ “ නාම් ” චිත්‍රපටයට ගැයූ “ *Chitthi Aayi Hai* ”යන (ගසල්) ගීතයද, *Chandi Jaisa Rang* නම් ගසල් ගීතය ද ඉතා ජනප්‍රියය. 1991 “සාජන්” චිත්‍රපටයට ගැයූ “*Jiye To Jiye Kaise*” ගීතය, 1991 තිරගත වූ “සංගීත්” චිත්‍රපටයට ගැයූ “*Jo Geet Nahin Janma* ” ගීතය, ප්‍රචලිත චිත්‍රපට ගී කිහිපයකි. 1985 සිට සම්මාන 18 ක් පමණ ලබා ඇති මෙතුමා 2006 දී විසිපස් වසරක ගසල් ගායනය වෙනුවෙන් පද්ම ශ්‍රී සම්මානයෙන් පිදුම් ලබා ඇත. ජනප්‍රිය චිත්‍රපට සඳහා ගීත ගායනා කර ඇත. උමාර්, සහ බාබුල් යන චිත්‍රපටවල පසුබිම් ගායනය කර ඇත.

3. ජග්ජීන් සිංග් :-

මෙතුමා 1941.02.08 දින රාජස්ථානයේ, ගන්ගනාගර් නගරයේ දී උපත ලැබූ අයෙකි. ලෝක ප්‍රසිද්ධ ගසල් ගායකයෙකි. හින්දි, පංජාබ්, උර්දු, බෙංගාලි, ගුජරාටි සහ නේපාල් භාෂාවන්ගෙන් ගසල් ගීත විශාල ප්‍රමාණයක් ගායනා කර ඇත. කුරුකෙණ්ත්‍ර විශ්වවිද්‍යාලයෙන් ඉතිහාසය පිළිබඳ උපාධියක් ලබා ඇත. 1976 දී H. M. V. L. P තැටි විශාල ප්‍රමාණයක් එළි දක්වා ඇත. ජග්ජීන්සිංග් සුවිශේෂත්වය වන්නේ පැහැදිලි කටහඬ සහ අර්ධ ශාස්ත්‍රීය බව, ගසල් ගායනා තුළින් මනාව පිළිබිඹු වීමයි. 1967 දී ජග්ජීන්, චිත්‍රා සමඟ විවාහ විය. දෙදෙනාම එක්ව ගායනය කරන ලද ගසල් ගායනා ද ඉන් පසු ප්‍රචලිත වී ඇත. මීට අමතර ව බොලිවුඩ් චිත්‍රපට සඳහා පසුබිම් ගායකයෙක් ලෙසට ද ප්‍රසිද්ධ වී ඇත.

1982 දී තිරගත වූ " සාන් සාන් " චිත්‍රපටයට ගැයූ "Tum Ko Dekha Toh Ye Khayal" යන ගීතය, 1998 දී තිරගත වූ " දුෂ්මන් " චිත්‍රපටයට ගැයූ "Chithi na koi sandes" යන ගීතය, 2000 දී තිරගත වූ " ඡාහර් " චිත්‍රපටයට ගැයූ "Tere aane ki jab khabar mehke" යන ගීතය, චිත්‍රපට ගී අතර ජනප්‍රිය ගසල් ගීත කිහිපයකි.

එමෙන් ම ගසල් ගීත බොහොමයක් රචනා කිරීමෙන් ද දායක වී ඇති මෙතුමා හඞ් ගායනයෙහි ද ඉතා දක්ෂයෙක් ලෙස ප්‍රකට ය. පද්ම භූෂණ සම්මාන 2003. Teacher's Achievement සම්මානය 2006 දී ලබා ඇත. මෙතුමා 2011 ඔක්තෝම්බර් 10 වන දින මෙලොවින් සමුගෙන ඇත.

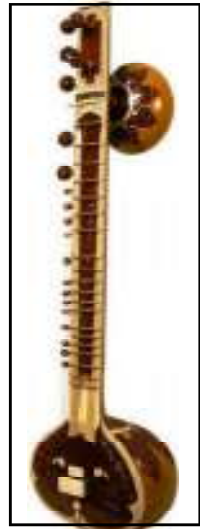

සිතාර්, එස් රාජ්, දිල් රුබා, සාරංගි, සරෝද්, සන්තුර්, බටනලා, වයලින්, ඡෙහනායි වාදන රසාස්වාදන

භාරතීය සංගීත භාණ්ඩ කිහිපයක වාදන ශ්‍රවණය කර ඒවා රසවින්දනය පුහුණු වීමට මෙම ශ්‍රේණියට නිර්දේශකර ඇත. බොහොමයක් වාදකයින්ගේ ශාස්ත්‍රීය වාදන දහස් ගණනක් අන්තර්ජාලයේ Youtube වෙබ් අඩවියෙන් නැරඹිය හැකිය. ඒවා එකිනෙකට විවිධ වෙනස් කම් වලින් යුක්තය. එක් එක් භාණ්ඩයට ආවේනික ලක්ෂණ සමස්ත වාදනය පුරා විහිදී ඇති අතර එක් භාණ්ඩයක් වාදකයින් දෙපලක් වාදනය කරන විට වුවත් ඔවුනොවුන්ගේ වාදන කුසලතාවය මත වෙනස් කම් වලින් යුක්ත වේ. මේ නිසා ආධුනිකයෙකු වශයෙන් මෙවැනි වාද්‍ය කොටස් නැරඹීමෙන් රසවින්දනය හුරු වීම පමණක් නොව රාගධාරී ශාස්ත්‍රීය ගායනයක/ වාදනයක ඇති ස්වභාවය, අංගෝපාංග ආදිය පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා ගත හැකි වේ. එම අවබෝධය තමාගේ ගායන වාදන කුසලතාවය වර්ධනය කර ගැනීමට මාර්ගයක් වනු ඇත. වාදනය කරනු ලබන සංගීත භාණ්ඩයේ ස්වභාවය හා වාද්‍ය ක්‍රමවේද පිළිබඳ දැනුම ද රසවින්දනයේ දී මහත් සේ උපකාරී වේ. මේ නිසා නිර්දේශිත භාණ්ඩ වල කෙටි විස්තරයක් පහත දැක්වේ. එක් එක් භාණ්ඩයට සුවිශේෂ වාදකයින් ගේ නාම වට්ටෝරුවක් දැක්වෙන පහත වෙබ් ලිපිනය අවශ්‍ය වාද්‍ය කොටස් නැරඹීමට ඔබට මග පෙන්වනු ඇත.

<http://www.quickgs.com/list-of-musical-instruments-and-their-players/>

සිතාර් : සිතාරය ගත් ශෛලියේ වාද්‍ය භාණ්ඩයකි. ගත් විලම්භ ලය (මසිද්ධානි) සහ මධ්‍යලය (රසාධානි) වශයෙන් වාදනය කෙරේ. ගත් ශෛලිය ආරම්භයේ දී ආලාපය දීර්ඝ ය. එම ආලාපය අවසානයේ ජෝඩ් ආලාප වාදනය කෙරේ. එය රිද්මයානුකූල බවක් පෙන්වයි. ගත් මධ්‍යයේ ද ආලාප භාවිත වේ. ඉන් පසු ව (තෝඩා) තානාලංකාර වාදනය කරන අතර මධ්‍යලය ගත් වාදන මධ්‍යයේ විවිධ විචිත්‍ර තානාලංකාර වාදනය කෙරේ. අවසානයේ ද්‍රාන ලයෙන් කඩලා වාදනය කර තිහායි හෝ වක්‍රදාර් වාදනයෙන් අවසන් කෙරේ. සිතාර් වාදනය සඳහා මිස් රාබ් නම් උපකරණය භාවිතා කරයි. භාරතයේ දක්ෂතම සිතාර් වාදකයා " පණ්ඩිත් රව් ශංකර් " ලෙස පිළිගනියි.. මෙකුමාගේ සිතාර් වාදන අන්තර් ජාලයේ Youtube වෙබ් අඩවියෙන් නැරඹිය හැකිය. ආචාර්ය ලයනල් එදිරිසිංහ ආචාර්ය නිර්මලා රුද්‍රගු, සහ ප්‍රදීප් රත්නායක ශ්‍රී ලංකාවේ දක්ෂතම ශාස්ත්‍රීය සිතාර් වාදකයින් අතරින් කිහිපදෙනෙකි.

එස් රාජ් : එස් රාජ් වාදනය සඳහා ඊට ම සුවිශේෂ වූ ගත් ශෛලියේ වාදන සහ ගායකී ශෛලියේ දී බ්‍යාල් ගීත වාදන සඳහා යොදා ගනී. මෙහි දී විලම්භ, මධ්‍ය සහ ද්‍රාන ආදී වශයෙන් වාදනය කරන අතර ආලාප තානාලංකාර හා කඩලා ද යොදා ගනී. වාදනය ආරම්භයේ වයනු ලබන ආලාපයට පසු උපජ් ආදිය ද යොදාගනී. භාරතයේ අශිෂ් වන්ද්‍ර බැනර්ජ් දක්ෂ වාදකයෙක් වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ සදානන්ද පට්ටිආරච්චි, අනිල් මිහිරිපැන්න, සහ සුදත් වික්‍රමසිංහ, ආදී අය ඒ අතරින් කිහිපදෙනෙකි.

සන්තුර් : සන්තුරය අනෙක් තත් භාණ්ඩවලට වඩා වෙනස් භාණ්ඩයකි. මෙහි තත් සංඛ්‍යාව අනෙකුත් තත් භාණ්ඩවලට වඩා වැඩි ය. (එක් ස්වරයට තත් තුන බැගින් යෙදේ) ක්වාලම් නමැති උපකරණ කට්ටලයකින් වයනු ලැබේ. එම උපකරණය භාවිතයෙන් තතට තට්ටු කිරීමෙන් හඬ උපදවන අතර එහි දී යම් ආකාරයක කම්පනයක් (තතෙහි) ඇති වේ. සන්තුර් ද ගත් ශෛලිය විචිත්‍ර ලෙස භාවිත වන වාද්‍ය භාණ්ඩයකි. වාද්‍ය භාණ්ඩයේ ශිල්ප ක්‍රමයන් ඇසුරෙන් ඊට ම ආවේණික ශෛලියකින් ආලාප යොදා ගනී. මධ්‍යලය ද්‍රාන ලය ගත් මෙන්ම, විලම්භලය ගත් ද වාදනය කෙරේ. විවිධ තානාලංකාර ක්‍රම සහ ජලාවාදන එම භාණ්ඩයෙහි වාද්‍ය ශිල්ප ක්‍රමයන්ට ආවේණික ව හා උචිත පරිදි භාවිත වේ. ශිවකුමාර් ශර්මා භාරතයේ දක්ෂ ශාස්ත්‍රීය සන්තුර් වාදකයෙක් වන අතර ශ්‍රී ලංකාවේ කරුණාරත්න කිරිවත්තුඩුව දක්ෂ ශාස්ත්‍රීය වාදකයෙකි.

බටනලාව: බටනලා වාදනය ශාස්ත්‍රීය වශයෙන් වැඩි දියුණු කිරීම උදෙසා පණ්ඩිත් පන්තලාල් සෝෂ් හා පණ්ඩිත් හරිප්‍රසාද් වෞරසියා අගනා මෙහෙයක් කර ඇත. එක ම ස්ථානයෙන් පහළ හා ඉහළ ස්වර ඉපදවීමේ හැකියාව සතු බටනලාව ඉතා මිහිරි ස්වාභාවික හඬකින් යුක්තය. මෙය ගායකී භාණ්ඩයකි. විලම්බ ලය මධ්‍ය ලය ගීත ද ගත් ද වාදනය කෙරේ. ආලාප තානාලංකාර කඩලා සහ උපස් මෙම භාණ්ඩයෙන් ඉතා විචිත්‍ර ව වාදනය කළ හැකි ය. ශ්‍රී ලංකාවේ ශාස්ත්‍රීය බටනලා වාදකයින් අතර අනිල් මිහිරිපැන්න සහ ඩී.හේමපාල පෙරේරා දක්ෂ සංගීතඥයින් අතරින් දෙදෙනෙකි.

වයලීනය : වයලීනය ඉතා ජනප්‍රිය තත් භාණ්ඩයකි. මෙය පෙරදිග ද අපරදිග ද එක සේ භාවිත කෙරේ. මධුර ලෙස ගීත වාදනය කළ හැකිය. ගත් ශෛලියේ වාදන ද ඉදිරිපත් කෙරේ. අලංකාර ලෙස මින්ඩි, ගමක් ඉපදවීම කළ හැකි ය. විලම්බ ලය මධ්‍යලය සහ දෘත ලය වාදන ඉදිරිපත් කෙරේ. සුවිශේෂී තානාලංකාර හා කඩලා වාදන වැදිය හැකිය. වයලීනයට දක්ෂ සංගීතඥයින් රාශියකි. පණ්ඩිත් ඩී.ඒ.ජෝග් සහ ආචාර්ය එන්. රාජන් භාරතයේ දක්ෂ සංගීතඥයින් දෙපළකි. ශ්‍රී ලංකාවේ ද දක්ෂතම ශාස්ත්‍රීය වයලීන වාදකයින් රාශියක් ඇත. පණ්ඩිත් අමරදේව, බී.වික්ටර් පෙරේරා, සෝමසිරි ඉලේසිංහ සහ ආචාර්ය තුෂාර රත්නායක ඉන් කිහිප දෙනෙකි.

ෂෙහනායි: මෙය ගුමිර වාද්‍ය භාණ්ඩයකි. ශෝකී හඬක් මින් නිකුත් වන අතර රාගධාරී සංගීතය තුළ ජනප්‍රිය කරන ලද්දේ උස්තාද් බිස්මිල්ලා බාන් විසිනි. ප්‍රධාන ෂෙහනායි වාදකයාට සහාය වීම පිණිස තවත් වාදකයින් කීප දෙනෙකු යොදා ගැනීම සාම්ප්‍රදායයකි. මින්ඩි ලක්ෂණ අසුරුවට ඉපදවිය හැකි ය. තාල වාදනය සඳහා යොදා ගන්නේ නක්කරා නමැති තාල වාද්‍ය භාණ්ඩයයි. බ්‍යාල් ගීත හා ගත් වාදන, තානාලංකාර හා කඩලා වාදන ආදිය මෙම භාණ්ඩයේ ආවේණිකත්වය අනුව සුවිශේෂී ව යොදාගැනේ. භාරතයේ උස්තාද් බිස්මිල්ලාහ් බාන් දක්ෂතම ෂෙහනායි වාදකයෙකි.

සරෝද්: සරෝදය ද ගත් ශෛලියේ වාද්‍ය භාණ්ඩයකි. පොල්කටු කැබැල්ලකින් සකස් කළ “ජවා” නැමති උපකරණයකින් වාදනය කෙරේ. ගැඹුරු බර හඬකින් යුත් සරෝදයෙන් සුවිශේෂී වූ මින්ඩි (සුන්) සහ සමීටි නම් කොටස් වාදනය කළහැකිය. තුම්බාව හමක් අවුරා සකසා ඇති මෙම භාණ්ඩයේ, පර්දා රහිතය. ස්වර ඉපදවීම සඳහා රිදී ආලේපිත තහඩුවක් සවිකළ ස්වර පුවරුවක් ඇත. සිතාරයේ මෙන් ගත්, තානාලංකාර හා කඩලා ආදී වාදන ශිල්පක්‍රම යොදාගනී. උස්තාද් අලිඅක්බාර්බාන් භාරතයේ දක්ෂතම සරෝද් වාදකයෙක් වන අතර රත්න දිසානායක සහ ඩී.එම්.ගුණරත්න දක්ෂ සරෝද් වාදකයින් දෙපළකි.

සාරංගි: මෙය ගායකී ශෛලිය වාද්‍ය භාණ්ඩයකි. අළුවකින් වැයේ. නියපොත්තේ මතුපිට තත් වල ගැවෙන පරිදි රඳවා ස්වර උපදවයි. තුම්බාව හමක් අවුරා ඇති උසින් අඩු භාණ්ඩයකි. මිනිස් කටහඬට ඉතා සමාන වූ හඬකින් යුක්තය. වඳුරන්ගේ බඩවැල් හෝ මතසා බඩවැල් වේලා තත් සකස් කරගනී. උතුරු ඉන්දියාවට ආවේණික සංගීත භාණ්ඩයකි. ප්‍රධාන තත් තුනක් හෝ හතරක් සහිතය. අනු තත් රාශියක් ඇත. මෙම භාණ්ඩය ගායනයේ දී සහාය වාද්‍ය භාණ්ඩයක් ලෙස යොදාගනු ලබන අතර, රාගධාරී වාදන භාණ්ඩයක් ලෙසද ප්‍රචලිතය. විලම්බ, මධ්‍ය සහ දෘත බ්‍යාල් වාදනය සිදුකරන අතර, කඩලා වාදනය සිදුකරනු ලබයි. උස්තාද් සුල්තාන් බාන්, ෂබීර්බාන් ආදී වශයෙන් භාරතයේ දක්ෂ සාරංගි වාදකයින් රාශියක් ඇති අතර ශ්‍රී ලංකාවේ සදානන්ද පටිටිආරච්චි දක්ෂ සාරංගි වාදකයෙකි.

දිල්ලුබා : සාරංගියේ සහ සිතාරයේ සම්මිශ්‍රණයකින් සකසා ඇත. තුම්බාව හමක් අවුරා ඇති අතර, සාරංගි භාණ්ඩයේ හැඩය ඇත. ස්වර පුවරුව සිතාරයේ මෙන් පර්දා සහිතය. ගායකී ශෛලියට විලම්භ, මධ්‍ය හා දෘත ලය වාදන, තානාලංකාර හා කඩලා වැනි වාදන විධි යොදාගනී. එස් රාජයේ උපත දිල්ලුබාවේ ආභාෂයෙන් සිදුවී ඇත. දිල්ලුබාව කරෙහි රඳවා අළුවකින් වැයේ. ප්‍රධාන තත් 6ක් සහ අනු තත් රාශියකින් යුක්ත වේ. එස් රාජයට වඩා බර හඬක් දිල්ලුබාවේ ඇත. භාණ්ඩයේ විශාලත්වය සහ තුම්බාවේ ස්වභාවය මීට හේතු වී ඇත. තුම්බාව විවිධ හැඩවලින් සකස් කෙරේ. මෙම රූපසටහනේ දැක්වෙන දිල්ලුබාවේ තුම්බාව මොණරෙකුගේ හැඩයට විවිධ කොට ඇත. වාදනය කරනුයේ සාරංගිය මෙන් කරෙහි රුවා ගෙනය. උස්තාද් රන්බේර් සිං, සහ උස්තාද් අමන්දීප් සිං භාරතයේ දක්ෂ දිල්ලුබා වාදකයින් අතරින් දෙදෙනෙකි. උස්තාද් රන්බේර් සිං ගේ දිල්ලුබා වාදනයක ඡායාරූපයක් ඉදිරියේ දැක්වේ. ආචාර්ය නිශාද් හඳුන්පතිරණ ශ්‍රී ලංකාවේ දක්ෂතම දිල්ලුබා වාදකයෙකි.

Interlude & Introduction ඇතුළුව සරල ගීතයක් නිර්මාණය

සරල ගීතයක ආකෘතිය විවිධාකාරයෙන් හා විවිධ පිළිවෙලින් ලෝක සංගීතය තුළ දක්නට ලැබේ. ශ්‍රී ලංකාවේ සරල සංගීත ක්‍ෂේත්‍රය තුළ ද විවිධ ආකෘතිවලින් යුත් සරල ගීත දක්නට ලැබේ. ඒ අනුව සමහර සරල ගීතවල ආකෘතිය අනුව Inter (Interlude) සහ Intro (Introduction) සමානය. ඇතැම් ගීතවල Chorus පමණි. Verse නැත. ඇතැම් ගීත ඇරඹෙන්නේ Adlib මගිනි. එසේ ඇරඹී නැවත මැද දී Intro කොටස යොදා නැවත දෙවන අන්තරා කොටසට පෙර Adlib කොටසක් යොදාගනී. මේ අයුරින් විවිධ සංකීර්ණතා පෙන්වුම් කරන සරල ගීත ආකෘතිය පිළිබඳව ද විවිධ මති මතාන්තර පවතී. කෙසේ වුවද ලංකාවේ බහුතරයක් ගී පෙළගස්වා ඇති ආකෘතිය වන්නේ පහත දැක්වෙන ආකෘතියෙන් නිර්මිත ගීතයි.

Intro - Chorus - Inter - verse - Chorus - Inter - Verse - Chorus

ඉහත ආකෘතිය අනුව ප්‍රචලිත ගීත කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- ★ සැඳෑ අඳුර ලොව ගලන වෙලාවට - සෝමතිලක ජයමහ
- ★ සීත රැ යාමේ (දුලිකා) - සනත් නන්දසිරි
- ★ දවසක් පැල නැති හේනේ - ගුණදාස කපුගේ
- ★ දෙවයෝගයකින් නොවේදෝ - වික්ටර් රත්නායක
- ★ ඉරහද පායන ලෝකේ - පණ්ඩිත් අමරදේව

සරල ගීතයක් නිර්මාණය කිරීමට නම් ඔබ සතුව සංගීත විෂයේ ප්‍රායෝගික භාවිතය පිළිබඳ (ස්වර, තාල) අවබෝධයක් තිබීම වැදගත් වේ. කෙසේ වෙතත් ඔබ මේ වන විට 13 ශ්‍රේණියේ පසුවන බැවින් ඒ සඳහා ප්‍රමාණවත් දැනුමක් ලබා ඇත. අවශ්‍ය වන්නේ උත්සාහයයි. නිතර නිර්මාණයේ යෙදෙමින් ගුරුතුමා හෝ ගුරුතුමිය මගින් නිවැරදි කිරීම් කරගන්න. ගීතයක් නිර්මාණයේ පහත සඳහන් කරුණු ඔබට වැදගත් වනු ඇත.

පෙර වාදනය - Introduction

මෙය නිර්මාණය කිරීමේදී ඔබගේ ගීතයේ හැඩය හා රිද්මය පිළිබඳ සැලකිලිමත් වන්න. ඔබගේ ගීතය හඳුන්වා දෙන්නේ මෙම කොටසින් බැවිනි.

ඔබගේ ගීතයේ Chorus කොටස ඇරඹෙන ස්වරයට Intro එකේ අවසාන ස්වරය යොදන්නේ නම් මැනවි. පහත දැක්වෙන්නේ ප්‍රචලිත ළමා ගීතයකි. එහි Intro එකක් නිර්මාණය කරන අයුරු නිරීක්ෂණය කරන්න.

මුහුදු ලස්සනයි

ග	ග	ග	රි	ග	රි	ස	-	-	-	-	-	-
මු	හු	ද	ල	ස්	ස	න	යි	s	s	s	s	s
ස	ග	ප	නි	ධ	ප	ම	-	-	-	-	-	-
මු	හු	ද	හ	රි	ලො	කුයි	s	s	s	s	s	s
ප	ග	-	ප	ග	-	ප	ග	-	ස	රි	ග	
හො	හෝ	s	හො	හෝ	s	හො	හෝ	s	හෝ	s	ව	
ප	ප	ප	රි	ග	රි	ස	-	-	-	-	-	-
න	න	ර	වෙ	න්	නෙ	නෑ	s	s	s	s	s	s

Intro එකක් නිර්මාණය කරමු

Intro

ස	ග	ප	ස	ග	ප	නි	ධ	ප	ම	-	-
ප	ප	ප	රි	ග	රි	ස	-	රි	ග	-	-

මෙහිදී පළමු වන පේළිය සඳහා යොදාගෙන ඇත්තේ ගීතයේ දෙවන පේළියේ ස්වරයි. එසේම අවසාන පේළියට ගීතයේ අවසාන පේළිය ඇසුරින් නිර්මිතය. ගාන්ධාරයෙන් අවසන් වන අතර ගීතය ඇරඹෙන්නේද ගාන්ධාරයෙනි. මෙය වාදනයට කෙතරම් ගැලපේදැයි බලන්න.

Verse

ග	ප	ප	ප	ධ	ප	ම	-	-	-	-	-
රු	ලේ	ල	ඇ	දෙ	න	වා	s	s	s	s	s
ම	ධ	ධ	ධ	නි	ධ	ප	-	-	-	-	-
වැ	ලේ	ල	හැ	පෙ	න	වා	s	s	s	s	s
නි	නි	-	ධ	-	ධ	ප	-	ප	ම	ම	ම
ස	ම	න්	s	s	s	ව	ගේ	s	ව	තු	ර
ග	ග	ග	රි	ග	රි	ස	-	-	-	-	-
ව	තු	ර	ඉ	හෙ	න	වා	s	s	s	s	s

ගීතයේ අතුරු වාදනය හෙවත් Inter කොටසට මෙම ස්ථායී සහ අන්තරා යන කොටස් වල ඇසුර ලබාගත්තේ නම් මැනවි.

Inter

	ග	ප	ප	ප	ධ	ප	ම	-	-	-	-	-
	රි	ම	ම	රි	ම	ම	ම	ප	ම	ග	-	-
	ස	රි	ග	ම	ප	ධ	රි	ග	ම	ප	ධ	නි
	ග	ම	ප	ධ	නි	රි	ස	-	-	-	-	-

මෙම කොටස සඳහා අන්තරා කොටසේ පළමු පේළිය ඇසුරෙන් නිර්මාණය කොට දෙවන පේළිය ඊට සමානව නිර්මාණය කොට ඇත. මුහුද ගැන කියවෙන බැවින් අවසාන පේළිය මුහුදේ රුලේ ගසන අයුරින් නිර්මාණය කොට ඇත.

මෙම ගීතය පෙර වාදන සහ අතුරු වාදන යොදා වාදනය කර බලන්න. Bit යෙදීමේදී එක් එක් ගීත කොටසට සංගීතමය අයුරින් සම්බන්ධ වන ලෙස යොදාගත යුතුය. එමෙන්ම Counter Point යෙදීමේ දී එම ගීතයට අදාළ Chord උපයෝගී කරගත යුතුය.

පහත දැක්වෙන්නේ Chord සහ අනිකුත් ගීතාංග සමග නිර්මාණය කොට ඇති එම ගීතයේ ස්වර ප්‍රස්තාරයයි. මෙය හොඳින් අධ්‍යයනය කරන්න.

ශ්‍රී ලංකාවේ කණ්ඩායම් සංගීතය

මේ සම්බන්ධව මහාචාර්ය සුනිල් ආරියරත්න ශුරීන් විසින් රචිත ශ්‍රී ලංකාවේ කණ්ඩායම් සංගීතය නම් ග්‍රන්ථයේ එන තොරතුරු පාදක කර ගත හැකිය. පහත දැක්වෙන සංකීර්ණ තොරතුරු පාඩම සංවර්ධනය සඳහා යොදා ගත හැකිය.

කණ්ඩායම් සංගීතය සහිත සිංහල ගීයක් ගැයූ ප්‍රථම කණ්ඩායම නම් හලාවත නෙවිල් ප්‍රනාන්දු නම් ගීටාර් වාදකයාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් පිහිටුවා ගත් "ලොස් කැබෙලරෝස්" (LOS CABELLEROS) නම් සංගීත කණ්ඩායමයි. මෙම කණ්ඩායමේ ගීත තුළ ස්පාඤ්ඤ සංගීතයේ ආභාෂය දක්නට ලැබේ. රුක්මණි දේවිය ද මෙම කණ්ඩායමේ ගායිකාවක් ලෙසට සම්බන්ධ වී ඇත. (සඳක් නැගී සඳක් ගිලේ සාගරේ, මැණිකේ ඔබේ සිනාවේ) ගීටාර්, වයලින් රීඩ් බටනලා, කැස්ටනට්ස්, ගයිරෝ මර්කාස්, කොංගෝ ඩ්‍රම්ස්, බොංගෝ ඩ්‍රම්ස්, මාරිම්බා, ස්ට්‍රික් ඩ්‍රම්, ආදී සංගීත භාණ්ඩ ස්පාඤ්ඤ සංගීතයේ භාවිතා වූ නිසා මෙම කණ්ඩායමද මවුන් සතු වයලින්, ගීටාර්, ගයිරෝ, කොංගෝ වැනි සංගීත භාණ්ඩ යොදා ගෙන ඇත. මෙම කණ්ඩායම වික්‍රම සඳහා ද සංගීත නිර්මාණය කර ඇත. කණ්ඩායම් කිහිපයක් විසින් 60-70 දශක වල සිංහල සංගීත ක්ෂේත්‍රයට එක් කරන ලද අදක් වඩාත් ජනප්‍රිය වී ඇති ගීත කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- ලොස් කැබෙලරෝස් :- මල්බර හිමිදිරියේ, සඳක් නැගී සඳක් ගිලේ සාගරේ, මැණිකේ ඔබේ සිනාවේ,
- ලා සිලොනියන්ස් :- හොයිසා හෝයිසා, තරුණ ජීවිතේ,

(මෙම කණ්ඩායම නොයෙල් බ්‍රයන් රණසිංහගේ ප්‍රධානත්වයෙන් සය දෙනෙකුගේ යුත් කණ්ඩායමකි. බිකික් සරොම් ඇඳ, තද පැහැති අත්කොට කම්සයක් සමග, දෙපා සපත්තු සෙරෙප්පු වලින් තොරව, හිසට පන්කොළ තොප්පියක් පැළඳීම සිදුකර ඇත. පසුකාලයේ මිල්ටන් මල්ලවආරච්චි ශුරීහු ද මෙම කණ්ඩායම සමග එක්වී ඇත. 70 දශකයේ ආරම්භයේදී මෙම කණ්ඩායම කැලිප්සෝ කණ්ඩායම යන සුවිශේෂ නාමයෙන් ද හඳුන්වා ඇත. මොරිස් දහනායක විසින් ගයන ලද "සුදෝ පොඩ්ඩක් අඩන්න" නැමති ගීතය කැලිප්සෝ ගී තනුවකි.

- ලා බම්බාස් :- කළේ උකුලෙ තියාලා, එන්න යන්න නෙලුම් විලේ නෙලුම් කඩන්න.
- මී මැස්සෝ :- මුලු ගතම වෙහෙසුනා,
- ධර්මරත්න බුදුරස් :- හෝ වැස්ස වහිනවා, වාසිටි කොල්ලෝ
- මුන්ස්ටෝන් :- මංගෝ කලුනැන්දේ, රුවන් පුරේ අපේ ගම තමයි, කලුමාමේ අපෙ කලු මාමේ, දිල්හාණි දුවණි, වනදෙවි ලිය කුරුලේ, කාගෙද ගොන්වස්සා,

(මෙම කණ්ඩායම රත්නපුරය කේන්ද්‍ර කර ගෙන බිහිවී ඇත. ක්ලැරන්ස් විජේවර්ධන සහ ඇනස්ලි මාලේවන යන ප්‍රසිද්ධ ගායකයින් මෙම කණ්ඩායමේ සාමජිකයන් වූහ.

- සමනලයෝ :- නැලවෙන මවු උකුලේ,
- ත්‍රී සිස්ටර්ස් :- ඔබ සොයනා කලු කෙල්ල මමයි,
- ගෝල්ඩන් වයිම්ස් :- මා ආදරෙයි නංගියෙ, සුරගත වෙස් වලා, අද වෙයි හිරු දින,
- සුපර් ගොල්ඩන් වයිම්ස්:- කඳ සුරිඳුනි, මලට බඹරෙකු සේ, සිහින ලොවක් දුටුවා, ගමෙන් ලියුමක් ඇවිල්ලා, මුව හසරැලි සාගරේ, හා හා හොරේ දනුනා,
- ජෙට් ලයිනර්ස් :- කැදුල්ලේ ඇති වූ කිරිල්ලි වගේ.
- ජප්සිස් :- තොරන් බදින්නට, කුරු මීට්ටෝ, දූන දූන වරදි කරනවා, ඕවක් වැඩද දයා මල්ලි,

කෝඩ්ස් මත පිහිටා තනු නිර්මාණය කිරීමේ සම්ප්‍රදායක්, සුසංවාද (Harmony) සහිත ගායනය වාදනය ඉදිරිපත් කිරීමත් කණ්ඩායම් ගීත වලින් සිදුවිය.

කණ්ඩායම් ගීත අභාවයට යෑමට හේතු කිහිපයක් මුල් විය. 1973 දී ගුවන්විදුලියේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් ධුරය ලත් රිජ්වේ තිලකරත්න මහතා ඉන්දියානු සංගීතය ප්‍රිය කළ කෙනෙක් නිසා ගුවන් විදුලියේ කණ්ඩායම් ගීතයට හිමි ව තිබුණු තැන ස්ථානය අහිමිවිය. එවකට ජනප්‍රිය EP තැටි වෙනුවට කැසට් පටි පැමිණීමත් තවත් හේතුවක් විය. සමාජය පිළිගත් සංගීත නිර්මාණකරුවන් බොහොමයක් කණ්ඩායම් ගීත පහත් ලෙස සලකා විවේචනය කිරීමත් මෙම ගීත අභාවයට යෑමට හේතුවක් විය. දක්ෂතා ඇති කණ්ඩායම් ගීත නිර්මාණකරුවන් බිහි නොවීම තවත් හේතුවක් විය.

ගායනය සඳහා කණ්ඩායම් ගීතයක්.

තනු නිර්මාණය හා ගායනය :- ලා සිලෝනියන්ස්

හොයියා හෝයියා   හොයියා හෝයියා
 හොයියා හෝයියා   හොයියා හෝයියා

චන්ද්‍රයා අඳුරු අහසෙ එයි නැගී
 සිසිල් සුලඟ අවට හමයි වේගෙනී.
 නංවා රුවල අප සැමා
 පදිමු පදිමු වෙරල බල බලා

සමුදුරේ මසුන් බොහෝ ඇත ජලේ
 සමගියේ බලේ - අප ජීවනේ බලේ
 රාත්‍රියේ මේ ජලාසයේ
 පැදපල්ලා පැදපල්ලා වෙරළ බල බලා

තනු නිර්මාණය හා ගායනය - මීමැස්සෝ

දුප්පත් වෙලා ----- මම කම්මලෙ-----වෙහෙසෙනවා-----
 මුලු ගතම වෙහෙසුනා - දහඩියෙන් නැහැවුණා
 කුසගින්න නිවා ගන්න මෙමා යකඩ තලන්නා

වෙහෙසිලා -   දුක් විඳලා
 කම්මලේ -   යකඩ තලා //

පාන්දරින් නැගිටලා -   දෙවියන් වැඳ පුදලා
 දරුවන් මුව සිඹ ලා -   ගිනි මැලය දල්වලා
 යකඩ ගිනියම් කරලා -   ගොන්ට ලාඩම් හදලා
 ගැලට පණ උපදවලා -   දවසෙ වැඩ අරඹලා

දඬු අඬුව තද කලා -   යකඩේ ඊට හයි කලා
 දැන වාරුව යොදලා -   පිර කිරි කිරි ගාලා
 පිහිය හැඩ වැඩ දාලා -   මුවට පන්නර තියලා
 හැදුවෙ කම්මලෙ තියලා-   මාගෙ වරුණ පෙන්නලා

කඩ ඇණය ඇදවෙලා -   යකඩ පට්ටම් ගෙවිලා
 බරබාගෙ පෙරළිලා -   මාලගට පැමිණිලා
 මම වරුණෙ පෙන්නලා-   කඩි මුඩියෙ වැඩ කලා
 බර බාගෙ නැගිටිලා -   යළි යෑම අරඹලා

උඩරට මැණිකේ

උඩරට මැණිකේ මනහර කඳුරට තිලකේ
ඔසරි මාල වළලු - කුරු හවඩ් ඔබට හරි හැඩයි //

සුනිල් ජලේ රණ හංසිය වාගේ
ලලිත ගමන නලවයි සිත මාගේ //
සුබ ගමන් යන්න හැන්දෑවට නුවර වැව වටේ
මිණි පහන ඔබයි කන්ද උඩරටේ //

උඩරට මැණිකේ

තෙල් මල් ගෙන දළදා මන්දිරේ
වදින්න යයි පියගැට පෙළ පාපේ
ඔබ සිහා බලන බැල්මට වැලේ මල් පිපේ
මනමාලි ඔබයි කන්ද උඩරටේ

උඩරට මැණිකේ

නුවර ඇසළ පෙරහැර ඇති කාලේ
මුළු රටම දකියි ඔබේ කෝමල තාලේ
මට මලක් වෙන්න සිතයි ප්‍රියේ ඔබේ පෙම් විලේ
රූ රැජින තමයි මැණික සිංහලේ

උඩරට මැණිකේ

මංගෝ කළු නැන්දේ

මාංගෝ කළු නැන්දේ - මොකදද මේ පැත්තේ
සැන්දෑ යාමේ බලා - ගෙදරින් පැනගත්තේ

බුලත් කොරටුවේ - ලපටි දළ ඇතේ
මංගොට දූන් හරිම වැඩ වගේ
පොළට ගෙනැල්ලා - ලාබෙට විකුණාලා
ගෙදර එන්නෙ හිනා වැනි වැනි

මංගො නැන්දගේ දුව අංගො කුමාරී
ගිය සුමානෙ පැනල ගිහිල්ලා
ඇය අඩ අඩ පොළොවේ - හැපි හැපි වැටිලා
වැඩක් නෑනේ දූන් පසු තැවිලා
අහළ පහළ හැමෝම ඇගෙ කටට බය වෙලා
ඉන්නෙ ඇට දිනුම පවරලා
මාමා ගෙදර ආව දාට ඇයව හිරවෙලා
දහයට ගැනගන්න බෑ වගේ

පුන්සඳ හිනැහෙන්නේ

පුන්සඳ හිනැහෙන්නේ- වන මල් බිපිදෙන්නේ
ලස්සන ඔබේ මුණේ - දක්කම නොවැ මල් මැණිකේ
කොයිබද ඔබ යන්නේ - මේ උදයෙම අප යන්නේ
මගේ පැල්පත පැත්තේ - ඔබේ සම්පත ගෙන එන්නේ

වසන්ත සමයෙහි ඔබ ළඟ ඉඳගෙන මිහිරට කවි කියමි
සමන් කැකුළු මල් පොකුරක් අරගෙන ඔබේ හිසේ ගසමි
ඔබ නිදියන තුරු - ඔබේ ළඟ ඉඳගෙන නැළවිලි ගී ගයමි
උදය හවස මම ඔබේ පා යුග හිමියන් සැමදා වදිමි

නිල් දිය බැස යන ගංගාවේ මම ඔබ හා ඔරු පදිමි
සඳ ඇති කාලෙක ඔබේ සුදු අත ගෙන ගංතෙර වෙත දුවමි
පළතුරු යුෂ ගෙන මී පැණි දවටා රසකර එය පොවමි
කුඹුරට යන්නට පෙරමග ඇඹුලද සාදා ඔබට දෙමි

මගේ සුදු මාමේ

මගේ සුදු මාමේ //
 නෑ බෑ නොකියා
 රා පොඩියක් දී - මා සනසන්නේ
 මගේ සුදු මාමේ //
 නෑ බෑ නොකියා
 රා පොඩියක් දී - මා සනසන්නේ

ගහෙන් ගහට අතුර දිගේ නගින්නා
 ළපටි කැකුළු මල් බල බල තලන්නා //
 මණ්ඩි නැකුළු රා හැමටම බෙදන්නා
 අනේ වාසනාවන් මේ මදින්නා

කිකුල් මල් දමා තෙල් දිය දමන්නා
 රූහුණේ මිකිරට පැණි ටික දොවන්නා //
 ළපටි කිකුල් මල් පොකුරුද සදන්නා
 ගමට කසුන් අපෙ මේ රා මදින්නා

රැල්ල සිඹින වැල්ල

රැල්ල සිඹින වැල්ල අපට මෙහෙම කියනවා
 අදට වඩා එළිය හඳක් හෙට පායනවා
 දෙකුන් දවස කන්න නැතත් ශෝක නෑ හිතේ
 විනෝද මිහිරක් ගෙනදෙයි මුහුදු ජීවිතේ //

ඉර බැස යන්නේ හඳ පාන සිනාසෙන්නේ
 බත් බැඳ ගන්නේ පැල්පතෙන් පිටත් වෙන්නේ
 වෙරළට එන්නේ අමු දරු සිප සනසන්නේ
 එදිනෙදා වේල සොයන්නේ දියඹටයි පදින්නේ

වැල් පටවාලා ඔරු පාරුවල ගිහිල්ලා
 මාළු පුරවාලා එමු තෝරු මෝරු අල්ලා
 එය විකුණාලා වෙන්දේසියේ දමාලා
 අපේ කුසේ ගින්න නිවාගන්න කාසි සොයාපන්නේ

ගයන ගැයුම්

ගයන ගැයුම් - නටන නැටුම්
 ඉවත හෙළයි - ශෝක සුසුම්
 නිදන ලොවෙන් - දවස උදාවී
 සිහින මැදින් - සතුට සිනා

නුරා දෙනොල් පුරා එයින්
 සුරා බඳුන් පුරා වෙමින්

ගයන ගැයුම්

හිරු ඇහැරී - බලන වෙලාවේ

පෙන බුබුළේ - සතුට නිමාවේ
 හෙට දවසේ - හිරු එළියේ
 සිහින ලොවේ - සැපත නිවේ

ගයන ගැයුම්

මන්ද රැඳෙනු තවත් මෙන්න උදය ඇවිත්
 නින්ද නොලබන අඳුරෙහි
 කැන්දු විදුලිය මෙන්

ගයන ගැයුම්

මගෙ කුමුරේ ඉනි වැට බිඳලා

මගෙ කුමුරේ ඉනි වැට බිඳලා
ලපටි ගොයම් පැළ කා දමලා
රැක සිටියෙමි වෙහෙසක් නොබලා
අල්ලා ගෙන ආවෙමි බැඳලා

කාගෙද ගොන් වස්සා - මගෙ කුමුරට බැස්සා
හොඳ ගානක් උස්සා - පවරා දෙමි වස්සා

කාගෙද මේ හොර වසුපැටියා
සොයා කෙනෙක් එනතුරු සිටියා
මගේ අලාබය මේ පැටියා
අය කර දෙමි මේ හොර කොටියා

සවස් වෙලා අපෙ ගේ පැත්තේ
කවුද බොලේ එනවා ඇත්තේ
වැටේ කඩුල්ලෙන් අර පැත්තේ
අඳුනන මුහුණකි මම දැක්කේ

සිරිමල් අයියට පැණි වරකා
ගෙන ආවෙමි ගෙදරින් පොරකා
සිරිමල් අයියේ මට සලකා
දෙනවද උන් මගෙ කළු හරකා

දුන්නට පැණි වරකා - දෙන්නම් කළු හරකා
මා ගැන තව සලකා - දෙනවද බහ මැණිකා

මුළු ගතම වෙහෙසුනා
C major
 බෙම්බෝ කාලය 6/8

R G R S - S R G - - - M G R S R S - -
 දු ජ් ජ ත් වෙ ලා S S S S S S S S S S S S S S

S R G M G R - G R - - -
 ම ම ක මි ම ලේ S S S S S S S S

R G R S S R G - - - M G R S R S - - - -
 වෙ හෙ සෙ න වා S S S S S S S S S S S S S S S S

<u>SSS</u> ගතම	<u>SSS</u> වෙහෙසු	<u>S--</u> නාSS	<u>+NS</u> +දහ	<u>R-R</u> ඩියෙන්	<u>R-R</u> නාSවු	<u>R--</u> නාSS	<u>+SR</u> +කස	<u>G-G</u> ගින්න	<u>RS-</u> නිවා	<u>+++</u> ගන්න	<u>+++</u> මෙමා	<u>+++</u> [+PP +මුළු G-G RS- ගන්න මෙමා]
<u>SSS</u> යකඩ	<u>SS-</u> තලන්	<u>S--</u> නාSS	<u>---</u> ---									
		<u>++P</u> ++වෙ	<u>PD-</u> හෙසීS	<u>Ṡ--</u> ලාSS	<u>---</u> SSS	<u>--N</u> ++දු	<u>DPD</u> ක්විඳ	<u>NDP</u> ලාSS	<u>---</u> SSS	<u>--G</u> ++ක	<u>RSR</u> මිමS	
<u>G--</u> ලේSS	<u>---</u> SSS	<u>++M</u> +++	<u>GRS</u> ලාSS	<u>S--</u> නාSS	<u>+++</u> SSS							
												<u>+++</u> [+GM ක්විඳ R-- +GG ලාSS +ගිනි]
<u>MP-</u> දරින්	<u>PPP</u> නැඟිට	<u>P--</u> ලාSS	<u>+PD</u> +දෙවි	<u>P-M</u> යන්වැ	<u>MMM</u> දප්ද	<u>M--</u> ලාSS	<u>+GR</u> +දරැ	<u>R-G</u> වන්මු	<u>GGR</u> වසිඹ	<u>R--</u> ලාSS	<u>+GG</u> +ගිනි	
<u>RRS</u> මැලය	<u>S-S</u> දල්ව	<u>S--</u> ලාSS	<u>+++</u> +++									

හෝයිසා හෝයිසා
මුල් ඉතිය : E major
තාලය : වෙම්ටො 6/8

<p>(++P ++හො</p>	<p>- P - යිසා S</p>	<p>SS - හෝයිසයි</p>	<p>S - - යා S S</p>	<p>- - S S Sහො</p>	<p>- S - යිසා S</p>	<p>NN - හෝයිසයි</p>	<p>N - - යා S S</p>
<p>- - P S Sහො</p>	<p>- P - යිසා S</p>	<p>NN - හෝයිසයි</p>	<p>N - - යා S S</p>	<p>- - N S Sහො</p>	<p>- N - යිසා S</p>	<p>SS - හෝයිසයි</p>	<p>S - - යා S S</p>
<p>(+ + + + + +</p>	<p>PP - චන්ද්‍ර</p>	<p>S - - යා S S</p>	<p>S - S අඳුරු</p>	<p>S - R අහසේ</p>	<p>G - M එයිනු</p>	<p>MP - හී S S S</p>	<p>- - - S S S</p>
<p>- - - S S S</p>	<p>P - P සිසිලේ</p>	<p>M - M සුභහ</p>	<p>MPM අචච</p>	<p>G - G හමයි</p>	<p>RGR වේසගේ</p>	<p>S - - හී S S S</p>	<p>- - - S S S</p>
<p>- - - S S S</p>	<p>- - - S S S</p>	<p>S - - න . S</p>	<p>S - - වා S S</p>	<p>S - R රුවල</p>	<p>G - R අපිසු</p>	<p>G - - මා S S</p>	<p>- - - S S S</p>
<p>- - - S S S</p>	<p>- - - S S S</p>	<p>NNN පදිලු</p>	<p>MMM පදිලු</p>	<p>MMG වෙරළ</p>	<p>RGR බලබ</p>	<p>S - - ලා S S</p>	<p>- - - S S S</p>
<p>(S S S පමුද්‍ර</p>	<p>S - R රේ S ම</p>	<p>G - - සුන් S</p>	<p>- - - S S S</p>	<p>R - - බොහෝ S</p>	<p>RGR ඇත ජ</p>	<p>S - - ලේ S S</p>	<p>- - - S S S</p>
<p>N - N පමහි</p>	<p>N - R යේ S බ</p>	<p>M - - ලේ S S</p>	<p>- MM S අප</p>	<p>G - - හී S ව</p>	<p>RGR නේ S බ</p>	<p>S - - ලේ S S</p>	<p>- - - S S S</p>
<p>- - - S S S</p>	<p>M - P රා S හී</p>	<p>P - - යේ S S</p>	<p>- - - S S S</p>	<p>M - P මේ S ජ</p>	<p>D - P ලා S ස</p>	<p>M - - යේ S S</p>	<p>- - - S S S</p>
<p>- - - S S S</p>	<p>- - - S S S</p>	<p>MMP පැද ප</p>	<p>- P - ලේ S S</p>	<p>MMP පැද සු</p>	<p>- P - ලේ S S</p>	<p>MPM වෙරළ</p>	<p>GMR බලබ</p>
<p>S - - ලා S S</p>	<p>- - - S S S</p>	<p>- - - S S S</p>	<p>S - G රා S හී</p>	<p>G - - යේ S S</p>	<p>- - - S S S</p>	<p>G - P මේ S ජ</p>	<p>M - G ලා S ස</p>
<p>R - - යේ S S</p>	<p>- - - S S S</p>	<p>- - - S S S</p>	<p>- - - S S S</p>	<p>GGM පැද ප</p>	<p>- M - ලේ S S</p>	<p>GGM පැද ප</p>	<p>- M - ලේ S S</p>
<p>GMG වෙරළ</p>	<p>RGR බලබ</p>	<p>S - - ලා S S</p>	<p>- - - S S S</p>				

සංගීත වාදි ඛණ්ඩයක් සාමූහිකව නිර්මාණය.

නිර්මාණය යන්න ඉගැන්විය හැකි දෙයක් නොවේ. නිර්මාණ කුසලතාවය තමා විසින් ම තමා තුළ ගොඩ නගා ගත යුතු කුසලතාවයකි. ඒ සඳහා අත්දැකීම්, මග පෙන්වීම්, පරිචය හා පරිකල්පන ශක්තිය අත්‍යාවශ්‍ය වේ. සංගීතමය නිර්මාණයක් හැමවිට ම ශ්‍රාවකයින් ගේ රසවින්දනය ට හා අමන්දානන්දය ට හේතු විය යුතුය. එහි ඇති නාද, ස්වර සංයෝජනය, රිද්මය, ලය, ග්‍රැනිස්වරය, ස්කේලය ආදී සිද්ධාන්තමය කරුණු රස භාව ඇති කිරීමටත්, නාද රූපයේ රමණීයත්වය ඇති කරලීමටත් හේතු වනු ඇත. විශේෂයෙන් තනුවක් නිර්මාණයේ දී ප්‍රස්තුතය හෝ තේමාව පිළිබඳ අවධානය යොමු කළ යුතුවේ. ඊට ගැලපෙන ලෙස මතු කියවූ සිද්ධාන්තමය කොටස් තෝරා ගත යුතුවේ. ඒ සඳහා නිර්මාණකරුවාගේ සත්‍ය අභ්‍යාසයත්, ප්‍රතිභාවත් අවශ්‍යමය කරුණු වේ.

මේ නිසා අභ්‍යාසයේ යෙදීමට නිර්මාණාත්මක සරල ක්‍රියාකාරකම් වල යෙදීම අවශ්‍යය. තනිවම හෝ සාමූහිකව පහත දැක්වෙන මග පෙන්වීම් ඔස්සේ සරල ක්‍රියාකාරකමක යෙදී ස්වර සුසංයෝගය, රිද්මය, ස්කේලය, ග්‍රැනිය ආදී කරුණු මත ගොඩ නැගෙන තනුවේ මිහිරියාව පිළිබඳ අත්දැකීමක් ලැබිය හැකිය. මෙම නිදහස් සරල ක්‍රියාකාරකම සඳහා පහත දැක්වෙන සිද්ධාන්තමය කොටස් පිළිබඳ අවධානය යොමු කරමු.

- ග්‍රැනිය - මධ්‍ය " ස " - (C)
- ස්කේලය - ශුද්ධ ස්වර - (C major)
- රිද්මය - මාත්‍රා 3 කාලය - (3,4 Rhythem)
- ලය - මධ්‍යලය - (Mid Tempo)

මෙම ක්‍රියාකාරකම පහසුවෙන් ඉටු කරගෙන අත්දැකීමක් ලබා ගැනීමට ග්‍රැනියට හා ස්කේලයට අදාල මූලික කෝඩ්ස් තුන තෝරාගත් රිද්මයට අනුව පෙළ ගසමු.

C - - C - - F - - G - -
 G - - F - - C - - C - -

දැන් ඉහත කෝඩ්ස් පෙළ දෙක අදාල රිද්මයට අනුව ගිටාරයකින් හෝ ස්වර පුවරුවකින් තාලානුකූලව වයන්න. මීලඟට එම කෝඩ්ස් වලට අදාලවන ස්වර තෝරා රිද්මයට ගැලපෙන ලෙස ස්වර පාද දෙකක් ගොඩ නගමු.

ස ග ස ග ප - ධ - ම ප - -
 ප - - ම - - ග ප ග ස - -

මෙම ස්වර පාද දෙක බටනලාවට වෙන් කරමු. එම කොටසම සිවු වරක් වාදනය කරමු. ඒ මත අදාල පරිදි කෝඩ්ස් වාදනය කළ යුතුවේ. මීලඟට එම ස්වර පාද දෙකට ගැලපෙන ලෙස වෙනත් ස්වර පාද දෙකක් නිර්මාණය කරමු.

ග - - ප - - ධ - - නි - -
 ඊ නි ඊ ස ධ ම ප - - ග - -

මෙම ස්වර පාද දෙක වයලීනය ට වෙන් කරමු. එම කොටසම දෙවරක් වාදනය කරමු. වාදනය ආරම්භ කරනුයේ බටනලාවට හිමි ස්වර පාද දෙක එක් වරක් වාදනය කළ පසුවයි. මීලඟට එම ස්වර පාද වලට ගැලපෙන ලෙස බෙස් හඬ තලයේ ස්වර පාද දෙකක් නිර්මාණය කරමු.

ප - - ස - - ධ - - ප - -
 නි - - ස - - ප - - ප - -

මෙම ස්වර පාද දෙක බෙස් හඬ නිකුත් කරන වෙලෝවක ට වඩාත් ගැලපේ. වෙලෝවක් පාසලේ නැත්නම් සර්පිනාවක මන්ද ස්වර මගින් හෝ එකෝඩියන් එකක මන්ද ස්වර මගින් හෝ වාදනය කරමු. වාදනය ආරම්භ කරනුයේ බටනලාවට හිමි ස්වර පාද දෙක දෙවරක් වාදනය කළ පසුවයි. මීලඟට එම ස්වර පාද වලට ගැලපෙන ලෙස Harmony ස්වර පාද දෙකක් නිර්මාණය කරමු.

ග ප ග ප නි - ස - ධ නි - -
 නි - - ධ - - ප නි ප ග - -

මෙම ස්වර පාද දෙක වයලීනය ට වෙන් කරමු. වාදනය ආරම්භ කරනුයේ බටනලාවට හිමි ස්වර පාද දෙක තුන් වරක් වාදනයකළ පසුවයි. ස්වර පාද දෙකක් වුවාට එය ක්‍රමක්‍රමයෙන් නාද රටා වර්ධනය වන අයුරු මෙමගින් ඔබට හඳුනාගත හැකිවේ. සමූහ වාදනයක ස්වභාවය මෙසේ වේ.

කිසියම් තේමාවක් මතුවන ලෙස ස්වර බණ්ඩ කිහිපයක නිර්මාණ අත්දැකීම් ලැබීමට පහත දැක්වෙන ප්‍රස්තාරය වයලීනයකින් වයන්න. එම ප්‍රධාන තනුව ආරක්‍ෂා වන පරිදි ඒ මත වැයිය හැකි තවත් ස්වර පාද නිර්මාණය කරන්න. එම ස්වර පාද සියල්ලටම ගැලපෙන ලෙස කෝඩ්ස් ඇතුළත් කරන්න. කෝඩ්ස් මත නිර්මාණ කිරීම එතරම් ගැලපෙන කාර්යයක් නොවේ. මුල් ක්‍රියාකාරකම එසේ කළේ සරල අත් දැකීමක් ලබා ගැනීමට පමණි. තනුව හා ස්වර සුසංයෝජන සියල්ල නිර්මාණය කර අවසානයේ ඒ මත කෝඩ්ස් යෙදීම සාමාන්‍ය ව්‍යවහාරයේ පවතින්නකි. පහත ක්‍රියාකාරකම සඳහා මාත්‍රා 4 බැගින් වන තාලය තෝරා ගනිමු. තාල වාද්‍ය භාණ්ඩයකින් ඊට ගැලපෙන රිද්ම රටාවක් වාදනය කරන්න. ඒ මත පහත ස්වර පාද වයලීනයකින් වාදනය කරන්න. ඊට පසු එක් එක් ස්වර පාදයට ගැලපෙන තවත් ස්වර පාද පළමු ක්‍රියාකාරකමේ පරිදි නිර්මාණය කර අත්දැකීම් ලබන්න. අවසානයේ සුදුසු කෝඩ්ස් යොදා රසවත් කරගන්න. වාදනය අවසානයේ ඉන් මතුවන තේමාව හෝ මාතෘකාව සොයා බලන්න.

පු	+	+	+	+	+	+	+	පු	+	+	+	+	+	+	+
පු	+	+	+	පු	+	+	+	පු	+	පු	+	පු	+	පු	+
පු+පු+පු+පු+	පුපුපුපුපුපු	පුධ	නිසරිගුමප	ධ	නිසරිගුමප-										
පස-පු ස -	- - - -	පස-පු ස -	- - - -	-	-	-	-								
ස ග රි ග	ස ග රි ග	ස ග රි ග	ස ග රි ග	ස	ග	රි	-								
රි ම ග ම	රි ම ග ම	රි ම ග ම	රි ම ග ම	ප	ම	ග	-								
ප - - ධ	ම - - -	ම - - ප	ග - - -	ග	-	-	-								
ග - - ම	රි - - -	රි - - ග	ස - - -	ස	-	-	-								
පසි-ප සි -	- - - -	පසි-ප සි -	- - - -	-	-	-	-								

ඔබ ට සිතෙන පිරිදි මෙම නිර්මාණය මගින් මතුවන මාතෘකාව කුමක් ද? ඒ අනුව මාතෘකාවට ගැලපෙන පරිදි ඉතිරි පාද නිර්මාණය කරන්න. නිර්මාණය කළ මුල් ස්වර පාද ප්‍රධාන තනුව (Melody) යැ යි සලකා ඒ එක් එක් ස්වර පාදයට සුසංයෝග වන පරිදි ස්වර පාද මත වාදනය කළ හැකි harmony, Bass parts හෝ Counters නිර්මාණය කරන්න. එකවර වාදනය වන ස්වර පාද දෙක හෝ කිහිපය පිළිබඳ සිතා බලා එක් එක් විභාගයට ගැලපෙන කෝඩ්ස් (Chords) ලියා කිහිප දෙනෙක් එක්ව වාදනය කර බලන්න. සමූහ වාදනය නිර්මාණයක අත්දැකීම් ලබන්න. මෙවැනි නිර්මාණ නැවත නැවත කිරීමෙන් නිර්මාණ කරුවා තුළ සතන අභ්‍යාසය පිහිටයි. මේ නිසා පසුව කරන නිර්මාණ වල ගුණාත්මක බව වැඩි වේ. මෙහි දැක්වෙන්නේ එකම ස්වර කිහිපය නැවත නැවත යෙදෙන සරල නිර්මාණයකි. ඔබගේ දක්ෂතාවය මත විවිධත්වයෙන් යුත් ස්වර රටා නිර්මාණය කර ගත හැකිය. ඉදිරි පාඩමේ දැක්වෙන්නේ අපරදිග ස්වර ප්‍රස්තාර වල දක්නට ලැබෙන ප්‍රකාශන සංකේතයන්ය. එම පාඩම අධ්‍යයනය කිරීමෙන් පසු එම සංකේත සුදුසු පරිදි මෙම ප්‍රස්තාරය මත යොදා ඒ අනුව සාමූහිකව වාදනය කර බලන්න. වයලීන වාදන කොටස් වල ට Pizzicato, Staccato , Slur ආදී බෝ උපක්‍රම ගැලපෙන පරිදි යොදන්න. අඩු හඬකින් වාදනය කළ යුතු කොටස් හෝ වැඩි හඬකින් වාදනය කළයුතු කොටස්, හෝ ක්‍රමක්‍රමයෙන් හඬ වැඩි වන කොටස් සඳහා ඉදිරි පාඩමේ දැක්වෙන සංකේත යොදා ඒ අනුව වාදනය කර බලන්න. දැන් මුලදී ට වඩා වෙනස් මිහිරියාවක් වාදනය තුළින් ඔබට දැනෙනු ඇත.

අපරදිග සංගීත ප්‍රස්තාර වල ප්‍රකාශන සංකේත

අපරදිග සංගීත ප්‍රස්තාර ක්‍රම ශිල්පය ලෝකයේ දියුණුම ප්‍රස්තාර ක්‍රමය වේ. ලෝකය විශ්ව ගම්මානයක් ලෙස පරිවර්තනය වීමේ දී විවිධ රට වල දැනුම් සම්භාරයන් එකිනෙකා අතර හුවමාරු කර ගැනීමට ඉංග්‍රීසි බස යොදා ගන්නා සේ විවිධ රට වල සංගීත නිර්මාණ හෝ සංගීත තොරතුරු හුවමාරු කර ගැනීමට බටහිර ප්‍රස්තාර යොදා ගනු ලැබේ. භාරතීය රාගධාරී සංගීතය බටහිර ලෝකය වෙත ගෙන යෑමට අන්තර්ජාලය තුළ පෙරදිග වෙබ් අඩවි තුළ බටහිර ප්‍රස්තාර ක්‍රමය අද භාවිත කර ඇත.

බටහිර ප්‍රස්තාර ක්‍රමයේදී ස්වර තාල පමණක් නොවේ, වේගය නැතහොත් ලය, එක් එක් ස්වර ඛණ්ඩ වාදනය කළ යුතු ක්‍රමය, ඒවායේ හඬ නිකුත් කළ යුතු ප්‍රමාණය, වයලීනයක් නම් බෝව හැසිරවිය යුතු ආකාරය, ආදිය පවා ප්‍රස්තාරයේ ඇතුළත් ය. මේ නිසා බටහිර සංගීත නිර්මාණයක් ලෝකයේ කුමන රටක දී චුවත් වාදනය කෙරෙන්නේ එකම ආකාරයෙන්ය. විශේෂයෙන් බටහිර සම්භාව්‍ය සංගීතයේ පිළිගත් වාද්‍ය ඛණ්ඩ වල මෙම ලක්ෂණය දක්නට ඇත. මේ සඳහා විශේෂ සංකේත භාවිත කරනු පෙනේ. එම සංකේත අතරින් කිහිපයක් මෙමගින් අධ්‍යයනය කළ හැකිවේ.

බටහිර සංගීතයේ ස්වර ප්‍රස්තාර වල දක්නට ලැබෙන ප්‍රකාශන සංකේත කිහිපයක අදහස් පහත දැක්වේ.

Pianissimo - පියානිසිමෝ - සංකේතය :- *pp* - Very soft.
මෙම සංකේතය ඇති තැන ඇති ස්වර හඬ ඉතා අඩුවෙන් වාදනය හෝ ගායනය කළ යුතුවේ.

Piano - පියානෝ - සංකේතය:- *p* - Soft; louder than pianissimo.
මෙම සංකේතය ඇති තැන ඇති ස්වර හඬ තරමක් අඩුවෙන් වාදනය හෝ ගායනය කළ යුතුවේ.

Forte - ෆෝටේ - සංකේතය:- *f* - Loud. Used as often as piano to indicate contrast. මෙම සංකේතය ඇති තැන ඇති ස්වර තරමක් හඬ වැඩියෙන් වාදනය හෝ ගායනය කළ යුතුවේ.

Fortissimo- ෆෝටිසිමෝ - සංකේතය:- *ff* - Very loud. Usually the loudest indication in a piece, මෙම සංකේතය ඇති තැන ඇති ස්වර හඬ ඉතා වැඩියෙන් වාදනය හෝ ගායනය කළ යුතුවේ.

Crescendo A gradual increase in volume. Can be extended under many notes to indicate that the volume steadily increases during the passage.

ක්‍රෙසෙන්ඩෝ. සංකේතය:- (ඉදිරි රූප සටහනේ දක්වා ඇත)
මෙම සංකේතය ඇති තැන ඇති ස්වරවල හඬ අඩුවෙන් ආරම්භ කර ක්‍රමක්‍රමයෙන් ටිකෙන් ටික වැඩි වනසේ වාදනය හෝ ගායනය කළ යුතුවේ.

Diminuendo or නැතහොත් **decrescendo**
A gradual decrease in volume. Can be extended in the same manner as crescendo.
ඩිමිනියුන්ඩෝ නැතහොත් ඩික්‍රෙසෙන්ඩෝ (ඉදිරි රූප සටහනේ දක්වා ඇත)
මෙම සංකේතය ඇති තැන ඇති ස්වරවල හඬ ඉතා වැඩියෙන් ආරම්භ කර ක්‍රමක්‍රමයෙන් ටිකෙන් ටික අඩු වනසේ වාදනය හෝ ගායනය කළ යුතුවේ.

වයලීන පවුලට අයත් භාණ්ඩ **Bowing Instruments** වාදනයේ දී බෝව හසුරුවන ආකාරය දැක්වෙන සංකේත කිහිපයක් ද ඇත. ඒවා හඳුනාගනිමු.

Staccato :-

This indicates the musician should play the note shorter than notated, usually half the value, the rest of the metric value is then silent. Staccato marks may appear on notes of any value, shortening their performed duration without speeding the music itself.

ස්ටෙකාටෝ :- මෙම සංකේතය යොදා ඇති තැන දැක්වෙන ස්වරය හෝ ස්වර කිහිපය ඉතා කෙටිහඬකින් යුක්තව වාදනය කෙරේ.

Pizzicato :- is a playing technique that involves plucking the strings of a string instrument. The exact technique varies somewhat depending on the type of stringed instrument.

පිZසිකාටෝ :- මෙම සංකේතය යොදා ඇති තැන දැක්වෙන ස්වරය හෝ ස්වර කිහිපය බෝව අල්ලා ගත් අතේ දඬරඟිල්ලෙන් වාදනය කෙරේ. කෙටි ස්වරයක් නිකුත් වේ. On bowed string instruments it is a method of playing by plucking the strings with the fingers, rather than using the bow. This produces a very different sound from bowing, short and percussive rather than sustained.

Legato :- In music performance and notation, legato indicates that musical notes are played or sung smoothly and connected.

ලෙගාටෝ :- මෙම සංකේතය යොදා ඇති තැන දැක්වෙන ස්වරය හෝ ස්වර කිහිපය ඉතාමත් සුසිනිඳු ලෙස හා සියුම් ලෙස බෝව හසුරුවමින් වාදනය කෙරේ.

Aslur :- is a symbol in Western musical notation indicating that the notes it embraces are to be played without separation, i.e. with legato articulation. A slur is denoted with a curved line generally placed over the notes if the stems point downward, and under them if the stems point upwards

ස්ලර් :- මෙම සංකේතය යොදා ඇති තැන දැක්වෙන ස්වර කිහිපය එකිනෙක අතර සම්බන්ධතාවය රැකෙන පරිදි හඬ නොනවත්වා එක දිගට වාදනය කෙරේ. බෝ වේ සම්පූර්ණ දිග ම භාවිත කෙරේ. මෙම සංකේත රූපසටහන් මගින් අධ්‍යයනය කරමු.

Andante grazioso (♩ = 120)

පිපිකාවෝ

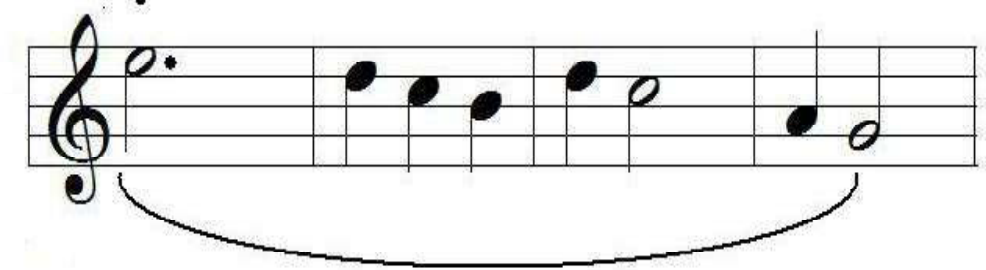
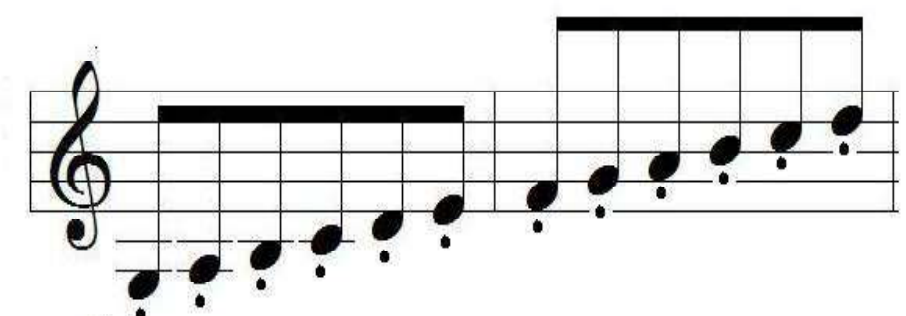
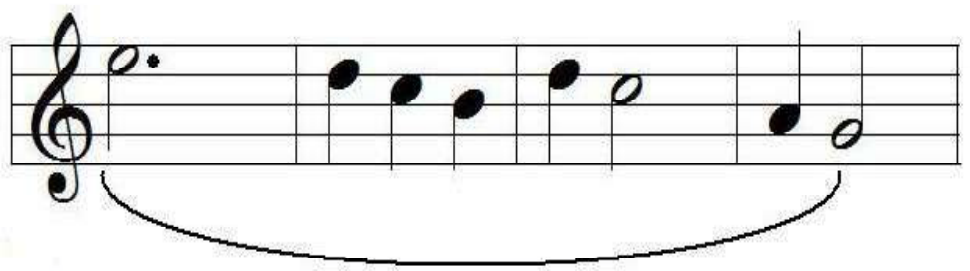
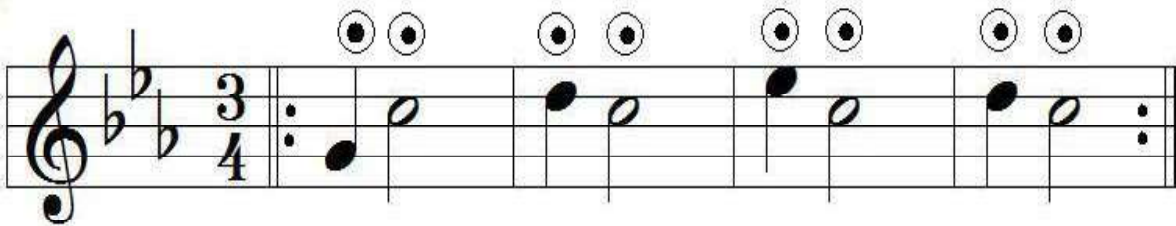
සිටෙකාවෝ

සිලර්

dynamics		Vitha
Term:	Symbol:	Effect:
piano	<i>p</i>	soft හඬඅඩු
pianissimo	<i>pp</i>	very soft ඉතා අඩු හඬ
mezzo piano	<i>mp</i>	slightly soft ඉතාමත්ම අඩු හඬ
forte	<i>f</i>	loud හඬ වැඩි
fortissimo	<i>ff</i>	very loud ඉතා වැඩි හඬ
mezzo forte	<i>mf</i>	slightly loud ඉතාමත්ම වැඩි හඬ
crescendo		gradually louder ටිකටික වැඩිහඬ
diminuendo		gradually softer ටිකටික අඩු හඬ

සරල ප්‍රස්තාරයක් ඇසුරින් අපරදිග සංකේත භාවිත හුරුව

මේ වනවිට සිසුන් තුළ අපරදිග ක්‍රමයට ස්වර ප්‍රස්තාර කිරීමේ කුසලතාවය වර්ධනය වී ඇත. ස්වර, තාල, ස්කේල හා වටිනාකම් ආදී සංකේත රාශියක පුහුණුව ද සිසුන් ලබා ඇත. බිතෝවන්, මෝසාර්ට් ආදී බටහිර සම්භාව්‍ය සංගීතඥයින්ගේ සංගීත නිර්මාණ දැක්වෙන ස්වර ප්‍රස්තාර වල මතු කියවූ සංකේත වලට වඩා වෙනස් විවිධ සංකේත රාශියක් ද භාවිත වේ. ඉන් සමහරක් සංගීත බණ්ඩා වල ප්‍රකාශන ගුණය ඇති කිරීමට ද, සමත් වේ. එබැවින් එවැනි සංකේත කිහිපයක් පිළිබඳ ව මීට ඉහත පාඩමින් සිසුන් අධ්‍යයනය කර ඇත. මෙම පාඩමින් එම සංකේත කිහිපයක් භාවිත කිරීමට හුරුව ලැබේ. මෙහි ඇමුණුමේ දක්වා ඇති ස්වර ප්‍රස්තාරය තවදුරටත් වර්ධනය කරමින් වෙනස් වූ සංකේත යොදා ගායනය හෝ වාදනය තුළින් ප්‍රායෝගිකව විවිධ සංකේත භාවිත කිරීමට හුරු කරන්න. ඇමුණුමේ දැක්වෙන්නේ නිර්මාණය කළ තනුවකි. සම්භාව්‍ය වාදනයක් ඇතුළත් ස්වර ප්‍රස්තාරයක් සපයා ගෙන එහි දැක්වෙන සංකේත හඳුනාගනිමින් සිසුන්ගේ දක්ෂතාවය මත වාදනයට යොමුවන්න.

නූතන සරල සංගීතයේ ප්‍රස්තාර විධි

ශ්‍රී ලාංකේය ව්‍යවහාරික සංගීතයේ පවතින සරල ගී, වික්‍රපට ගී, නාට්‍ය ගී ආදියේ ස්වර ප්‍රස්තාර ලිවීමේ දී අප රටට ම ආවේනික වූ ක්‍රමවේදයක් ශිල්පීන් විසින් භාවිත කරනු දක්නට ලැබේ. මූල දී ශ්‍රී ලංකා ගුවන් විදුලියේ සරල ගී පටිගත කිරීමේ දී වාද්‍ය ශිල්පීන් සඳහා භාවිත කළ මෙම ප්‍රස්තාර ක්‍රමය පසුව වික්‍රපට සංගීතය, නාට්‍ය සංගීතය ටෙලිනාට්‍ය සංගීතය ආදියට ද ගලාවීන් ඇත. කුඩා වෙනස්කම් වලින් යුක්ත වුවත් සෑම ශිල්පියෙක් පාහේම ක්‍ෂේත්‍රයේ එක සමාන ප්‍රස්තාර ක්‍රමයක් භාවිත කරනු පෙනේ. සමහර සංකේත යොදා ගෙන ඇත්තේ බටහිර සංගීතයෙන් ය. එම සංකේත අතරින් කිහිපයක් මෙම පාඩමින් අධ්‍යයනය කළ හැකිවේ.

සංකේත:-

- 6/8 - මෙම සංකේතයෙන් හැඟෙන්නේ ප්‍රස්තාරය ට අදාළ තාලයයි. ³ 4, ⁴ 4, ආදී වශයෙන්ද විවිධ තාල ලකුණු දක්වනු ලැබේ.
- F^m - මෙම සංකේතයෙන් දැක්වෙන්නේ ස්වර ප්‍රස්ථාරය අයත් ස්කේල ය යි. මෙම ස්වර ප්‍රස්තාරය F Minor ස්කේලයට අයත්ය. E^b, B^b ආදී වශයෙන් විවිධ ව යෙදේ.
- Intro - Introduction යන වචනය කෙටි කර මෙම වචනය භාවිත වේ. ගීතයක පෙරවාදන කොටස මේනමින් හැඳින්වේ.
- Inter - Interlude යන වචනය කෙටි කර මෙම වචනය භාවිත වේ. ගීතයක අතුරුවාදන කොටස මේනමින් හැඳින්වේ. (එකම කොටසක් පෙරවාදනයට හා අතුරු වාදනය යන දෙකටම භාවිත වේ නම් මෙම ප්‍රස්තාරයේ ඇති පරිදි Intro/Inter යන පද දෙකම එකට යොදනු ලැබේ.)
- Ⓜ - ගීතයේ එක් එක් විභාගයට අදාළ Guitar Chords ලිවීමට මෙවැනි සංකේත භාවිත කෙරේ.
- Chorus - මෙම වචනයෙන් දැක්වෙන්නේ ස්ථායී කොටසයි.
- Verse - මෙම වචනයෙන් දැක්වෙන්නේ අන්තරා කොටසයි.
- Bit - මෙම වචනයෙන් දැක්වෙන කොටස ඉරකින් සටහන් කර ඇත. එම කොටස ගීතයේ ඇදෙන ස්ථාන අලංකාර කිරීම සඳහා යොදනු ලබන ස්වර බණ්ඩයකි.
  - මෙම සංකේතයෙන් දැක්වෙන්නේ, එම සංකේතයට පෙර ඇති විභාගය හෝ ස්වර නැවත නැවත එම සංකේතය ඇති තැනට වාදනය කළ යුතු බවය.

- Repitation Mark යනුවෙන් මෙය හැඳින්වේ. මෙම සංකේත දෙකට මැදිව ඇති කොටස දෙවරක් වැරදේ.

- Sign to Sign යනුවෙන් මෙය හැඳින්වේ. මෙම සංකේතය මුලින් යොදා ප්‍රස්තාරයේ නැවත යෙදෙන තැනක් ඇත. එවිට එම ලකුණු දුටු විට පළමුව එම ලකුණ යොදා ඇතිතැන සිට නැවත වාදනය කෙරේ. බටහිර සංගීතයේ දැක්වෙන Dalsigno නම් සංකේතය මෙරටට ගැලපෙන ලෙස සකස්වී ඇත. මෙම සංකේතය ලිවීමේ දී සුලු වෙනස්කම් දැකිය හැකිය.

සුවඳ සබන් ඇඟ ගාලා F^m

Intro/Inter	මපධ මපධ මපධ මපධ මපධ මපධ ප-ම ---
	සිරිඟු සිරිඟු සිරිඟු සිරිඟු සිරිඟු සිරිඟු රි-ස ---
	සි- --- +නි -ධ ප- --- -ප -ධප
	නි- --- -ධ -ප ම- --- ග-රි -ස-
	2nd time මමම ගගග ම++ ++
Song	සමම මම- මමප -ධ ප- ම- S-N D P M
	ස-ම මම- ම-ප -ධ නි-නි --- ---
	++සි සිසිසි සි-සි සිම- --ඟු -රි-රි ඟු-රි- සිසි-
	සි- නි- ධ- ප- ම- --- මමම ගගග ම++ ++
Verse	ම- සි- --- රිඟු- රි-රි සිසි- M-G R S-
	++සි -සිනි ධනිධ පප- ++ප ධනිධ පනිධ පම-
	සි- නි- ධ- ප- ම- --- මමම ගගග ම++ ++

(පළමු සංස්කරණය ඇතුළත් කර ඇත.)

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

හපුවලාන, ප්‍රේමවංශ. (1967). *සංගීත*, කොළඹ: දීපානි මුද්‍රණ.

විජයරත්න, බී.එස්. (1968). *පෙරදිග සංගීත ශාස්ත්‍රය*, කොළඹ: ඇම්.ඩී ගුණසේන සහ සමාගම මුද්‍රණ.

සේදරමන්, ජේ.ඊ. (1970). *ප්‍රශස්ති කාව්‍ය රසය*, කොළඹ: ඇම්.ඩී ගුණසේන සහ සමාගම මුද්‍රණ.

කුලතිලක, සී ද ඇස්. (1974). *ලංකාවේ සංගීත සම්භවය*, කොළඹ: සීමාසහිත ලේක්හවුස් ඉන්වෙස්ට්මන්ට් සමාගම.

කුලතිලක, සී ද ඇස්. (1987). *විශ්ව සංගීත ක්ෂේත්‍ර*, කොළඹ: අම්බලන්ගොඩ මහින්ද මුද්‍රණාලය.

දැල බණ්ඩාර, සී ද ඇස්. (2000). *සිංහල කෝලම් සම්ප්‍රදාය*, කැලණිය: සම්භාව්‍ය ප්‍රකාශන.

දැල බණ්ඩාර, සී ද ඇස්. (2000). *නාඩගම් සම්ප්‍රදාය*, කැලණිය: සම්භාව්‍ය ප්‍රකාශන.

නන්දසිරි, සනත්. (2013). *රාගාලංකාරය*, නුගේගොඩ: සීමාසහිත සරසවි ප්‍රකාශකයෝ.

වික්‍රමරත්න, අමරසිරි. (1999). *ජනකවියෙන් හෙළිවන සිංහල ගෘහ ජීවිතය*, නුගේගොඩ: දීපානි ප්‍රින්ටර්ස් ඇන්ඩ් පබ්ලිෂර්ස්.

අබේපාල, රෝලන්ඩ්. (1987). *ශ්‍රී ලංකාවේ නාට්‍ය හා රංග කලාව*, කොට්ටාව: සාර ප්‍රකාශන.

අබේපාල, රෝලන්ඩ්. (2001). *ඉගෙනුම් මූලාශ්‍ර*, කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලය, අධ්‍යාපන පීඨය.

අබේපාල, රෝලන්ඩ්. (1987). *ශ්‍රී ලංකාවේ රංග සම්ප්‍රදායයන්*, කොට්ටාව: සාර ප්‍රකාශන.

ආරියරත්න, සුනිල්. (2002). *ශ්‍රී ලංකාවේ කණ්ඩායම් සංගීතය*, කොළඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

ආරියරත්න, සුනිල්. (2008). *සිංහල චිත්‍රපට ගීතාවලිය 1957-61*, කොළඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

ආරියරත්න, සුනිල්. (1985). *බයිලා කපිරිඤ්ඤා*, කොළඹ: දයාවංශ ජයකොඩි සහ සමාගම.

ගුණසිංහ, පුණ්‍යසේන. (1997). *සිංහල නාඩගම් ගී සරණිය*, සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව.

සරච්චන්ද්‍ර, එදිරිවීර. (1992). *සිංහල ගැමි නාටකය*, මහරගම: ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.

මකුලොලුව, ඩබ්ලිව්.බී. (1996). *හෙළ ගී මග*, සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව.

අරච්චන්ද්‍ර, ජී.ඩබ්ලිව්.ජයන්ත. (1996). *සිංහල නාඩගම් සංගීත සම්ප්‍රදාය*, කොට්ටාව: සාර ප්‍රකාශන.

පීරිස්, ඩී ආර්. (1995). *සම්භාව්‍ය තාල දීපනී*, කොළඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

"*හඬ සඟරා*"-*බාණ්ඩ අංක 1 සිට 12 දක්වා*. ශ්‍රී ලංකා ගුවන්විදුලි සංස්ථාව, කොළඹ.

Nigam, V.S. (1992) *Musicology of India-Part I,II,III*. India : Licknow Citizen Press.

Nigam, V.S. (1992) *Musicology of India*. India : Lucknow Citizen Press.

(1998) *Rudiments and Theory of Music*. England: The Associated Board of the ROYAL schools of music.

Nigam, V.S. (1992) *Musicology of India*. India : Licknow Citizen Press.